

Åbo Förvaltningsdomstol

Universitetsgatan 34, 7 vån.
PB 32, 20101 ÅBO

Ärende: Kommunalbesvär anförs över Kimitoöns kommunfullmäktige beslut 9.12.2014, 57 § "Vindparksdelgeneralplan för Nordanå-Lövböle".

Beslutet har satts till påseende den 18.12.2014.

Ändringssökande: Kommuninvånare och sakägare (fastighetsägare i Kimitoöns kommun).

8 undertecknare

Underteckningar inklusive fastighetsnummer är bilagda kommunalbesväret.

Advokatbyrå Backström & Co, Kaserngatan 44, 00130 Helsingfors

Processadress:

Yrkande: 1) Kommunfullmäktiges beslut 9.12.2014 / §57 upphävs utgående från de grunder som anförs i detta kommunalbesvär.

2) Åbo Förvaltningsdomstol bör förbjuda verkställighet av beslutet i enlighet med Kommunallagen 98§ emedan möjlighet till verkställighet skulle medföra att ändringssökande skulle bli meningslöst.

3) Kimitoöns kommun åläggs att ersätta samtliga rättegångskostnader till fullo inklusive ränta

Innehåll

I Allmänt.....	3
II Jäv för tjänsteinnehavare utgående från Kommunall 52§.....	3
2.1. Tjänsteinnehavare, infrachef Roger Hakalax	4
2.2. Tjänsteinnehavare, teknisk chef Lars Nummelin.....	6
III. Jäv för kommunfullmäktigeledamöter utgående från Kommunall 52§	9
3.1. Fullmäktigeledamot och nämndmedlem Brita Drugge	9
3.2. Fullmäktigeledamot Carola Antskog.....	10
3.3. Fullmäktigeledamot och nämndmedlem Helena Fabritius	11
3.4. Fullmäktigeledamot Anders Laurén.....	11
IV. Sammandrag över jävsgrunderna.....	12
V Beslutet strider mot lag enligt Kommunallagen 90§.....	13
5.1. Allmänt om delgeneralplanen utformning, bestämmelser och rättsverkningar	13
5.2. Markanvändnings- och bygglagen 77§ (132/1999)	13
5.2.1. Ikraftvarande strandgeneralplaner.....	15
5.2.2. Turbinernas placering	17
5.2.3. Avgränsningen av planområdet.....	18
5.2.4. Konflikt beträffande markanvändningen - gruvdrift.....	21
5.2.5. Konflikt beträffande markanvändningen - grundvattenområde	24
5.3. Etappplansplan för vindkraft	27
VI Beslut har tillkommit i felaktig ordning och kommunen har överskridit sina befogenheter enligt Kommunall 90§.....	28
6.1. Kommunens egna riktlinjer för etablerandet av vindkraft på Kimitoön	28
6.2. Kommunens program EKO-LOGISKT.....	28
6.3. Anteckning över vem som föredragit ärendet i Tekniska nämnden saknas.....	29
VII Delgeneralplanens rättsliga innehåll strider mot lag	29
7.1. Beredningen av planen och val av planeringskonsult	29
7.1.1. Planeringsprocessen och genmälen	30
7.1.2. Bakgrundsutredningarnas handläggningspråk	30
7.2. Utredningen av samkonsekvenser	31
7.2.1. Överföringskapaciteten.....	31
7.3. Avstånd till bosättning.....	32
7.3.1. Bullerestimat och utredningar	36
7.3.2. Skugg- och blinkande effekter	43
7.3.3. Isbildning.....	44
7.4. Landskapsbilden och kulturlandskapet.....	45
7.4.1. Fotomontagen.....	48
7.5. Fastigheters värde	49
7.6. Arkeologiska kulturarvet	51
7.7. Flyttfåglar och utrotningshotade arter på planeområdet.....	52
7.7.1. Havsörnen	59
7.7.2. Tjädern.....	60

7.7.3. Fladdermöss	63
7.8. Näringslivet och kommunens ekonomi.....	67
7.8.1. Återställandet av området och givande av säkerhet	69
7.9. Försvarsmakten	70
VIII Ersättningsskyldighet av rättegångskostnader	71
IX. Sammanfattning	72
Protokoll och övriga handlingar som i kommunal besväret hänvisas till	73
Underteckningar	77

I Allmänt

Undertecknade söker ändring i Kommunfullmäktiges beslut per 9.12.2014 57§ "Vindparksdel-generalplan för Nordanå-Lövböle". Beslutet har satts till påseende den 18.12.2014, varifrån besvärstiden räknas enligt Kommunallagen 93§.

Undertecknade besvärställare är kommunens invånare förutom N1.N1. och N2.N2. som är sakägare.

Besvär i beslut får anföras enligt Kommunallagen 90§ på den grunden att:

- 1) *beslutet har tillkommit i felaktig ordning,*
- 2) *den myndighet som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter, eller*
- 3) *beslutet annars strider mot lag.*

Besvärställarna åberopar samtliga grunder enligt Kommunallagen 90§.

Beslutet har för det första tillkommit i fel ordning emedan ärendet har handlagts av personer som är jäviga. Enligt Kommunallagen 52§ 5 mom. skall den som är jävig meddela att han eller hon är jävig. Enligt Förvaltningslagen 30§ skall en ojävig tjänsteman utan dröjsmål förordnas i en jävig tjänstemans ställe. Vid behandlingen av delgeneralplanen för Nordanå-Lövböle har så inte skett, varvid beslutet har tillkommit i felaktig ordning.

Preciserade grunder för att beslutet tillkommit i felaktig ordning framförs speciellt i kapitel II, III och IV och VI.

Preciserade grunder för att kommunen överskridit sina befogenheter och beslutet annars strider mot lag framförs speciellt i kapitel V, VI och VII.

II Jäv för tjänsteinnehavare utgående från Kommunall 52§

Angående jäv för andra förtroendevalda, revisorerna samt kommunens tjänsteinnehavare och arbetstagare gäller Förvaltningslagen (434/2003) 27–30§. På personer i kommunens tjänst tillämpas jävsgrunderna enligt 28§ 1 mom., dvs partsjäv, ombudsjäv, intressejäv, anställnings- och uppdragsjäv, samfundsjäv och jäv enligt generalklausulen.

Beslutet har tillkommit i fel ordning utgående från Kommunallagen 90§.

2.1. Tjänsteinnehavare, infrachef Roger Hakalax

Tjänsteinnehavare, infrachef Roger Hakalax har som tjänsteinnehavare föredragit Nordanå-Lövböle delgeneralplan vid Tekniska nämndens möte den 22.3.2011, §57, 24.5.2011, §112 och 23.10.2012, §222.

Tjänsteinnehavare Roger Hakalax har den 4.4.2014 förvärvat fem (5) fastigheter via ett fastighetsköp tillsammans med Gerd Louise Linnea Hakalax¹. Lagfart för fastigheterna har utfärdats 1.9.2014. Av de fem fastigheterna så befinner sig fastigheterna Fagerdalen 322-514-1-3 och Gilldersmossan 322-514-1-4 synnerligen centralt på planområdet, alldeles intill de planerade områdena för vindkraftverk (nr 11 och nr 12).² Fastigheterna har alltså förvärvats via fastighetsköp efter att Hakalax har föredragit utkastet till delgeneralplan för Nordanå-Lövböle i Tekniska nämnden den 22.3.2011, §57, 24.5.2011, §112 och 23.10.2012, §222. Det är således uppenbart att tjänsteinnehavare Hakalax, i egenskap av föredragande av ärendet i Tekniska nämnden, har som en synnerligen central tjänsteinnehavare och i ämbetet som infrachef centralt kunnat påverka beredningen och innehållet i det beslut som sökes ändring i. Det är även uppenbart, att delgeneralplanen i denna utformning möjliggör en betydande personlig ekonomisk fördel för tjänsteinnehavare Hakalax. Tjänsteinnehavare Hakalax har även haft möjligheten att bedöma de ekonomiska aspekterna utgående från de uppgifter som finns i arrendeavtalen och som kommunen uppbevarar. Uppgifter som enligt kommunens egen bedömning är sekretessbelagda i enlighet med Lag om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) 24§.

Det bör också noteras att efter att planutkastet sattes till påseende under tiden 8.11 - 7.12.2012 framskred inte planläggningsprocessen i Tekniska nämnden under året 2013 eller första kvartalet under år 2014. Omedelbart dock efter att Hakalax förvärvat fastigheterna via köp den 4.4.2014 återupptogs beredningen av delgeneralplanen och planen behandlades i Tekniska nämnden redan den 18.6.2014, dvs ca 2 månader efter fastighetsförvärvet.

Tjänsteinnehavare Hakalax fastigheter och hus befinner sig även inom den bullerzon som skulle omfattas av 35 dB(A) och en utvidgning av planområdet skulle även beröra Hakalax fastigheter. Hakalax har deltagit i myndighetsöverläggningarna där bl.a. planområdets avgränsning har behandlats och känner således till att planen inte till denna del uppfyller NMT-centralens krav³. Bl.a. har Hakalax deltagit i myndighetsöverläggningar med NMT-centralen ännu den 19.11.2013. Det är således implicit uppenbart, att Hakalax varit medveten om att delgeneralplanen medför begränsningar visavi bl.a. byggrätter om planområdets avgränsning utvidgas. Det bör således vara påvisat att tjänsteinnehavare Hakalax inte har kunnat objektivt bedöma kommunens fördelar i förhållande till sina motsatta personliga intressen vad gäller planområdets avgränsning.

Det är även uppenbart att Hakalax har som tjänsteinnehavare inom tekniska sektorn tillgång till fastighetsregister, men även samtliga arrendeavtal som undertecknats. Arrendeavtal var det framkommer för vilka områden som markarrende erläggs av Egentliga Finlands Energi Ab. Hakalax har således haft tillgång till sådan sekretessbelagd information över bl.a. den ekonomiska ersättning som erläggs fastighetsägarna på planområdet, som han kunnat utnyttja i privat intresse. Nivån och omfattningen för de ekonomiska ersättningarna till fastighetsägarna framgår bl.a. ur det avtal som Ralf Ginman undertecknat med fullmakt för Konstsamfundet r.f. 30.8.2011.⁴

Tjänsteinnehavare Hakalax centrala position och *de facto* påverkningsmöjligheter accentueras ytterligare av att Hakalax närmaste förman är teknisk chef Lars Nummelin. Tjänsteinnehavare Nummelin har, såsom senare i pt 1.2 närmare påvisas, varit jäv då denne deltagit i beredningen av

¹ Hakalax_köpebrev 4.4.2014

² Hakalax_kartskiss

³ Se närmare kapitel 5.2.3.

⁴ Markarrendeavtal_Konstsamfundet r.f. Enligt kommunens egen bedömning är uppgifterna över de ekonomiska ersättningarna till fastighetsägaren sekretessbelagda emedan beloppen är retuscherade/överstrukena.

det besvärskastade beslutet. Det är uppenbart att det överlag saknats en objektiv bedömning av kommunens intresse vid beredningen av delgeneralplanen då bägge nämnda tjänsteinnehavare, som besitter specialkunskap, kan konstateras ha varit jäv i ärendet. Ifrågavarande tjänstemän ansvarar därtill för ett sådant ansvarsområde som uttryckligen kräver specialkunnande och avancerad kunskap om infra- som tekniska aspekter då det handlar om en delgeneralplan för vindkraft, därtill uppgjord så att den har rättsverkan. En delgeneralplan där alltså synnerligen abstrakta och tekniska detaljer skall bedömas (bl.a. buller) samt kunskap om övriga markanvändnings behov (bl.a. gruvsdrift och grundvattenområden). Det bör även vara påvisat, att de negativa konsekvenserna för de jäviga tjänstemännen Hakalax och Nummelins deltagande i beredningen av ärendet har kumulerat i beslutsfattandet då de övriga beslutsfattarna, i brist på egen sakkunskap, har förlitat sig på Hakalax och Nummelins sakkunskap i ärendet. Hakalax och Nummelin har trots detta deltagit i beredningen av delgeneralplanen och de har inte i något skede under beslutsprocessen meddelat att deras bedömning i ärendet som tjänsteinnehavare inte till alla delar grundar sig på kommunens och det allmännas intresse.

Tjänsteinnehavare Hakalax är också VD för Kimitoöns Vatten Ab och har även i den rollen påverkat beredningen av det besvärskastade beslutet. Såsom framgår i pt 5.2.5. har inte sådana undersökningar utförts (effekter av vägarbeten, sprängarbeten, dikning, jordkablar, turbinernas tekniska försörjning etc) eller obligatoriska ansökningar till myndigheter gjorts som krävs då det på planområdet finns ett grundvattenområde (klass 1).

Vid bedömningen av huruvida tjänsteinnehavare Hakalax förfarande och åtgärder är lagenliga bör även följande lagrum beaktas:

Enligt Förvaltningslag (434/2003) § 6 skall myndigheterna bemöta dem som utträttar ärenden hos förvaltningen jämlikt och använda sina befogenheter enbart för syften som är godtagbara enligt lag.

Lag om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) 23§ mom. 3 stipulerar:

"En person som avses i 1 eller 2 mom. får inte använda sekretessbelagda uppgifter för att skaffa sig själv eller någon annan fördel eller för att skada någon annan."

Lag om kommunala tjänsteinnehavare (304/2003) 17§ 2 mom. och 3 mom. stipulerar:

"Tjänsteinnehavaren skall i sin uppgift handla opartiskt och uppträda så som hans eller hennes ställning och uppgift förutsätter."

Tjänsteinnehavaren får inte kräva, ta emot eller acceptera en ekonomisk eller någon annan förmån om vilken bestäms i 40 kap. strafflagen (39/1889)."

Det bör således vara påvisat att tjänsteinnehavare Hakalax även har handlat lagstridigt enligt lagrummen ovan.

Det bör även vara påvisat att det i detta fall föreligger ett sådant exceptionellt och särskilt skäl utgående från projektets omfång och dess ekonomiska fördelar, att jäv även föreligger enligt generalklausulen i enlighet med HFD domslut (4.4.2013/55). Jäv enligt generalklausulen uppstår om tilltron till personens opartiskhet äventyras av något annat särskilt skäl än vad som avses i 28§ 1 mom. 1–6 punkten i Förvaltningslagen. Det är i rättspraxis etablerat att ett särskilt skäl i allmänhet är sådant att också en utomstående kan se det och att den påverkan som äventyrar opartiskheten ska vara ungefär på samma nivå som de separat angivna jävsgrunderna i 28§ 1 mom. i Förvaltningslagen. När man tillämpar generalklausulen bör man fästa särskild vikt vid att medborgarnas tilltro till tjänsteinnehavarnas opartiskhet stärks.

Tjänsteinnehavare Hakalax deltagande i handläggningen av delgeneralplanen bör granskas enligt Kommunallagen(365/1995) och Förvaltningslagen (434/2003), speciellt Förvaltningslagens 27§ och 28§. Hakalax bör av domstolen konstateras vara jäv i ärendet.

Tjänsteinnehavare Hakalax förfarande bör även granskas utgående från Lag om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), speciellt 23§, Lag om kommunala tjänsteinnehavare (304/2003), speciellt 17§ samt med beaktandet av Strafflagen (239/1889) 40 kapitel.

Utöver de ovan citerade lagrummen bör därtill konstateras att förfarandet strider i all tydlighet mot allmän rättskänsla och god förvaltningssed.

2.2. Tjänsteinnehavare, teknisk chef Lars Nummelin.

Tjänsteinnehavare, teknisk chef Nummelin tillhör kommunens ledningsgrupp. Noteras kan också att infrachef Roger Hakalax närmaste förman är teknisk chef Lars Nummelin.

Ragni Charlotta Teresia Gullström är halvsystem till Lars Nummelin. Gullström äger fastigheten Malmgård 322-512-1-66 som angränsar till planområdet.⁵ Nummelins jäv grundar sig på hans halvsystems fastighetsinnehav och den samtidigt erhållna sekretessbelagda information och utnyttjandet av densamma vid beredningen av delgeneralplanen. En beredning som inte objektivt kan anses ha skett utan beaktandet av närståendes ekonomiska intressen. Det bör speciellt beaktas att tjänsteinnehavare Nummelin har varit aktiv under beredningen av ärendet och bl.a. deltagit i sammanträden som utmynnat i att det ursprungliga planområdet har avgränsats och förminskats på ett sätt som gynnat ekonomiskt värdet på den fastighet som Nummelins halvsystem äger. Utöver det ovan nämnda förfarandet, som inte på något sätt kan anses vara objektivt, har Nummelins beredning sammanfallit, inte enbart med hans närståendes intressen, utan också med Nummelins direkt underställdas intressen, infrachef Roger Hakalax personliga ekonomiska intressen.

Det är uppenbart att Nummelin har som ledande tjänsteman inom tekniska sektorn tillgång till fastighetsregister, men även till samtliga arrendeavtal som undertecknats samt således vetskap över för vilka områden som markarrende erläggs av Egentliga Finlands Energi Ab. Nummelin har alltså tillgång till sådan sekretessbelagd information över den ekonomiska ersättning som erläggs fastighetsägarna på planområdet som inte är offentlig.

Nummelin har fungerat som föredragande i Tekniska nämnden 24.11.2014, §201 och även i övrigt aktivt deltagit i planeringsprocessen enligt existerande dokumentation och protokoll. Bland annat kan nämnas att Nummelin deltagit i myndighetsöverläggningar med NMT-centralen år 2014⁶ och planeringskonsulten Ramboll år 2011, 2012⁷. Även i tidigare utkast till planbeskrivning har Nummelin uppgetts som kontaktperson.

Tjänsteinnehavare Nummelin har även svarat för beredningen och således en central del av planeringsprocessen då planeringsavtalet för Nordanå - Lövböle vindkraftsgeneralplan godkändes i Tekniska nämnden. Nummelin erhöll även fullmakt av Tekniska nämnden att förhandla vidare kring avtalet med konsultbolaget Ramboll. Nummelins föredragning har skett i Tekniska nämnden 16.8.2011, §171 och planeringsavtalet har undertecknats 22.9.2011.⁸ I avtalet har bl.a. avtalats om planeringsområdets avgränsning vilket här har en central betydelse i detta ärende.

⁵ Nummelin_kartskiss

⁶ Myndighetsöverläggning med NMT-centralen 12.9.2014

⁷ Ramboll 7.12.2011, 13.9.2012. Vid mötet 13.9.2012 närvarade enbart teknisk chef Nummelin vid mötet, inte Hakalax som föredrog ärendet i Tekniska nämnden 23.10.2012, §222.

⁸ Planeringsavtal, bilaga till Tekniska nämnden 16.8.2011 §171/1

Det bör speciellt noteras att i planeringsavtalets bilaga framgår det att planområdet även omfattar nästan hela Lemnästräsket (inte Försvarsmaktens område) och att planområdet också omfattar fastigheten Malmgård 322-512-1-66. Som alltså ägs av Nummelins halvsyster⁹.

Det första planutkastet var till påseende under tiden 8.11 - 7.12.2012 och då hade planområdet minskats så att Malmgård 322-512-1-66 inte längre är inom planområdet. Fastigheten Malmgård 322-512-1-66 angränsade dock även då direkt i anslutning till planområdet. Orsaken till den nya avgränsningen, där Malmgård inte mera finns med på planområdet, kan bl.a. utläsas ur planeringsprotokollet som uppgjorts vid mötet med Ramboll den 7.12.2011 där Nummelin även närvarade. Men även ur reportaget i Åbo Underrättelser per den 14.3.2013 då familjen Gullström uttalar sig om värdet på deras ännu osålda strandtomter invid Lemnästräsket på fastigheten Malmgård¹⁰.

Tekniska nämnden har den 16.8.2011, §170 belagt planområdena för anhängiggjorda delgeneralplaner/vindkraft med byggnadsförbud. Tjänsteinnehavare Lars Nummelin fungerade som föredragande då ärendet avgjordes i Tekniska nämnden.

Den nya avgränsningen av planområdet (planutkast år 2012, till påseende 8.11 - 7.12.2012) avviker således i betydande grad från det som avtalats om i planeringsavtalet från 22.9.2011. Förfarandet gynnar uttryckligen Gullström / fastigheten Malmgård i betydande mån bl.a. såtillvida att fastigheten inte nu försätts med byggförbud. Noteras bör att tjänsteinnehavare Nummelin har också deltagit i förhandlingarna med planeringskonsulten Ramboll såväl den 7.12.2011 som den 13.9.2012.

I det första planutkastet som var till påseende (8.11.-7.12.2012) befinner sig områden avsedda för vindkraftverk nr 23 och nr 24 ca 400 m från fastigheten Malmgård. Det är således uppenbart att efter att planen har avgränsats i nordväst och områdena för vindkraftverk har samtidigt avlägsnats från delgeneralplanens planområde har också lägenhetens fysiska olägenheter minskat avsevärt. Vilket också har ett betydande ekonomiskt värde med beaktande av fastighetens placering invid Lemnästräsket. I bilagan "Utlåtanden och anmärkningar om planförslag II"¹¹ framgår att fastigheten Malmgård inte har godkänt det arrendeavtal som Egentliga Finlands Energi har erbjudit, dvs bedömningen har tydligen totalekonomiskt varit den att den nya avgränsningen av planområdet, där fastigheten Malmgård inte ingår i planområdet, gynnar ekonomiskt mer fastigheten Gullström.

Därutöver är det skäl att utreda eventuella övriga ekonomiska aspekter. Markarrendeavtalen är inte offentliga i sin helhet, enligt kommunens bedömning sekretessbelagda, och således inte heller villkoren vad beträffar t.ex. ekonomisk kompensation till närliggande fastigheter (sk. vindupptagningsområde). Markägaren Anders Abrahamsson, som i olika sammanhang och media representerat markägarna som önskar etablera vindkraft på området, har bl.a. i en webbkomentar konstaterat att arrendeområdet inte har minskats från det ursprungliga planområdet. Det betyder implicit i såfall att de eventuella ekonomiska fördelarna *de facto* för fastigheten Malmgård följer de ursprungliga avtalens fördelar. I markarrendeavtal¹² konstateras nämligen att ersättning erläggs även för ett s.k. vindupptagningsområde. I avtalsmodellen har ersättningsskyldigheten definierats enligt följande ordalydelse : "...vindupptagningsområdet utgör en cirkel med en radie av 500 meter".

Noteras bör ännu att även den nu godkända delgeneralplanen / planområdet fortsättningsvis angäransar direkt till fastigheten Malmgård.

Tjänsteinnehavare Nummelin har också som föredragande i Tekniska nämnden 21.2.2012 §32 centralt medverkat i att bereda kommunens "Riktlinjer för vindkraft på Kimitoön". D.v.s. principer som styr etablerandet av vindkraft på hela Kimitoön.

⁹ Planeringsavtal 22.9.2011

¹⁰ Åbo Underrättelser 14.3.2013

¹¹ C15. Kirjallinen muistutus, Salo Kari s. 15

¹² Markarrendeavtal_Abrahamsson 28.2.2011

Tjänsteinnehavare Nummelin har även föredragit ärendet "Utredning om vindkraftsparkernas samkonsekvenser" i Tekniska nämnden den 23.10.2012 §224 där Nordanå-Lövböle vindkraftsområde även bedöms.

Tjänsteinnehavare Nummelin har sedan som föredragande i Tekniska nämnden 22.9.2014, §163 samt 24.11.2014, §201 föreslagit att delgeneralplanen godkänns. En delgeneralplan som hans underordnade Roger Hakalax har föredragit under åren 2011-2012. Det är uppenbart, att Nummelin bör ha känt till att Hakalax förvärvat fastigheter på planområdet emedan denna jävat sig vid handläggningen av delgeneralplanen den 18.6.2014, §121.

Vid bedömningen av huruvida tjänsteinnehavare Hakalax förfarande och åtgärder är lagenliga bör även följande lagrum beaktas:

Enligt Förvaltningslag (434/2003) §6 skall myndigheterna bemöta dem som utträttar ärenden hos förvaltningen jämlikt och använda sina befogenheter enbart för syften som är godtagbara enligt lag.

Lag om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) 23§ 3 mom. stipulerar:

"En person som avses i 1 eller 2 mom. får inte använda sekretessbelagda uppgifter för att skaffa sig själv eller någon annan fördel eller för att skada någon annan."

Lag om kommunala tjänsteinnehavare (304/2003) 17§ 2 mom. och 3 mom. stipulerar:

"Tjänsteinnehavaren skall i sin uppgift handla opartiskt och uppträda så som hans eller hennes ställning och uppgift förutsätter."

Tjänsteinnehavaren får inte kräva, ta emot eller acceptera en ekonomisk eller någon annan förmån om vilken bestäms i 40 kap. strafflagen (39/1889)."

Det bör således vara påvisat att tjänsteinnehavare Nummelin har handlat lagstridigt enligt lagrummen ovan.

Det bör således vara påvisat att det även föreligger ett sådant exceptionellt och särskilt skäl utgående från projektets omfattning och dess ekonomiska fördelar, att jäv även föreligger enligt generalklausulen i enlighet med HFD domslut (4.4.2013/55). Jäv enligt generalklausulen uppstår om tilltron till personens opartiskhet äventyras av något annat särskilt skäl än vad som avses i 28§ 1 mom. 1–6 punkten i Förvaltningslagen. Det är i rättspraxis etablerat att ett särskilt skäl i allmänhet är sådant att också en utomstående kan se det och att den påverkan som äventyrar opartiskheten ska vara ungefär på samma nivå som de separat angivna jävsgrunderna i 28§ 1 mom. i Förvaltningslagen. När man tillämpar generalklausulen bör man fästa särskild vikt vid att medborgarnas tilltro till tjänsteinnehavarnas opartiskhet stärks.

Tjänsteinnehavare Nummelins deltagande i handläggningen av delgeneralplanen bör granskas enligt Kommunallagen(365/1995) och Förvaltningslagen (434/2003), speciellt Förvaltningslagens 27§ och 28§. Nummelin bör av domstolen konstateras vara jäv i ärendet.

Tjänsteinnehavare Nummelin förfarande bör även granskas utgående från Lag om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), speciellt 23§, Lag om kommunala tjänsteinnehavare (304/2003), speciellt 17§ samt med beaktandet av Strafflagen (239/1889) 40 kapitel.

Utöver de ovan citerade lagrummen bör därtill konstateras att förfarandet strider i all tydlighet mot allmän rättskänsla och god förvaltnings sed.

III. Jäv för kommunfullmäktigeledamöter utgående från KommunalL 52§

I enlighet med Kommunallagen (365/1995) 52§ är en fullmäktigeledamot jävig att behandla ett ärende som gäller honom eller henne personligen, eller någon som är närstående till honom eller henne enligt Förvaltningslagen 27§ och 28§.

Kimitoöns kommun har även inbegärt Kommunförbundets utlåtande om vindkraft och jävsfrågor (Kommunförbundets utlåtande 15.11.2011 / Dnro 3599/90/2011)¹³ emedan frågan om jäv redan i ett tidigt skede aktualiserades inom kommunen. I utlåtandet (s. 2) konstateras att :

”Hallintolain 28 §:n 1 momentin 3 kohdan *ns. intressijäävin* mukaan muu kunnan luottamushenkilö kuin valtuutettu tai kunnan henkilöstöön kuuluva on esteellinen, jos asian ratkaisusta *on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa hänelle tai hänen laissa tarkoitettulle läheiselleen*. Tässä asiassa tämä esteellisyysperuste tulee arvioitavaksi maanomistuksen kautta eli aiheuttaako maan omistaminen tuulivoima-alueella tai sen välittömässä läheisyydessä intressijäävin tarkoittaman esteellisyyden.”

Hallintolain 28 §:n 1 momentin 7 kohdan *ns. yleislausekkeen* mukaan henkilö on esteellinen, *jos luottamus hänen puolueettomuutensa muusta erityisestä syystä vaarantuu*. Tämän esteellisyysperusteen soveltaminen edellyttää, että on olemassa ulkopuolinen havaittava syy puolueettomuuden vaarantumiseen, vaikka muut esteellisyysperusteet eivät suoranaisesti tulekaan sovellettaviksi. Syyn puolueettomuuden vaarantumiseen on oltava suunnilleen samanasteinen kuin erikseen säädetyissä esteellisyysperusteissa.”

Ifrågavarande beslut har tillkommit i felaktig ordning i enlighet med KommunalL 90§ emedan följande jäviga kommunfullmäktigeledamöter enligt KommunalL 52§ deltagit i behandlingen av delgeneralplanen 9.12.2014, §57.

3.1. Fullmäktigeledamot och nämndmedlem Brita Drugge

Nämndledamot Brita Drugges (f. Fagerlund) föräldrar, Karl-Gustav och Gunvor Fagerlund, var bosatta i Rosendal. Fastigheten Sursibbe 322-509-1-12¹⁴ ägs idag av Drugges bror, Tom Gustav Fagerlund som således är Drugges närstående.

Enligt den godkända delgeneralplanen / plankartan finns det utmärkt två områden för vindkraftverk på fastigheten Sursibbe 322-509-1-12. Noteras bör speciellt, att Tertiary Gold Ltd har inlämnat en ansökan om malmletningstillstånd som Tukes har kungjort den 3.10.2014¹⁵. Detta omfattande område har inte noterats delgeneralplanen, vilket senare påvisas. Det av Tertiary Gold Ltd ansökta området för malmletning berör i betydande grad fastigheten Sursibbe 322-509-1-12 och skulle direkt inverka menligt på möjligheten att placera vindkraftsområden på fastigheten, vilket den nu godkända delgeneralplanen möjliggör.

Drugge har deltagit i handläggningen av ärendet i direktionen för Kimitoöns Vatten den 11.9.2014, §38. Vattenverkets direktion avgav då sitt utlåtande över delgeneralplan för Nordanå-Lövböle vindkraftspark. Det bör speciellt framhållas att på planområdet finns det ett centralt grundvattenområde, vilket mer ingående presenteras senare. Direktionen har fem medlemmar, varav en är tjänsteman (Teknisk chef Nummelin). Som VD för affärverket fungerar Infrachef Roger Hakalax.

¹³ Kommunförbundets utlåtande 15.11.2011(Dnro 3599/90/2011)

¹⁴ Drugge_kartskiss

¹⁵ Se närmare kapitel 3.2.4. i detta kommunalbesvär

Drugge har även deltagit i handläggningen av ärendet i Tekniska nämnden den 16.8.2011, §170 och §171. Vid ifrågavarande möte beslöts om byggnadsförbud för anhängiggjorda vindkraftsparker (§170) samt godkännande av planeringsavtalet för Nordanå-Lövböle vindkraftspark (§171). Båda frågorna har direkt att göra med utformandet, avgräsningen och hur handläggningen av delgeneralplanen framskrider.

I egenskap av fullmäktigeledamot har Drugge även deltagit i handläggningen av "Riktlinjer för vindkraft på Kimitoön" i Tekniska nämnden 21.2.2012. Drugge har också deltagit i Tekniska nämnden möte 23.10.2012, §224 då utredning om vindparkernas samkonsekvenser behandlades.

Då en förtroendevald, i detta fall Drugge, deltar i beslutsfattandet i en nämnd eller som medlem i en direktion, tillämpas jävsgrunderna enligt 28§ 1 mom. i Förvaltningslagen. D.v.s. även intressejäv, partsjäv, uppdragsjäv och jäv enligt generalklausulen.

Det bör således vara påvisat att det även föreligger ett sådant exceptionellt och särskilt skäl utgående från projektets omfattning och dess ekonomiska fördelar, att jäv föreligger enligt generalklausulen i enlighet med HFD domslut (4.4.2013/55). Drugge har inte handlat i kommunens och kommuninvånarnas intresse.

Fullmäktigeledamot Drugge deltagande i handläggningen av delgeneralplanen bör granskas enligt Förvaltningslagen (434/2003) 27§, 28§ 1 mom. 1,3,6,7 pt samt 2 mom 1 pt.. Drugge bör av domstolen konstateras vara jäv i ärendet.

3.2. Fullmäktigeledamot Carola Antskog

Fullmäktigeledamot Antskog är kusin med Rabbe Sjöberg som äger fastigheten Älgbacka 322-445-2-57 som finns på planområdet.¹⁶ Antskog och Sjöberg bör även anses vara speciellt närstående. Detta motiveras bl.a. med att efter att Antskogs hem brunnit ned i december 2014 inkvarterade Sjöberg fullmäktigeledamot Antskog hos sig enligt ett reportage i Åbo Underrättelser 12.12.2014. Inkvarteringen skedde hos Sjöberg trots att Antskog bl.a. har en bröstsvingning som är bosatt i kommunen.¹⁷

Antskog äger även en fastighet, Ljungheda 322-406-1-3. Fastigheten är belägen inom den bullerzon om 35 dB(A) som enligt NMT-centralens utlåtande 10.9.2014 borde ingå i planområdet. En utvidning av planområdet skulle således beröra direkt Antskogs fastighet. Före kommunfullmäktiges beslut fördes i lokalpressen en omfattande diskussion om planeområdets avgränsning¹⁸, d.v.s. att planområdet inte uppfyller NMT-centralens krav. Det är således uppenbart att ledamot Antskog varit medveten om att en utvidning av planområdet, speciellt till den del det omfattar bullerzoner över 35 dB(A), skulle medföra begränsningar visavi bl.a. byggrätter för hennes fastighet. Antskog har deltagit och röstat för ett godkännande av delgeneralplanen den 9.12.2014, §57

Det bör således vara påvisat att det föreligger ett sådant exceptionellt och särskilt skäl utgående från projektets omfattning och dess ekonomiska fördelar, att jäv föreligger enligt generalklausulen i enlighet med HFD domslut (4.4.2013/55). Antskog har inte handlat i kommunens och kommuninvånarnas intresse.

Fullmäktigeledamot Antskogs deltagande i handläggningen av delgeneralplanen bör granskas enligt Förvaltningslagen (434/2003) 27§, 28§ 1 mom. 3, 7 pt. och 2 mom. 1 pt. Antskog bör av domstolen konstateras vara jäv i ärendet.

¹⁶ Antskog_kartskiss

¹⁷ Åbo Underrättelser 12.12.2014

¹⁸ Åbo Underrättelser 6.12.2014

3.3. Fullmäktigeledamot och nämndmedlem Helena Fabritius

Helena Fabritius är anställd som verksamhetsledare vid ÅSP r.f. (Åbolands Lantbruksproducentförbund r.f.) som är en regional organisation inom SLC r.f. (Svenska Lantbruksproducenternas förbund r.f.). Fabritius är den enda anställda inom förbundet i Åboland. Fabritius representerar således direkt jord- och skogsbrukare som är medlemmar i ÅSP r.f. och äger fastigheter på planområdet. Organisationen har även aktivt drivit etablering av vindkraft som en möjlighet för intressenterna. Bl.a. har SLC r.f. uppgjort modellavtal för vindkraftsetableringar och utgett brochyren "Vindkraft - landsbygdens möjlighet"¹⁹.

Föreningens medlemmar är inte offentliga uppgifter. ÅSP har dock bl.a. utskott inom organisationen. Följande medlemmar inom ÅSP r.f. har även centrala förtroendeuppdrag inom organisationen²⁰.

- Ralf Ginman, medlem i ÅSP:s Miljö & markpolitiska utskott. Med fullmakt undertecknat arrendeaftalen 30.8.2011 för fastigheterna 322-506-7-5 och 322-512-1-60.²¹
- Kenneth Ginman, medlem i ÅSP:s Spannmålsutskott. Undertecknat arrendeaftalen 30.8.2011 för fastigheterna 322-509-1-31, 322-509-1-7 och 322-512-1 -62.²²

Fabritius har deltagit och röstat för ett godkännande av delgeneralplanen den 9.12.2014, §57.

Fabritius har utöver KFG beslut 9.12.2014, §57 även deltagit i handläggningen av ärendet i Tekniska nämnden den 18.6.2014, §121, 22.9.2014, §163, 24.11.2014, §201. Fabritius deltagande i Tekniska nämndens möten har enligt protokollen definitivt gynnat fastighetsägarna på planområdet, bl.a. utgående från omröstningsresultaten i nämnden som medfört att delgeneralplanen avancerat. Ett sådant beslut är t.ex. Tekniska nämnden den 18.6.2014, §121 då omröstningsresultatet blev 4-4 och ordförandes åsikt avgjorde att delgeneralplanen sätts till påseende. Fabritius deltog då i omröstningen, röstade för ett godkännande samt fungerade som protokolljusterare för punkten.

Då en förtroendevald, i detta fall Fabritius, deltar i beslutsfattandet i en nämnd, tillämpas jävsgrunderna enligt 28§ 1 mom. i Förvaltningslagen. D.v.s. även ombudsjäv och intressejäv, anställnings- och uppdragsjäv och jäv enligt generalklausulen.

Det bör således även vara påvisat att det även föreligger ett sådant exceptionellt och särskilt skäl utgående från projektets omfattning och dess ekonomiska fördelar, att jäv föreligger enligt generalklausulen i enlighet med HFD domslut (4.4.2013/55).). Fabritius har inte handlat i kommunens och kommuninvånarnas intresse.

Fullmäktigeledamot Fabritius deltagande i handläggningen av delgeneralplanen bör granskas enligt Förvaltningslagen (434/2003) 27§, 28§ 1 mom. 2, 4, 7 pt. Fabritius bör av domstolen konstateras vara jäv i ärendet.

3.4. Fullmäktigeledamot Anders Laurén

Laurén äger en fastighet invid planområdet, fastigheten Mellangård 322-506-1-14²³. Fastigheten är belägen inom den bullerzon om 35 dB(A) som enligt NMT-centralens utlåtande 10.9.2014 borde

¹⁹ SLC brochyr "Vindkraft - landsbygdens möjlighet"

²⁰ http://www.slc.fi/utskott_asp.asp

²¹ Markarrendeaftal_Konstsamfundet r.f. 30.8.2011

²² Markarrendeaftal_KGinman 30.8.2011

²³ Laurén_kartskiss

ingå i planområdet. En utvidning av planområdet skulle således beröra direkt Lauréns fastighet. Före kommunfullmäktiges beslut fördes i lokalpressen en omfattande diskussion om planeområdets avgränsning, d.v.s. att planeområdet inte uppfyller NMT-centralens krav. Det är således uppenbart att ledamot Laurén varit medveten om att en utvidning av planområdet, speciellt till den del det omfattar bullerzoner över 35 dB(A), skulle medföra begränsningar visvi bl.a. byggrätter för fastigheten

Fullmäktigeledamot Laurén har deltagit i handläggningen av ärendet i Kommunfullmäktige den 9.12.2014, §57.

Laurén har även deltagit i handläggningen av "Riktlinjer för vindkraft på Kimitoön" i kommunfullmäktige 21.3.2012, §15.

Det bör således vara påvisat att det föreligger ett sådant exceptionellt och särskilt skäl utgående från projektets omfattning och dess ekonomiska fördelar, att jäv föreligger enligt generalklausulen i enlighet med HFD domslut (4.4.2013/55). Laurén har inte handlat i kommunens och kommuninvånarnas intresse.

Fullmäktigeledamot Lauréns deltagande i handläggningen av delgeneralplanen bör granskas enligt Förvaltningslagen (434/2003) 27§, 28§ 1 mom. 1, 3, 7 pt. Laurén bör av domstolen konstateras vara jäv i ärendet.

IV. Sammandrag över jävsgrunderna

Med hänvisning till de presenterade jävsgrunderna i kapitel II och III anser ändringssökanden att det är klart påvisat att beredningen och beslutsfattandet i det beslut som söks ändring i har tillkommit lagstridigt.

De jäviga har handlat förutom enskilt även tillsammans samtidigt och samstämmigt (eller efter varandra stödande den andras intressen) i olika kommunala organ på sådant sätt att det har möjliggjort att processen framskridit ända till beslutsfattande. Detta samstämmiga, likriktade och samtidiga handlingsmönster av de jäviga personerna, som beskrivs i kapitlen II och III, har syftat till att bereda i huvudsak egna eller närståendes betydande ekonomiska intressen i form av införskaffandet av jordfastigheter, arrendeinkomster och/eller minska olägenheter för jordfastigheter, ett handlingsmönster som har format avgränsningen och utformningen av delgeneralplanen för Nordanå-Lövböle.

Det beslut i vilket söks ändring skulle *de facto* inte ha tillkommit om det inte redan i beredningens olika faser och i olika kommunala organ hade aktivt understötts och drivits vidare av såväl tjänstemän som förtroendevalda som är jäv i ärendet som sökes ändring i.

Ur beslutsprocessens perspektiv är det ett omfattande antal personer som är jäv och handlingarna bör bedömas individuellt och som en helhet samt det bör rättsligt granskas huruvida beslutet tillkommit på ett neutralt och objektiva sätt i kommunens och allmänhetens intresse.

V Beslutet strider mot lag enligt Kommunallagen 90§

5.1. Allmänt om delgeneralplanen utformning, bestämmelser och rättsverkningar

Den av kommunfullmäktige godkända delgeneralplanen, nämnd "Vindparksdelegentalplan för Nordån-Lövböle" uppfyller inte generellt de krav Markanvändnings- och bygglagen (132/1999) 5§ 1 mom. pt. 1, 3, 4, 5, 6 och 9 ställer. Målet för styrningen av byggandet är att främja en trygg, hälsosam, trivsamt och socialt välfungerande livsmiljö och omgivning, bevara kulturvärden, den byggda miljöns skönhet och värnandet av kulturvärden, möjligheterna att bevara naturens mångfald och andra naturvärden, miljövärden och möjligheterna att förhindra miljöolägenheter, en sparsam användning av naturresurserna samt främja näringslivets verksamhetsbetingelser.

Delgeneralplanens konsekvenser har inte undersökts i tillräcklig omfattning för att det skall vara möjligt att bedöma vilka betydande direkta och indirekta konsekvenser som genomförandet av planen har för människors levnadsförhållanden och livsmiljö, växt- och djurarter, naturens mångfald och naturresurserna, samhällsekonomin, landskapet, kulturarvet och den byggda miljön enligt Markanvändnings- och byggnadsförordningen (895/1999) 1§ 1 mom. pt. 1,3,4 och 5, vilket senare påvisas. Förfarandet strider även mot HFD domslut 28.11.2013/184.

Delgeneralplanen står även i strid med 24§ i Markanvändnings- och bygglagen då området Nordån-Lövböle har sådana konsekvenser för regionstrukturen och områdesanvändningen som inte står i proportion till nyttan eller i kongruens med 22§ i nämnda lag.

Enligt Markanvändnings- och bygglagens 9§ skall en plan basera sig på tillräckliga undersökningar och utredningar. När en plan utarbetas skall miljökonsekvenserna, inklusive de samhällsekonomiska, sociala, kulturella och övriga konsekvenserna, av planen och av undersökta alternativ utredas i nödvändig omfattning. Utredningarna skall även omfatta hela det närområde där planen kan tänkas ha väsentliga konsekvenser.

Vid beredningen av delgeneralplanen har inte heller beaktats i tillräcklig mån Miljöministeriets "Planering av vindkraftsutbyggnad", Miljöförvaltningens anvisningar 4 sv/2012 eller OH2/2014 "Tuulivoimailoiden melun mallentaminen". Likväl har inte tillämpats Ympäristöministeriön rapporteja 19/2011 "Tuulivoimarakenatmisen suunnittelu" vilket senare påvisas.

Planen strider också mot vedertagna och grundläggande rättsprinciper, bl.a. försiktighetsprincipen, proportionalitetsprincipen och skälighetsprincipen.

5.2. Markanvändnings- och bygglagen 77§ (132/1999)

Markanvändnings- och bygglagens 10a kapitel från 2011 innehåller särskilda bestämmelser för utbyggnad av vindkraft. Enligt 77a§ kan generalplanen användas som grund för bygglov för vindkraftverk om det i en generalplan med rättsverkningar särskilt bestäms att planen eller en del av den får användas som grund för beviljande av bygglov.

I delgeneralplanens kapitel 1.1. "Planens syfte" (s.6) konstateras att:

"Delgeneralplanen är detaljerad beträffande planbeteckningarna och bestämmelserna för vindkraftsparken och styr direkt hur den ska förverkligas. I markanvändnings- och bygglagen 77 a § stadgas om användning av en generalplan som grund för beviljande av bygglov för vindkraftverk."

Detta innebär att avsikten är att delgeneralplanen får användas som grund för beviljande av bygglov för 29 turbiner på planområdet.

MBL 77b§, definierar de särskilda krav på innehållet i en generalplan som gäller utbyggnad av vindkraft:

”När en i 77 a § avsedd generalplan som styr utbyggnad av vindkraft utarbetas ska det, utöver vad som annars föreskrivs om generalplaner, ses till att

- 1) generalplanen styr byggandet och annan områdesanvändning på området tillräckligt,*
- 2) den planerade utbyggnaden av vindkraft och annan planerad markanvändning lämpar sig för landskapet och omgivningen,*
- 3) det är möjligt att ordna vindkraftverkets tekniska service och elöverföring.”*

I RP proposition (HE 141/2010) konstateras att:

Yleiskaava soveltuisi tuulivoimarakentamisen ohjaukseen lähinnä vesialueilla ja tietyissä tilanteissa myös maa-alueilla, jotka sijaitsevat riittävän etäällä asutuksesta ja muusta siihen rinnasteisesta tai muita erityispiirteitä omaavasta maankäytöstä. Edellytyksenä olisi myös, ettei alueella ole muuta maankäyttöä, jonka yhteensovittaminen tuulivoimarakentamisen kanssa vaatisi yksityiskohtaisempaa suunnittelua. Siten esimerkiksi taajamien läheisyydessä tai alueilla, joihin kohdistuu rakentamispaineita, ei yleiskaavan käyttäminen esityksessä tarkoitetulla tavalla tuulivoimalan rakennusluvan myöntämisperusteena olisi yleensä mahdollista. Keskeistä on myös, että tuulivoimarakentamisen vaikutukset on ylipäänsä mahdollista arvioida yleiskaavoituksen yhteydessä lain 9 §:n edellyttämällä tavalla.

Yleiskaavan ohjaavuuden riittävyydellä viitataan säännöksessä myös yleiskaavan sisältöön, esitystapaan ja mittakaavaan. Yleiskaavan tulisi yksilöidä riittävällä tarkkuudella voimaloiden sijainti, jotta määräys voitaisiin ottaa kaavaan ja se voisi ohjata suoraan rakennuslupamenettelyyn. Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 16 §:n mukaan yleiskaava esitetään kartalla tai kartoilla sellaisessa mittakaavassa, että niistä alueiden käytön ja rakentamisen ohjaustarve ja yleiskaavan tarkoitus huomioon ottaen ilmenevät tarkoituksenmukaisella tavalla alueiden käytön periaatteet, tarpeelliset alueet ja kaavan muu sisältö.

D.v.s. att för att om en (del)generalplan skall kunna ha sådana rättsverkningar som stipuleras i Markanvändnings- och bygglagen 77a§ skall på planområdet bl.a.:

- ➔ *”Yleiskaava soveltuisi tuulivoimarakentamisen ohjaukseen lähinnä vesialueilla ja tietyissä tilanteissa myös maa-alueilla, jotka sijaitsevat riittävän etäällä asutuksesta...”*
- ➔ *”Yleiskaavan tulisi yksilöidä riittävällä tarkkuudella voimaloiden sijainti...”*
- ➔ *”Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 16 §:n mukaan yleiskaava esitetään kartalla tai kartoilla sellaisessa mittakaavassa, että niistä alueiden käytön ja rakentamisen ohjaustarve ja yleiskaavan tarkoitus huomioon ottaen ilmenevät tarkoituksenmukaisella tavalla alueiden käytön periaatteet, tarpeelliset alueet ja kaavan muu sisältö.”*

Delgeneralplanen uppfyller inte dessa specificerade krav, vilket ingående presenteras som följande.

Emedan delgeneralplanen inte uppfyller de krav som stipuleras enligt Markanvändnings- och bygglagen 77b§ och dessa förarbeten kan delgeneralplanen inte ha en sådan rättsverkan som avses i ifrågasatt lagrum och delgeneralplanen kan således inte användas som grund för bygglov för vindkraftverk i enlighet med 77a§.

Den av kommunfullmäktige godkända delgeneralplanen är därtill behäftigad med flere andra brister utgående från de särskilda krav som MBL 77b§ 1 mom. stipulerar. Dessa iakttagelser som hänför sig till planens innehåll, substans och tillhörande bakgrundsutredningar presenteras senare.

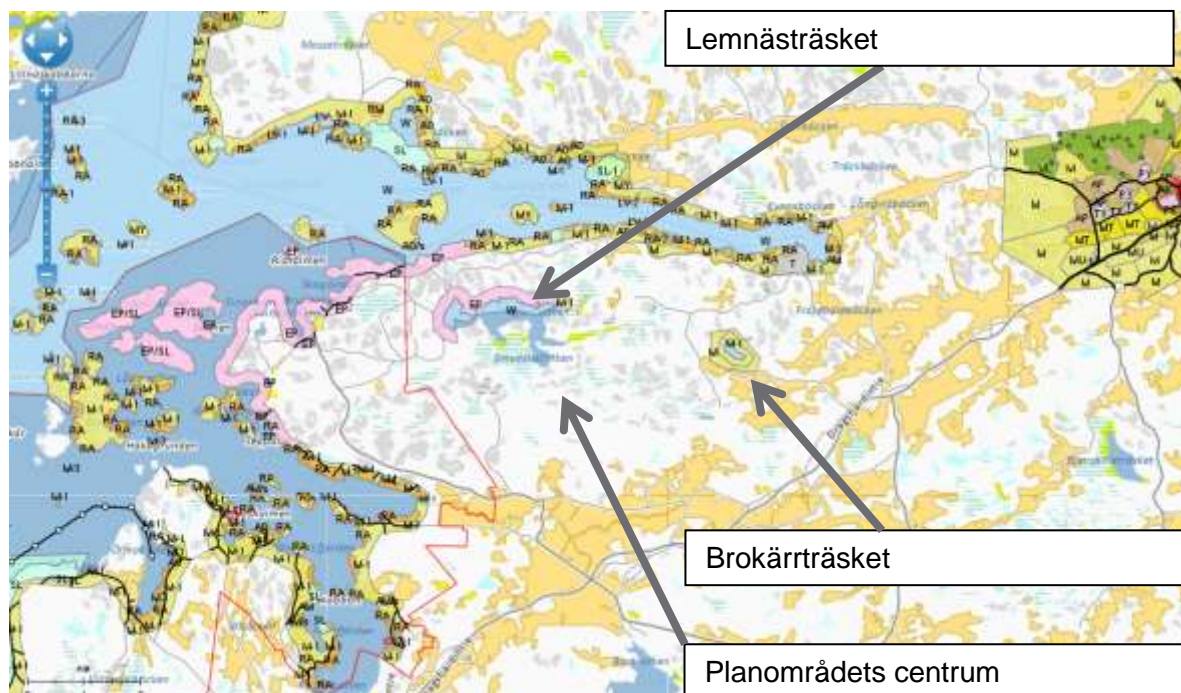
5.2.1. Ikraftvarande strandgeneralplaner

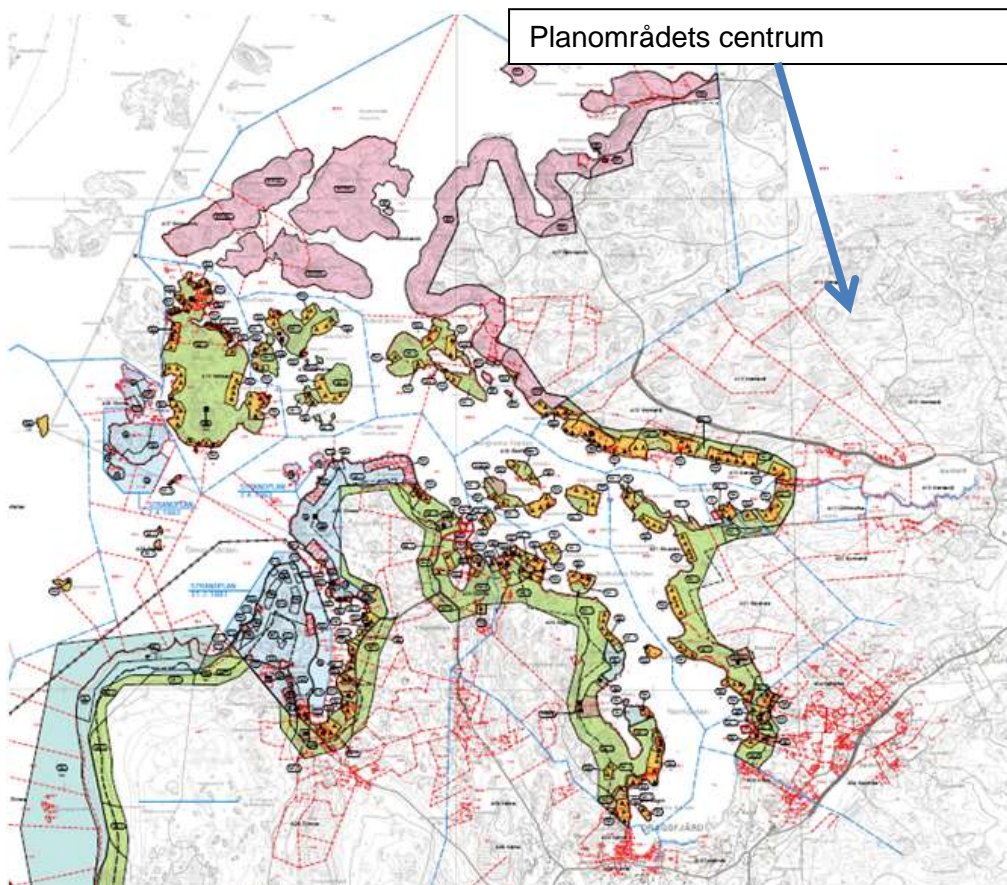
I den nu godkända delgeneralplanen beaktas inte tillräckligt den existerande områdesanvändningen intill Nordanå-Lövböle området. Förfarandet strider mot Markanvändnings- och bygglagen 5§ 1 mom. pt 1 och 3 Enligt terrängdatabasen finns det hela 155 bostadshus och 93 fritidshus inom enbart 1 km radie från planeområdet.

Noteras bör även att ur planen eller dess bilagor framgår inte, helt i strid med Kommunfullmäktiges beslut 21.3.2012 §15 "Riktlinjer för vindkraft på Kimitoön", antalet planerade byggrätter.

Dragsfjärd kommun har så sent som den 1.4.2003 och Kimito kommun 14.6.2005 fastställt strandgeneralplaner som angränsar till planområdet. Förutom omfattande områden som omfattas av strandgeneralplanerna runt planområdet finns det även mindre områden som också omfattas av strandgeneralplanerna runt Lemnästräsket och Brokärträsket (M-områdesmärkning) som dock lagstidigt har avgränsats från planområdet.

Påverkan för dessa områdesreserveringar är obestridlig, vilket NMT-centralen påpekat och vilket senare även påvisas.

Enligt 73§ i Markanvändnings- och bygglagen skall även särskilda krav på innehållet i en general- och detaljplan som gäller fritidsbebyggelse på strandområden beaktas.

När en generalplan eller detaljplan (*stranddetaljplan*) utarbetas för att i huvudsak reglera fritidsbebyggelse på ett strandområde, skall det utöver vad som i övrigt bestäms om general- eller detaljplaner ses till att det planerade byggandet och annan markanvändning lämpar sig för strandlandskapet och omgivningen i övrigt, naturvård, landskapsvärden, rekreationsbehov, vattenvård och vatten och avlopp samt vattnens, terrängens och naturens särdrag beaktas även i övrigt, samt att det kvarstår ett tillräckligt stort sammanhängande obebyggt område på strandområdena.

Nordanå-Lövböle delgeneralplan möjliggör utbyggnad av hela 29 st. turbiner. Nordanå-Lövböle delgeneralplan är i direkt anslutning till två strandgeneralplaneområden i väst och norr. Enligt terrängdatabasen finns det 93 fritidshus inom 1 km radie från planområdet och inom 1 km radie från de i planen utmärkta platserna för vindkraftverk finns 14 fritidshus.

Den av fullmäktige den 9.12.2014 godkända delgeneralplanen strider entydigt mot existerande strandgeneralplaner utgående från Markanvändnings- och bygglagens 73§ då även omgivningen i övrigt, rekreationsvärden, naturvärden och landskapsvärden bör beaktas.

Antalet byggrätter har inte heller utretts vilket redan ovan noterats. Förfarandet motsvarar inte Markanvändnings- och bygglagens 9§ eftersom utredningarna borde omfatta hela det område där planen kan tänkas ha väsentliga konsekvenser.

Det är uppenbart att generalplanen orsakar markägare och rättsinnehavare sådana oskäligen olägenheter som stipuleras i Markanvändnings- och bygglagens 39§ 4 mom.

En delgeneralplan, där några få markägare gynnas ekonomiskt genom att planen möjliggör byggandet av massiv industriell vindkraft på deras skogsfastigheter, på bekostnad av ett betydligt större antal fastighetsägare vars fastighetsmassa dessutom är betydligt mer ekonomiskt värdefull, är orimligt och strider mot skälighetsprincipen samt Finlands grundlag 6§. Fritidsfastighetsägarna särbehandlas oskäligt och lagstridigt.

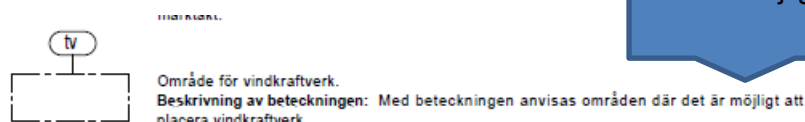
Besvärställarna hänvisar till HFD domslut 29.9.2012/80 där domstolen konstaterat att vid utarbetandet av en plan bör planens inverkan på markanvändningen på strandområdena i omgivningen även utredas. Förverkligandet av delgeneralplanen för Nordanå-Lövböle vindkraftspark skulle inverka på förverkligandet av ikraftvarande strandgeneralplaner i oskälig mån.

Det är således uppenbart att delgeneralplanen står i strid med existerande strandgeneralplaner, Finlands grundlag 6 §, Markanvändnings- och bygglag kapitel 10 samt 5§, 9§, 12§, 39§, 40§, 77a§, 77b§, 137§ samt Markanvändnings- och byggförordningen 1§ 1 mom., 10§ 1 mom. och 17§.

5.2.2. Turbinernas placering

I delgeneralplanen har även lämnats öppet vindkraftverkens exakta placering. Detta framgår ur delgeneralplanens karta men även i delgeneralplanens beskrivning kapitel 4.2.24.1.1 (s. 52-53 / texterna under kartskisserna).

Nedan utdrag ur delgeneralplanens karta (bilaga 57/1). D.v.s. i beteckningen konstateras att "Med beteckningen anvisas områden där det är möjligt att placera vindkraftverk". D.v.s. beteckningen lämnar i väsentlig grad öppet den exakta placeringen av vindkraftverket inom det anvisade området.

Planförslaget (kartan) är också uppgjord i skala 1:10 000 vilket accentuerar den synnerligen flexibla möjligheten att placera turbinerna.

Turbinerna är också placerade i två grupper, där beteckningar för "Område för vindkraftverk" geografiskt tangerar varandra i flere fall vilket fördubblar området som turbinerna kan placeras på.

Noteras bör att de anvisade områden där det är möjligt att placera vindkraftverk är till ytan / geografiskt väldigt omfattande. I snitt är de anvisade områdena ca 10-15 ha stora områden.

Konklusionen bör vara att placeringen av turbinerna är i praktiken inte på något sätt entydigt fastställt.

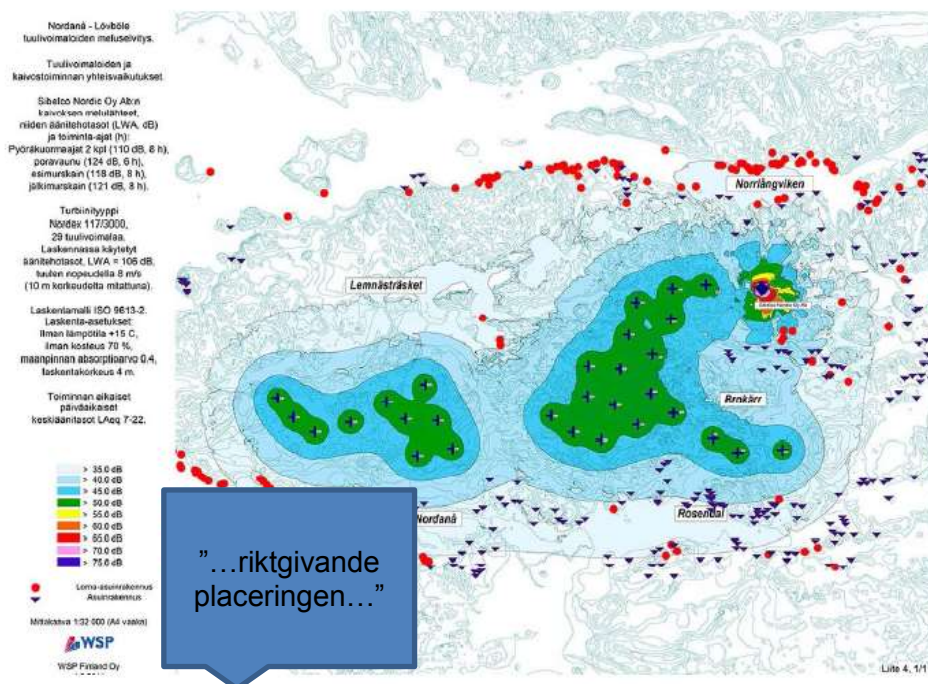
Ett utelämnande av exakt placering av turbinerna skulle bl.a. medföra att de bullerutredningar som gjorts inte är adekvata, men även äventyra levnadsbetingelserna för vissa stationära arter och arkeologiska fynd.

Även de övriga markanvändningsbehov som föreligger på planområdet, bl.a gruvverksamheten, beaktas inte i enlighet med de riktlinjer som poängterats i RP 141/2010.

I RP proposition (HE 141/2010) konstateras att:

*Yleiskaavan ohjaavuuden riittävydellä viitataan säännöksessä myös yleiskaavan sisältöön, esitystapaan ja mittakaavaan. **Yleiskaavan tulisi yksilöidä riittävällä tarkkuudella voimaloiden sijainti, jotta määräys voitaisiin ottaa kaavaan ja se voisi ohjata suoraan rakennuslupamenettelyyn.** Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 16 §:n mukaan yleiskaava esitetään kartalla tai kartoilla sellaisessa mittakaavassa, että niistä alueiden käytön ja rakentamisen ohjaustarve ja yleiskaavan tarkoitus huomioon ottaen ilmenevät tarkoituksenmukaisella tavalla alueiden käytön periaatteet, tarpeelliset alueet ja kaavan muu sisältö.*

Nedan ett utdrag från delgeneralplanen s. 52.

Bullerzoner enligt den riktgivande placeringen av kraftverksplatserna i delgeneralplanen för Nordanå-Lövböle vindkraftspark dagtid, då gruvdrift pågår, med Nordex kraftverk (källa: Bullerutredning, WSP Finland Oy).

Det är således uppenbart att delgeneralplanen står i strid med Finlands grundlag 6§, Markanvändnings- och bygglag 5§, 9§, 12§, 39§, 40§, 41§, 43§ 2 mom., 77a§, 77b§, 137§ samt Markanvändnings- och byggförordningen 1§ 1 mom., 10§ 1 mom. och 17§.

5.2.3. Avgränsningen av planområdet

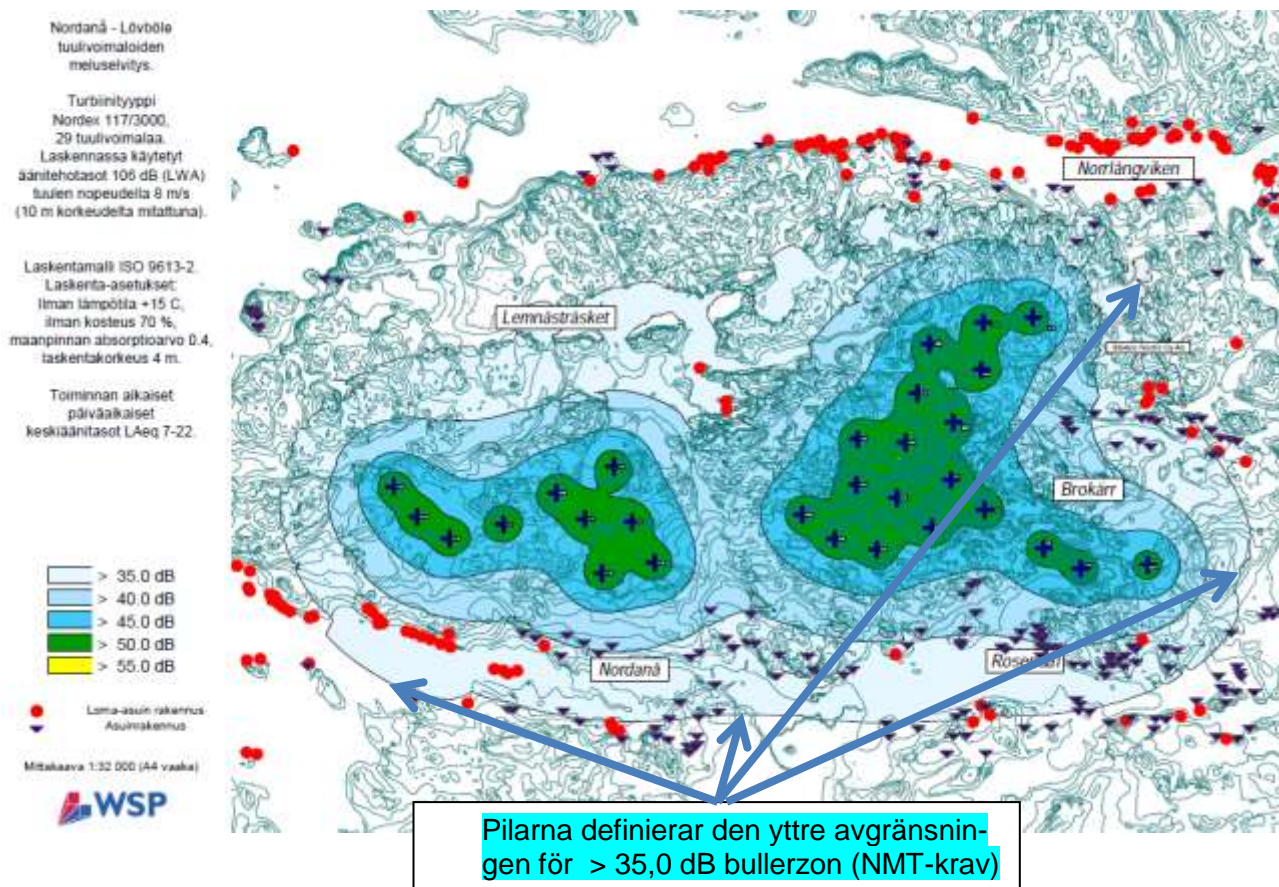
Under planeringsprocessen har diskussioner med NMT-centralen förts, där såväl tekniska chef Lars Nummelin som Infrachef Roger Hakalax deltagit.²⁴

I utlåtandet per 10.9.2014 har NMT-centralen²⁵ påpekat och yrkat på att planområdet skulle ha tillräcklig storlek och omfatta bullerzoner över 35 dB(A) eftersom bullret medför begränsningar i markanvändningen. D.v.s. konkret begränsningar visavi byggnadsrätt.

²⁴ NMT-centralen, protokoll

²⁵ VARELY/1100/07.01/2012

Ett utvidgande av planområdet skulle dock ha medfört att ca 100 st. nya fastigheter skulle ha omfattats av planeområdet. Detta är ett mycket betydande antal fastigheter. Fastigheter som påverkas, men som inte har beaktats i delgeneralplanen.

Om planeområdet hade utvidgats till att omfatta alla de bullerzoner som överskrider 35 dB(A) hade även operatören tvingats enligt "Kommunens riktlinjer för vindkraft" uppgöra ytterligare arrendeavtal för att uppfylla kravet om att 75% av markägarna har arrendeavtal med operatören. Det hade förlängt planeringsprocessen i betydande mån. Detta är sannolikt orsakerna till att kommunen inte önskat utvidga planområdet enligt NMT-centralens yrkande.

NMT-centralen har således i utlåtandet VARELY/1100/07.01/2012 konstaterat att avgränsningen av planområdet är för litet.

*"NMT-centralen anser fortfarande att planläggningområdet skulle ha tillräcklig storlek att omfatta bullerzoner över 35 dB(A). Bullret förorsakar **begränsningar i markanvändningen**, vilket således kunde noteras i planen.*

Planens genomförbarhet med hänsyn till bullret beror på användningen av dämpning. Byggnadsbestämmelsen "Kraftverken ska kunna regleras så att bullerpåverkan och skuggeffekten vid bostadsbyggnaderna inte blir oskälig." gör det möjligt att reglera verksamheten ifall man efter byggandet märker att driften medför buller eller skuggningar som överskrider planeringsriktvärdena eller rekommendationerna.

*Att inga funktioner som är känsliga för buller får placeras i M-området ska vara en av utgångspunkterna för planläggningen. **Planbestämmelsen bör formuleras så att den inte lämnar utrymme för tolkning av möjligheten att uppföra byggnader som***

tjänar jord- och skogsbruket. För bostadsbyggande bör ovillkorlig byggin-skränkning föreskrivas (MBL 43 § 2 mom.)²⁶

Avgränsningen av planområdet motsvarar alltså inte NMT-centralens krav. Och då bör även NMT-centralens ståndpunkt sättas in i rätt kontext, NMT-centralen underlyder nämligen Arbets- och näringsministeriet (TEM) som kraftigt driver etablering av industriell vindkraft, bl.a. genom förslag om lägre krav vad beträffar bullerkrav från vindkraftverk.²⁷

I Ympäristöhallinnon ohjeita10 | 2006 ,”Vaikutusten arviointi kaavoituksessa” konstateras det att²⁸:

”Vaikutusten selvittäminen on pitkälti vaikutusten erilaisten ominaisuuksien tarkaste-lua. Vaikutusten ominaisuuksia ovat esimerkiksi: ...kuinka laajalle alueelle, kuinka moneen ihmiseen ja mihin ihmisryhmiin vaikutus kohdentuu?”

I RP (HE 141/2010) konstateras det att:

”...tuulivoimalan rakentamista ohjaavan yleiskaavan laatimisessa noudatettava myös muita maankäyttö- ja rakennuslakiin sisältyviä yleiskaavan laatimista koskevia sään-nöksiä, jotka liittyvät esimerkiksi yleiskaavan laadintaan liittyvään vaikutusten selvit-tämiseen, kaavoitusmenettelyyn ja vuorovaikutukseen sekä yleiskaavalle lain 39 §:ssä asetettuihin sisältövaatimuksiin. Tällöin on otettava esimerkiksi huomioon, että yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeudenhaltijalle koh-tuutonta haittaa. Kohtuuttomuuden arviointi on kokonaisharkintaa, jossa arvioinnin lähtökohdana on yleiskaavan ja kaavamääräysten kokonaisvaikutukset maanomista-jan asemaan. Tällöin huomiota voidaan kiinnittää esimerkiksi muiden maanomistajien kohteluun kaavoituksessa, muiden kilpailevien maankäyttötarpeiden painavuuteen, alueen sijaintiin ja maanomistajan kaavasta mahdollisesti saamaan hyötyyn. Koh-tuuttomuuden arvioinnissa on lisäksi otettava huomioon, että yleiskaavoituk-sessa ei ole katsottu voitavan kaavamääräyksellä rajoittaa laajalla alueella yksi-tyisen alueen käyttöä toisen yksityisen harjoittaman, ympäristölupaa edellyttä-vän toiminnan turvaamiseksi. Viimeksi mainitulla seikalla on merkitystä esi-merkiksi maanomistusolosuhteiltaan pirstoutuneilla alueilla, joilla rakennetta-vien tuulivoimaloiden ympäristövaikutukset saattavat ulottua muiden kiinteistö-jen alueille.”

I Markanvändnings- och bygglagens 16§ stipuleras därtill att ”

Generalplanen presenteras på en karta eller kartor i en sådan skala att principerna för områdesanvändningen, nödvändiga områden och planens övriga innehåll framgår på ett ändamålsenligt sätt med beaktande av behovet av styrning av områdesan-vändningen och byggandet och generalplanens syfte.”

Delgeneralplanen möjliggör 116 MW totaleffekt på planområdet, eller i praktiken 29 st. vindkraft-verk med en effekt om 4 MW. Det är uppenbart att i detta skenario är de bullerzoner som överskri-der 35 dB(A) ännu större till sitt geografiska omfång. Således har även kommunen försummat de krav om växelverkan och informationsskyldighet som ställs i Markanvändnings- och byggförordnin-gen 30§ 2 mom.²⁹

²⁶ NMT-centralen utlåtande VARELY/1100/07.01/2012 s. 6-7.

²⁷ Tuulivoimaloiden melutasojen sääntelyä selvittäneen työryhmän loppuraportti, kapitel 8

²⁸ Ympäristöhallinnon ohjeita10 | 2006 ,”Vaikutusten arviointi kaavoituksessa” s.26

²⁹ Se även HFD 7.6.2005 / T 1383 samt Helsingfors Förvaltningsdomstol 1.10.2014 (04/0682/5)

Det är således uppenbart att delgeneralplanen står i strid med Finlands grundlag 6 §, Markanvändnings- och bygglag 5§, 9§, 12§, 39§, 40§, 41§, 43§ 2 mom., 77a§, 77b§, 137§ samt Markanvändnings- och byggförordningen 1§ 1 mom., 10§ 1 mom., 17§ och 30§ 2 mom..

5.2.4. Konflikt beträffande markanvändningen - gruvdrift

Utanför planområdet, angränsande till områdets nordöstra del fungerar mineralfabriken Sibelco Nordic Oy Ab. Verksamheten vid Sibelco Nordic Oy Ab omfattas även av direktivet 96/82/EG (MM brev 3/501/2001) med en konsultationsgräns om 1500 m enligt Tukes beslut 23.11.2012. Det är kanske också skäl att påpeka, att då gruvdriften upprepade gånger tas upp delgeneralplanen som en orsak till att etablera industriell vindkraft på området, så är planområdet totalt 1634 ha. Område anvisat för skogs- och jordbruksområde uppgår till 1583,58 ha (96,9 %) och återstående 51 ha är specialområde (EK eller EO) varav EK 2,3 ha (2,3 %) och EO 13,82 ha (0,8%).

Ett omfattande område för vilket gjorts en inmutning existerar redan på planområdet. Detta (ek-2) område tangerar geografiskt områden som anvisats för vindkraftverk (turbinerna 17 och 25) vilket påvisar att det finns olika markanvändningsbehov på planområdet.

Sibelco har under de senaste åren aktivt utvidgat sina utmål (bl.a. utmålsförrättning 2013-442826 GruvNr 5459) har avslutats 2014 och Sibelco har nya planer på att utvidga verksamheten. Sibelco Nordic Oy Ab har inlämnat en ny ansökan om utmål den 2.9.2014 ³⁰om nytt utmål "Lemnästräsket".

Det nya utmålet omfattar bl.a. utbyggnad av 700 m ny vägförbindelse, el- och vattendragningar. Emedan det nya utmålet avgränsar till planområdet påverkar det områdesanvändningen bl.a. speciellt ur den synvinkeln att det sammantagna bullret (beroende av var krosstationen/slaghammaren placeras) bör beaktas i delgeneralplanen.

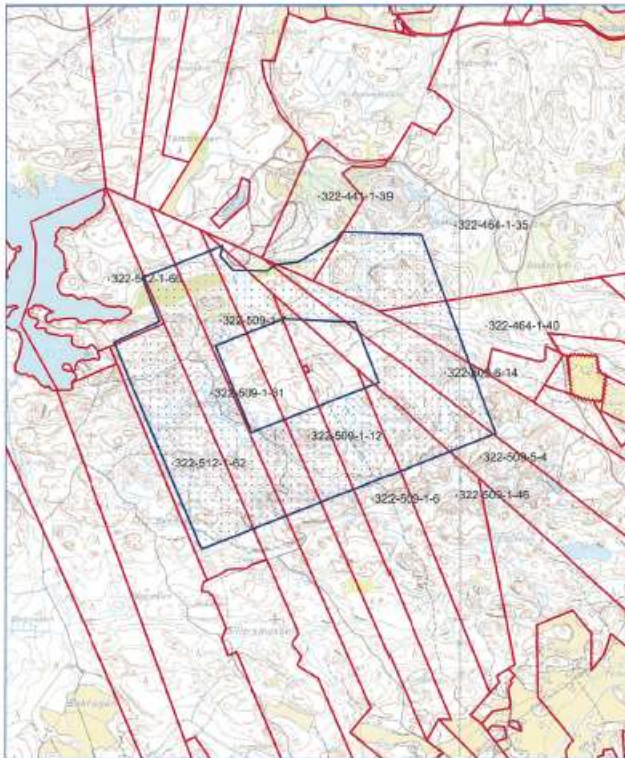
I delgeneralbeskrivningen fattas även noteringar över bl.a. ökad trafikmängd och sammantagna effekter beträffande t.ex. inverkan på grundvattnet vilket bl.a. Bygg- och miljötillsynsnämnden noterat i sitt utlåtande den 7.10.2014, §75.

³⁰ Tukes KaivNro K20142, Lupatunnus KL2014:0003

Utöver Sibelco Nordic Oy Ab har även Tertiary Gold Ltd inlämnat till Tukes malmlättningsansökan under hösten 2014³¹. Ett område som omfattar hela ca 200 ha. Nedan utdrag från ansökan / kartsnitt.

³¹ Tukes kungörelse 3.10.2014, ML2013:0031

Malminetsintälupahakemusalue

Mittakaava 1: 20 000

Tertiary Gold Ltd.
Rose 5
ML2013:0031

©Maanmittauslaitos 18/MML/14
Aineiston kopiointi ilman Maanmittauslaitoksen lupaa kielletty

Det är uppenbart att det nya område som Tertiary Gold Ltd nu söker malmletningstillstånd för inte är noterat överhuvudtaget i delgeneralplanen och dess planbeskrivning/karta.

Detta trots att Tukes officiellt kungjort ansökan om malmletningstillstånd redan den 3.10.2014. Noteras bör speciellt att såväl Tekniska nämnden 24.11.2014, §201, Kommunstyrelsen 26.11.2014, §150 och slutligen Kommunfullmäktige 9.12.2014, §57 handlagt delgeneralplanen, dvs det har funnits uppenbart med tid, hela 2 månader, att beakta Tertiary Gold Ltd:s ansökan och beakta detta i delgeneralplanen. Orsaken till detta förfarande från kommunens sida är oklart.

Det ansökta malmletningsområdet påverkar och omfattar direkt bl.a. de anvisade platserna för vindkraftverk nr 16,17, 18 och 25. Bl.a. har inte utretts eller definierats hurdana konsekvenser Tertiary Gold Ltd:s ansökan har med beaktandet av Markanvändnings- och bygglagen 43§.

Redan vid mötet med planeringskonsulten Ramboll den 7.12.2011 konstaterades att det finns konflikter beträffande markanvändningen på området:

"Nordanå–Lövböle. EFE:n hanke jossa Sito toimii YVA-konsulttina. Maanomistajista 85 % solminut vuokrasopimukset. Alueella on louhinta-alue (Lemminkäinen), maa-sälpä-kaivos (Sibelco), sekä yksi tantaali-kaivosvaltaushakemus (Tertiary Gold), joka on ristiriidassa tuulivoiman kanssa. Lemnästräsketin yksi maanomistaja ei ole lähtenyt mukaan ja hänellä on rantaviivan pituuden mukaan pari–kolme rantarakennusosikeutta. Muistutuksessa hän on ilmaissut toiveen että tämä huomioitaisiin. Järven rannoilla ei ole rantaosayleiskaavaa Dragsfjärdin entisen kunnan puolella. Maanomistajan toivomus on että jätetään järvi pois tuulikaavasta.

- *Matti: Ranta-alue kannattaa tässä tapauksessa jättää pois kaavasta. Kaivosvaltauksen kanssa kannattaa luultavasti tehdä sillä tavalla, että kaavaan merkitään vain kaivosvaltauksen alue katkoviivalla, ei enempää. Kaivosyhtiön on joka tapauksessa osallinen ja saa lausua mielipiteensä kaavasta. Liittymä yleiseen tiehen kannattaa ottaa mukaan kaavaan.*

Detta alltså redan innan Sibelco Nordic Oy Ab samt Tertiary Gold Ltd inlämnat sina ansökningar år 2014.

Det är således uppenbart att beredningen har haft en synnerligen klar bild över situationen och att det föreligger omfattande utmaningar att samordna markanvändningen på området.

Dessa krav på samordning har inte beaktats i delgeneralplanen kapitel 2.5. och överstämmer definitivt inte heller med vad som poängterats i RP proposition (HE 141/2010) där det konstateras att:

*Yleiskaava soveltuisi tuulivoimarakentamisen ohjaukseen lähinnä vesialueilla ja tiettyissä tilanteissa myös maa-alueilla, jotka sijaitsevat riittävän etäällä asutuksesta ja muusta siihen rinnasteisesta tai muita erityispiirteitä omaavasta maankäytöstä. **Edellytyksenä olisi myös, ettei alueella ole muuta maankäyttöä, jonka yhteensovittaminen tuulivoimarakentamisen kanssa vaatisi yksityiskohtaisempaa suunnittelua.** Siten esimerkiksi taajamien läheisyydessä tai alueilla, joihin kohdistuu rakentamispaineita, ei yleiskaavan käyttäminen esityksessä tarkoitettulla tavalla tuulivoimalan rakennusluvan myöntämisperusteena olisi yleensä mahdollista. Keskeistä on myös, että tuulivoimarakentamisen vaikutukset on ylipäänsä mahdollista arvioida yleiskaavoituksen yhteydessä lain 9 §:n edellyttämällä tavalla.*

Det är således uppenbart att delgeneralplanen står i strid med Finlands grundlag 6§, Markanvändnings- och bygglag 5§, 9§, 12§, 39§, 40§, 41§, 43§ 2 mom. 77a§, 77b§, 137§ samt Markanvändnings- och byggförordningen 1§ 1 mom., 10§ 1 mom. och 17§.

5.2.5. Konflikt beträffande markanvändningen - grundvattenområde

På planeområdet finns också ett av Kimitoöns mest centrala grundvattentäkter (Klass 1).³² I direkt anslutning till planområdet är också Lemnästräsket som likaledes är en central grundvattentäkt (Klass 1).

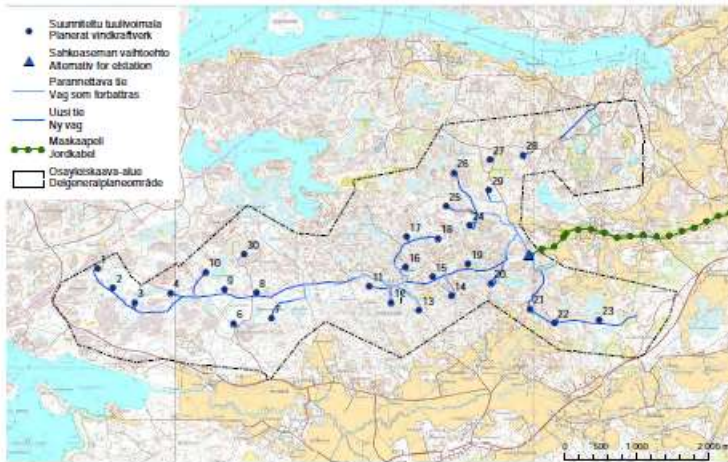
Enligt tillgängliga uppgifter i delgeneralplanen pt 4.2.15.1. innehåller bl.a. varje Nordex turbin 300-400 liter växellådsolja (mängden har minskat sedan senaste förslag planeutkast).

Turbinerna kräver en yta om ca 60*80 meter varpå de 600 m³ stålbetongfundamenten placeras.

Utöver turbinerna avses bygga 4 km jordkabel och nya vägar byggs, existerande förstärks/breddas för att klara upp till 200 ton tyngder. Detta framkommer i delgeneralplanen (s. 8) kapitel 2.2. och (s.35) 4.2.4.1. Delgeneralplanen innehåller dock inte specifika uppgifter över hurudana ingrepp som de facto görs vad gäller bl.a. vägnätet. Enligt pt. 4.2.4.1. (s.36). "För skötseln av vindkraftverken behövs byggnads- och servicevägar. Det blir 4–6 meter breda grusvägar. Behovet av nya vägar är i det här fallet måttligt, eftersom vägarna för vindkraftverkens behov i mån av möjlighet byggs genom förstärkning av de nuvarande skogsbilvägarna." Påståendet är inte överensstämmande med verkligheten. Det som inte nämns är att utöver en vägbredd om 4-6 meter krävs dessutom ca 6+6 meters fri yta längs med vägen för att kunna transportera delar till turbinen till sin slutliga plats.

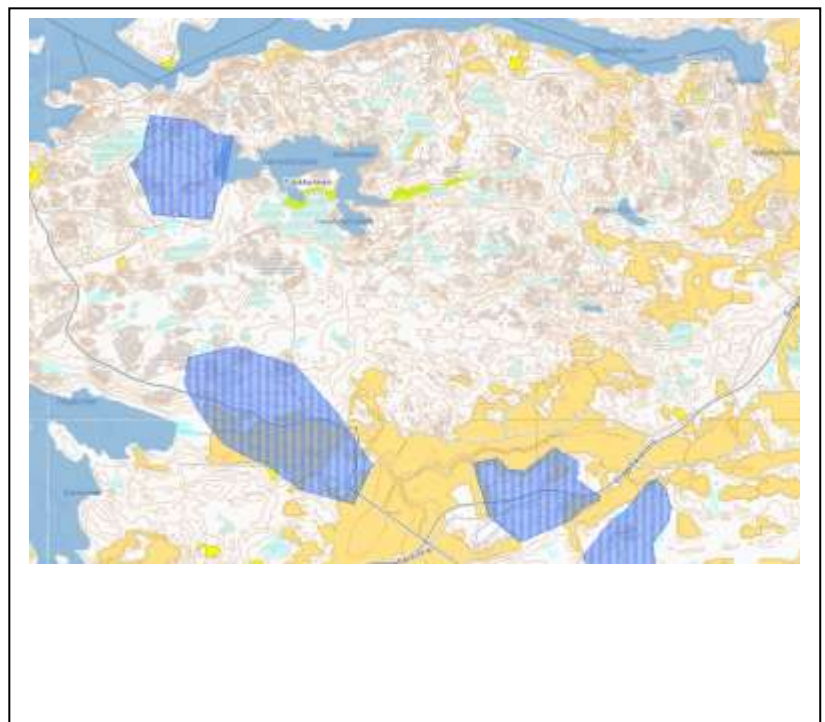
³² ÅU 16.09.2014

Därtill krävs att höjdskillnaderna inte är för stora, vilket också kommer att kräva sprängarbeten.

Nya konstruktioner i anslutning till vindkraftsprojektet.

Nedan kartor över grundvattenområdena. Grundvattenområdet 0204002 befinner sig alltså på planområdet medan grundvattenområdet 0224351 står i kontakt med Lemnästräsket³³.

I delgeneralplanen 4.2.15.1. konstateras att "Markbyggnadsarbetena på området kan förorsaka små förändringar i vattnets strömningsvägar eller vattennivån i marken vid byggplatserna. Till exempel dikena längs vägarna kan i någon mån dränera vissa områden."

Vattenaffärsverkets direktion har i sitt utlåtande 11.9.2014 / §38 enbart kort konstaterat att:

³³ ÅU 16.9.2014

”En del av planområdet kommer in på Kimitoöns Vattens viktigaste grundvattenområden, Nordanå grundvattenområde. Vindkraftverken påverkar inte bildandet av grundvatten så till den delen har Kimitoöns Vatten inget att invända emot planläggningen.”

I bilagan ”Utlåtanden och anmärkningar om planförslag II” framgår i planerarens genmäle A1

”Inga vindkraftverk har planerats på grundvattenområdet, men nog alldeles i närheten av grundvattenområdet. Den nuvarande vägen till Lemminkäinens grustag går över grundvattenområdet, men inga större ombyggnadsplaner för vägen ingår i vindkraftprojektet. Grundvattenområdet har märkts ut på plankartan och i samband med bygglövet finns det skäl att i mera detalj säkerställa att inga skadliga utsläpp sker.”

Det är uppenbart att i en delgeneralplan med rättsverkningar bör konsekvenserna för grundvattnet ha utretts ur någon aspekt.

Beträffande skydd för grundvatten finns det uppgjort olika skyddsprogram med tanke på etablering av vindkraft på grundvattenområden, som borde ha utnyttjats i planeringen. Bl.a. kan nämnas skyddsprogrammet ”*Pohjavesialueiden suojelusuunnitelma 2014*” / Teuvan kunta ja Närpes Vatten Ab.

I inledningen till skyddsprogrammet kostateras bl.a. att:

”Suojelusuunnitelman laadinnassa ja päivittämisessä noudatetaan Suomen ympäristökeskuksen raportin periaatteita: 7/2007 ”Pohjavesialueiden suojelusuunnitelmat osana vesienhoidon järjestämistä”.

Nedan ett utdrag (s. 58, tabell 28) från nämnda plan.

Taulukko 28. Tuulivoimaloita koskevat toimenpidesuosituksset. Suositukset perustuvat ELY-keskuksen tuulivoimaloita koskeviin lausuntoihin ja kommentteihin.

Toimenpiteet – Tuulivoimalat
Tuulivoimalat tulisi ensisijaisesti sijoittaa pohjavesialueiden ulkopuolelle.
Pohjavesialueille ei tule rakentaa uusia teitä, mutta olemassa olevan tieverkon parantaminen on mahdollista. Käytettyjen maa-ainesten pitää olla pohjavesialueelle sopivia.
Tuulivoimaloita ei saa sijoittaa vedenottamoiden lähisuojavyöhykkeille eikä harjijensuojeluohjelman mukaisille alueille.
Tuulivoimala-alueiden suunnittelussa ja rakentamisessa tulee huomioida pohjavesivaikutukset.
Pysyvät tai väliaikaiset rakentamisesta johtuvat toimenpiteet eivät saa vaikuttaa pohjaveden laatuun ja määrään.
Kaikki kaivot ja lähteet vähintään 500 metrin säteellä mahdollisesta hankealueesta tulee selvittää.
Muuntoasemia ei tule suunnitella pohjavesialueille.
Vanhoja maa-ainestentoa-alueita ei tule käyttää laitekenttänä tai muuhunkaan toimintaan.
Voimala tulee varustaa riittävillä suojuksin siten, että mahdollisessa vuototilanteessa vuoto ei pääse missään tilanteessa ympäristöön.
Pohjavesialueella tulisi suosia turbiinityypisiä voimaloita, joissa ei ole vaihteistoöljyjä.

Ett dylikt skyddsprogram ingår inte i delgeneralplanens beskrivning eller bilagor.

Det bör även noteras, att infrachef Roger Hakalax fungerar även som VD för affärverket Kimitoöns Vatten. Med beaktande av de personliga intressen som Hakalax har efter att hen föredragit delgeneralplanen och sedan förvärvat två fastigheter på planområde, föreligger det även grundad orsak att ifrågasätta huruvida samtliga konsekvenser för grundvattenområdena har utretts tillräckligt med beaktandet av Förvaltningslagen 28§ 1 mom. pt. 5.³⁴

I Miljöskyddslag (527/2014) 17§ 1 mom. stipuleras även att:

”Ämnen, energi eller mikroorganismer får inte deponeras på, släppas ut på eller ledas till ett sådant ställe eller behandlas på ett sådant sätt att

1) en kvalitetsförändring i grundvattnet på ett viktigt eller annat för vattenförsörjningen lämpligt grundvattenområde kan orsaka risk eller olägenhet för hälsan eller miljön eller grundvattnets kvalitet på något annat sätt väsentligt kan försämrats,

2) en kvalitetsförändring i grundvattnet på någon annans fastighet kan orsaka risk eller olägenhet för hälsan eller miljön eller göra grundvattnet obrukbart för något ändamål som det skulle kunna användas för, eller

3) åtgärden genom påverkan på grundvattnets kvalitet annars kan kränka allmänt eller någon annans enskilda intresse (förbud mot förorening av grundvatten).”

Enligt Vattenlagen (587/2011) kap 3, 2§

”För ett vattenhushållningsprojekt krävs tillstånd av tillståndsmyndigheten, om projektet kan ändra vattendragets läge, djup, vattenstånd, vattenföring, strand eller vattenmiljö eller grundvattnets kvalitet eller mängd och om förändringen.”

I delgeneralplanen eller dess bilagor ingår ingen information över att ett dylikt tillstånd har utverkats eller ansökts av Regionförvaltningsverket.

Enligt Vattenlagen kap.3, 2§ 3 mom. 2 pt krävs tillstånd av tillståndsmyndigheten för:

”att använda en anläggning som ska uppföras i ett vattenområde, när användningen av anläggningen stör användningen av någon annans fastighet och ägaren till fastigheten inte har gett sitt samtycke till sådan användning.

Det är således uppenbart att delgeneralplanen står i strid med Finlands grundlag 6§, Markanvändnings- och bygglag 5§, 9§, 12§, 39§, 40§, 41§, 43§ 2 mom., 77a§, 77b§, 137§ samt Markanvändnings- och byggförordningen 1§ 1 mom., 10§ 1 mom. och 17§.

5.3. Etapplandskapsplan för vindkraft

Egentliga Finlands Förbund har utarbetat en etapplandskapsplan som varit till påseende under tiden 6.5- 15.6.2012 och landskapsfullmäktige vid Egentliga Finlands Förbund har den 10.6.2013 / §29 ”Etapplandskapsplan för vindkraft” beslutat godkänna etapplandskapsplanen.

³⁴ Hänvisas även till HFD 12.8.2004 / T1857 där domstolen konstaterade att i samband med planen hade inte tillräckliga undersökningar över de indirekta och direkta konsekvenserna för grundvattnet presenterats. Se även Vasa Förvaltningsdomstol 29.01.2014 (14/0018/2).

Besvär har även inlämnats till HFD över Miljöministeriets beslut DNr:o YM6/5222/2013, dvs ett fortsatt besvär över etappplansplanen. Besväret omfattar uttryckligen området Nordanå-Lövböle (tv 702).

Det bör således noteras, att i besväret till HFD kommunalbesväret jämte kompletteringar påvisas att etappplansplanen för vindkraft inte uppfyller formkrav p.g.a. påvisade jäv i samband med handläggningen i landskapsfullmäktige, felaktiga områdesbeteckningar samt planen substansmässigt är otillräcklig vad beträffar bl.a. skyddandet av flyttfåglar.

I besväret yrkas även på att HFD upphäver Miljöministeriets beslut om tillämpandet av Markanvändnings- och bygglagens 201§ och verkställigheten av etappplansplanen för vindkraft.

VI Beslut har tillkommit i felaktig ordning och kommunen har överskridit sina befogenheter enligt Kommunall 90§

6.1. Kommunens egna riktlinjer för etablerandet av vindkraft på Kimitoön

Vi handläggningen av delgeneralplanen har också processuella felaktigheter skett som inte är förenliga med Kommunall 90§.

Kommunfullmäktige har den 21.3.2012, §15 fastställt "Riktlinjer för vindkraft på Kimitoön". I beslutet stipuleras att förutsättningar för att inleda planläggning och byggande kräver bl.a. att det finns utredning över planerade byggrätter.

En dylik utredning över planerade byggrätter finns inte upptagna i delgeneralplanen eller dess bilagor. I avsnittet 3.2.1. framkommer att bl.a. runt Lemnästräsket och Brokärrträsket finns anvisade M och M1, områden som nu avgränsats ur planen emedan de skulle försvåra genomförandet av delgeneralplanen betydligt. Förfarandet motsvarar inte Markanvändnings- och bygglagens 9§ stadganden eftersom utredningarna borde omfatta hela det område där planen kan tänkas ha väsentliga konsekvenser.

Kimitoöns kommunfullmäktige beslut 9.12.2014, §57 "Vindparksdelgeneralplan för Nordanå-Lövböle" har således tillkommit i felaktig ordning enligt Kommunallagen 90§ då Kommunfullmäktiges principbeslut per 21.3.2012, §15 inte har noterats i planeringsprocessen.

6.2. Kommunens program EKO-LOGISKT

Kommunfullmäktige har den 17.11.2010, §52 antagit programmet EKO-LOGISKT och samtidigt antagit en s.k. målsättning att bli självförsörjande av energi.

I delgeneralplanen uppges att Nordanå-Lövböle skulle producera ca 270 GWh el per år (inkl. netto, svinn m.m.) beroende på vindkraftverkens typ och navhöjd. Ett vindkraftverk producerar el för cirka 1 800 privathushålls behov vilket innebär att el skulle produceras för ca 52 200 privathushåll.

Delgeneralplanen är alltså inte överhuvudtaget i kongruens med programmet EKO-LOGISKT, utan är väsentligt överdimensionerat emedan kommunens invånarantal är per 31.12.2013 totalt 7005 st och det existerar enbart 4 400 egnahemshus och 4 521 fritidshus.

Kimitoöns kommunfullmäktige beslut 9.12.2014, §57 "Vindparksdelgeneralplan för Nordanå-Lövböle" har således tillkommit i felaktig ordning enligt Kommunallagen 90§ eftersom beslutet strider mot Kommunfullmäktiges beslut 17.11.2010, §52.

6.3. Anteckning över vem som föredragit ärendet i Tekniska nämnden saknas

Vid behandlingen av delgeneralplanen i Tekniska nämnden 18.6.2014 §121 finns en anteckning om att ordföranden föredragit ärendet.

Frågan är av särskilt intresse eftersom såväl tjänsteinnehavarna Nummelin som Hakalax meddelat om jäv vid mötet. Infrachef Roger Hakalax hade nyligen förvärvat två fastigheter på planområdet. Den nya beredningen innebar även att omfattningen av planområdet samtidigt avgränsades sålunda att områdets nordvästra del avlägsnades. Vilket igen har direkt inverkan på fastigheten Malmgård, som ägs av Lars Nummelins halvsyster Ragni Gullström.

Situationen bör anses vara unik.

Beslutet fattades också med minsta möjliga majoritet, där ordförandes åsikt avgjorde ärendet. I handläggningen och omröstningen deltog även fullmäktige- och nämndledamot i Tekniska nämnden Helena Fabritius som röstade för att delgeneralplanen läggs till påseende.

I kommunens förvaltningsstadga §69 stipuleras att:

Vid kommunala organs möten fattas besluten efter föredragning av en tjänsteinnehavare. Föredragandens förslag ligger till grund för behandlingen (grundförslag). Om föredraganden har ändrat det förslag som finns på föredragningslistan innan organet fattat beslut i ärendet, är det ändrade förslaget grundförslag. Har förslaget återtagits ska ärendet strykas från föredragningslistan, såvida inte organet beslutar annat. Ett organ kan av särskilda skäl besluta att ett ärende ska behandlas utgående från ordförandens redogörelse, utan föredragning av en tjänsteinnehavare.

Det är uppenbart, att den redogörelse som ordföranden presenterade vid mötet den 18.6.2014, §121 omfattande sex (6) punkter inte är hans egen redogörelse utan *de facto* ett tjänstemannaförslag eftersom ordföranden inte besitter dylik kunskap.

Det är också entydigt påvisat, att tidpunkten av handläggningen av ärendet (efter att Hakalax förvärvat fastigheterna) samt den nya avgränsningen av planområdet (som utesluter fastigheten Malmgård) inte *de jure* kan anses vara ett sådant *särskilt skäl* som föreskrivs i Förvaltningsstadgan §69, varför handläggningen av det omfattande och komplexa ärendet utgående från ordförandens redogörelse inte kan anses vara grundat.

Kimitoöns kommunfullmäktige beslut 9.12.2014, 57§ "Vindparksdelgeneralplan för Nordanå-Lövböle" har således tillkommit i felaktig ordning enligt Kommunallagen 90§.

VII Delgeneralplanens rättsliga innehåll strider mot lag

7.1. Beredningen av planen och val av planeringskonsult

Såväl konsultbolaget Ramboll Finland Oy som ansvar för planläggningen som helhet samt WSP Finland Oy som utfört den sk. bullerutredningen är medlemmar av Suomen Tuulivoimayhdistys ry./ Finska Vindkraftföreningen rf.

Enligt föreningens §2 är " *Yhdistyksen tarkoituksena on edistä ympäristöystävällisen tuulivoiman taloudellisen hyödyntämisen yleisiä edellytyksiä energianlähteenä Suomessa.* ".

Föreningen har i sin verksamhet bl.a. avgett ställningstaganden. I ett dylikt den 31.8.2012 konstaterar föreningen följande:

"Suomen Tuulivoimayhdistys ry (STY) on erittäin tyytyväinen ministeri Lauri Tarastin toiseen selvitykseen, jonka tarkoituksena on puuttua etenkin tuulivoimahankkeiden etenemisesteenä olevaan hallintovyyhteen ja turhaan byrokratiaan."

Varken valet eller anlitaandet av Ramboll Finland Oy till planläggare eller dess underleverantör WSP Finland Oy kan således anses vara opartiska utgående från deras medlemskap i Suomen Tuulivoimayhdistys ry och de mål och medel föreningen avser främja. Konsulternas utredningar bör sättas in i rätt kontext, d.v.s. att de är en del av vår marknadsekonomi.

Det är således uppenbart att bakgrundsutredningarna i omfattande grad samt implicit beredningen av delgeneralplanen inte uppfyller de krav som uppställs för en objektiv beredning i en rättsstat.

Förfarandet jämte innehållet i delgeneralplanen står i strid med Finlands grundlag 6§, Markanvändnings- och bygglag 5§, 9§, 12§, 39§, 40§, 43§ 2 mom., 77a§, 77b§, 137§ samt Markanvändnings- och byggförordningen 1§ 1 mom., 10§ 1 mom. och 17§.

7.1.1. Planeringsprocessen och genmälen

Det är ett faktum att planeringsprocessen i praktiken långt nonchalerat ett deltagande som förutsätts enligt Markanvändnings- och bygglagen (1999/132) 6§.

De genmälen som planeringskonsulten uppgjort, tjänstemännen föredragit och kommunala nämnder inklusive KFG godkänt, fyller inte de krav på substans och växelverkan som bör förutsättas i en planeringsprocess av detta omfång och konsekvenser.

Enligt Markanvändnings- och bygglagen (1999/132) 65§ skall de som gjort en anmärkning under rättas om kommunens motiverade ställningstagande till den framförda åsikten.

I bilagan "Utlåtanden och anmärkningar om planförslag II" framgår att planläggaren inte har bemödat sig att ta fasta på de sakliga och specifika påpekanden som framförts i de inlämnade anmärkningarna.

Förfarandet strider mot Markanvändnings- och byggförordningen 17§ 1 mom. pt 6.

7.1.2. Bakgrundsutredningarnas handläggningsspråk

De flesta av de utförda bakgrundsutredningarna, till vilka även delgeneralplanen hänvisar, är utförda på finska språket. I den helhet som delgeneralplanen omfattar ingår bl.a. de s.k. "Bilagedokument till beskrivningen", definierade på sid 5 i delgeneralplanen.

Förvaltningsdomstolen bör ta ställning till om detta är förenligt med Grundlagen (731/1999) kap.2, 6§ mom. 2, 17§ mom. 2., SpråkL (423/2003) 12§, 13§ samt Förvaltningslagen (434/2003) 9§ 2 mom.

7.2. Utredningen av samkonsekvenser

Planeförslaget innehåller flere sådana bilagor som borde ha uppdaterats med ny information, men som inte är uppdaterade.

Speciellt gäller detta bilaga 4 "Tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutusselvitys" (helmikuu 2013). I bilagan ingår bl.a. centrala sammandrag över buller-, skuggbildning-, fågel, el-överföringsuppgifter.

Det är således uppenbart att delgeneralplanen står i strid med Finlands grundlag 6§, Markanvändnings- och bygglag 5§, 9§, 12§, 39§, 40§, 41§, 77a§, 77b§, 137§ samt Markanvändnings- och byggförordningen 1§ 1 mom., 10§ 1 mom. och 17§.

7.2.1. Överföringskapaciteten

I samband med informationstillfällena har konstaterats att bl.a. huvudlinjernas kapacitet ej har utretts och överföringskapaciteten ej räcker om samtliga vindkraftplaner som existerar för Kimitoön förverkligas.

I överläggningen med Ramboll den 7.12.2011 konstateras i protokollet följande:

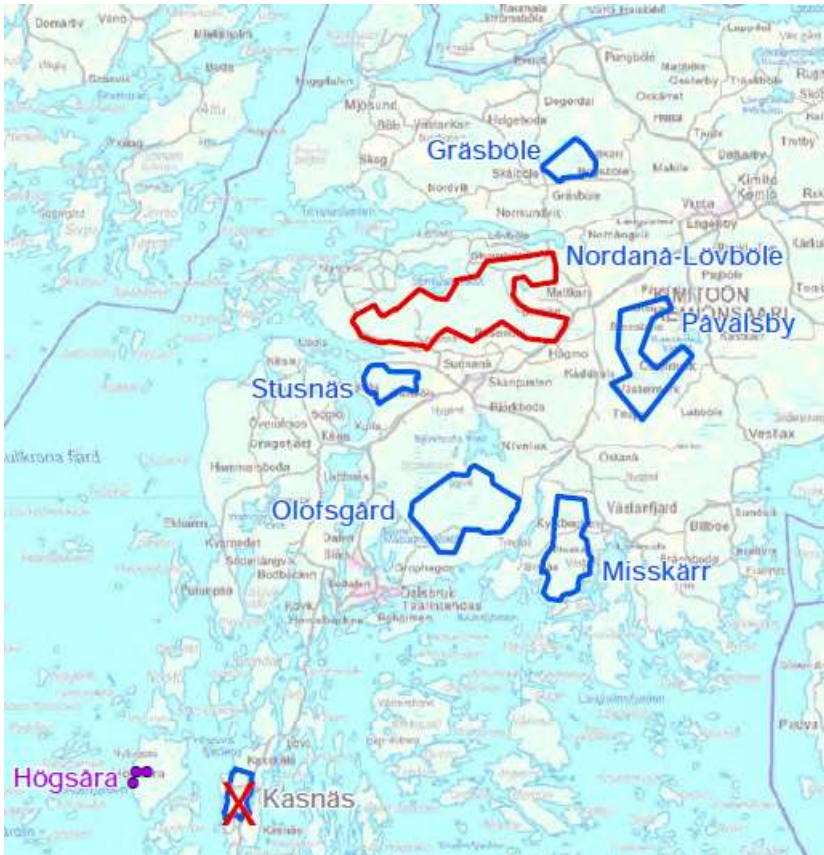
"Kemiönsaaren sähköverkko ei kestä liian monta hanketta, arvioilta noin 110–120 W. Fingrid (110 kV) ja Fortum omistavat verkot. Nordanå–Lövböle saattaa viedä kaiken kapasiteetin. Muut hankkeet joutuvat sitten odottamaan kauan ennen kun saadaan sähköverkkoa vahvistettua. Fingrid ei harkitse verkon laajentamista ennen kun on olemassa rakennusluvut niille voimaloille, jolle nykyisen sähköverkon teho ei riitä."

I bilagan "Tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutusselvitys", som alltså då inte har uppdaterats, konstateras (pt. 8.4.) att:

"Fingridin kytkinasemaan liitettävän tuotantotehon ylittäessä 100 MW verkkoa vahvennetaan rakentamalla uusi voimajohto Kemiöstä Saloon. Tämän jälkeen Kemiönsaarelta on mahdollista syöttää tehoa 200–300 MW. Verkkoa vahvistetaan nimenomaan Salon suuntaan, koska Fingridillä on siellä 400 kV muuntoasema."

I delgeneralplanen för Nordanå-Lövböle konstateras, under rubriken "Bas- och identifikationsuppgifter" att "Eleffekten per vindkraftverk blir cirka 2,3–4 MW. Vindkraftsparkens totala kapacitet kan bli sammanlagt 66,7–116 MW. Vindkraftsparken kan producera cirka 270 GWh elektricitet per år." D.v.s. redan en utbyggnad av Nordanå-Lövböle med 29 stycken 4 MW turbiner skulle således fylla överföringskapaciteten till den grad att den inte skulle räcka till. Detta har inte beaktats i delgeneralplanen.

Utöver Nordanå-Lövböle planeras flere andra vindkraftsområden på Kimitoön som skulle utnyttja samma stamnät.

Det bör särskilt påpekas att frågan om överföringskapacitet borde ha grundligt utretts i delgeneralplanen med beaktande av samkonsekvenser emedan Lag om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter (603/1977) 4§ stipulerar att:

"Inlösen får ske, när allmänt behov så kräver. Inlösen får likväl icke verkställas, om inlösningens syfte kan uppnås lika lämpligt på något annat sätt eller om det men inlösen förorsakar enskilt intresse är större än den nytta som den medför för allmänt intresse."

I detta fall handlar det uttryckligen om ett enskilt ekonomiskt intresse som är betydligt större än det allmänna intresset varför frågan om överföringskapaciteten som helhet definitivt borde ha utretts grundligt i samband med uppgörandet av delgeneralplanen.

Det är således uppenbart att delgeneralplanen står i strid med Finlands grundlag 6§, Markanvändnings- och bygglag 5§, 9§, 12§, 39§, 40§, 77a§, 77b§, 137§ samt Markanvändnings- och byggförordningen 1§ 1 mom., 10§ 1 mom. och 17§.

7.3. Avstånd till bosättning

Enligt Marknadsanvändnings- och bygglagens 5 § bör målet för områdesplaneringen vara bl.a. att främja en trygg, hälsosam, trivsamt och socialt välfungerande livsmiljö och omgivning, att tillgodose den byggda miljön skönhet och värnandet om kulturvärden och bevara naturens mångfald och andra naturvärden.

Enligt Markanvändnings- och bygglagen 12 § är målet för styrningen av byggandet att främja en god, hälsosam, trygg och trivsamt samt socialt fungerande och estetiskt balanserad livsmiljö som tjänar användarnas behov, byggande som baserar sig på lösningar med hållbara och ekonomiska kretsloppsegenskaper, som fungerar socialt och ekologiskt samt som skapar och bevarar kulturvärden, samt planmässigt och kontinuerligt vårdande och underhåll av den byggda miljön och byggnadsbeståndet.

Dessa krav tillgodoses inte i delgeneralplanen. Trots ny forskning och de myndighetsutlåtanden som avgetts efter att det första planeutkastet var till påseende år 2012 så har planläggningskonsultens syn på konsekvenserna för hälsa och och säkerhet diametralt förändrats i motsatt riktning.

I utkastet till delgeneralplan som var till påseende 8.11.-7.12.2012 konstaterades det vid pt 4.2.20 att "Då vindkraftsprojektet genomförs kommer det i någon mån att medföra konsekvenser för hälsan och säkerheten i livsmiljön" (s 45). I det utkast till delgeneralplan som nu är till påseende konstateras det vid pt 4.2.19 (sid 48) att "Vindkraften är inte förknippad med några stora olycksrisker med omfattande konsekvenser för människorna och samhället."

Planläggaren hänvisar här till VTT:s litteraturutredning, men undviker att nämna att bl.a. SHM vid flere tillfällen, bl.a. i utlåtandet "Lausunto Varsinais-Suomen tuulivoimavaihemaaakuntakaavasta" konstaterat att bl.a. effekterna av infraljud inte ännu har i tillräcklig mån utretts.

Den mest flagranta bristen är således fortsättningsvis otillräckligt avstånd till bosättning, s.k. skyddsavstånd. Delgeneralplanens dimensionering borde definitivt ha haft som utgångspunkt att invånarna inte utsätts för en ohälsosam närmiljö.

Behovet av tillräckligt skyddsavstånd påpekas bl.a. i utlåtandet STM/2593/2013 ³⁵

"Sosiaal- ja terveystministeriö katsoo, että suunnittelussa pidetty suojavyöhyke (600-700m) on viimeinen tieto ja kehitys huomioon ottaen liian lyhyt muun muassa seuraaviin perusteisiin: Eri maissa suojaetäisyydet ovat 300-500 m 1-2 MW:n laitoksille, mutta nyt suunnittelun lähtökohdaksi on otettu 3 MW:n laitokset ja jatkossa voimalat ovat todennäköisesti 4-6 MW:n kokoisia. Suuremmat voimalat tuottavat paljon voimakkaampaa pienitaajuisia ääntä kuin 2-3 MW voimalat ja melun tuotto 10 m korkeudella mitattuun tuuleen nopeuteen verrannollisena on suurempaa kuin 2-3- MW voimaloilla. Iso-Britannian suunnitteluohje ETSU-R-97 suosittaa suojaetäisyydeksi 10 x napakorkeus. 2-3 MW:n laitoksella napakorkeus on luokkaa 120-140 m eli suojaetäisyys on 1200-1400 metriä. Jos napakorkeus on 200 m (esim. 4-6 MW voimala), suojaetäisyyden tulisi olla 2 km."...."Ottaen huomioon edellä mainittu ja se, että tuulivoimaloiden tuottaminen pienitaajuisen melun terveyshaitoista on vileä erittäin vähän tietoa sosiaal- ja terveystministeriö katsoo, että maakuntakaavoituksessa tuulivoima-alueiden suojavyöhyke lähimpään asutukseen tulisi olla 2 km."

Enlig delgeneralplanen avses uppföras turbiner med en tornhöjd om 135,4-141 meter. Implicit inebär det att om SHM:s utlåtande skulle ha tagits *ad notam* i delgeneralplanen skulle ett skyddsavstånd om 1350-1400 meter till bosättning ha tillämpats. D.v.s. motsvarande skyddsavstånd som Kommunfullmäktige ansåg att bör tillämpas i samband med Gräsböle delgeneralplan för vindkraft 29.9.2014 § 37 då denna remitterades.

Det är även uppenbart att markägare behandlas olika om kommunen tillåter olika avstånd till bosättning vid utbyggnad av vindkraft inom kommunen.

I delgeneralplanen tillämpas således ett skyddsavstånd som inte stöder sig på någon rekommendation av nationell myndighet.

³⁵ STM/2593/2013

Ett avvägande som bör sättas in i rätt kontext utgående från framförda personliga fördelar och intressen.

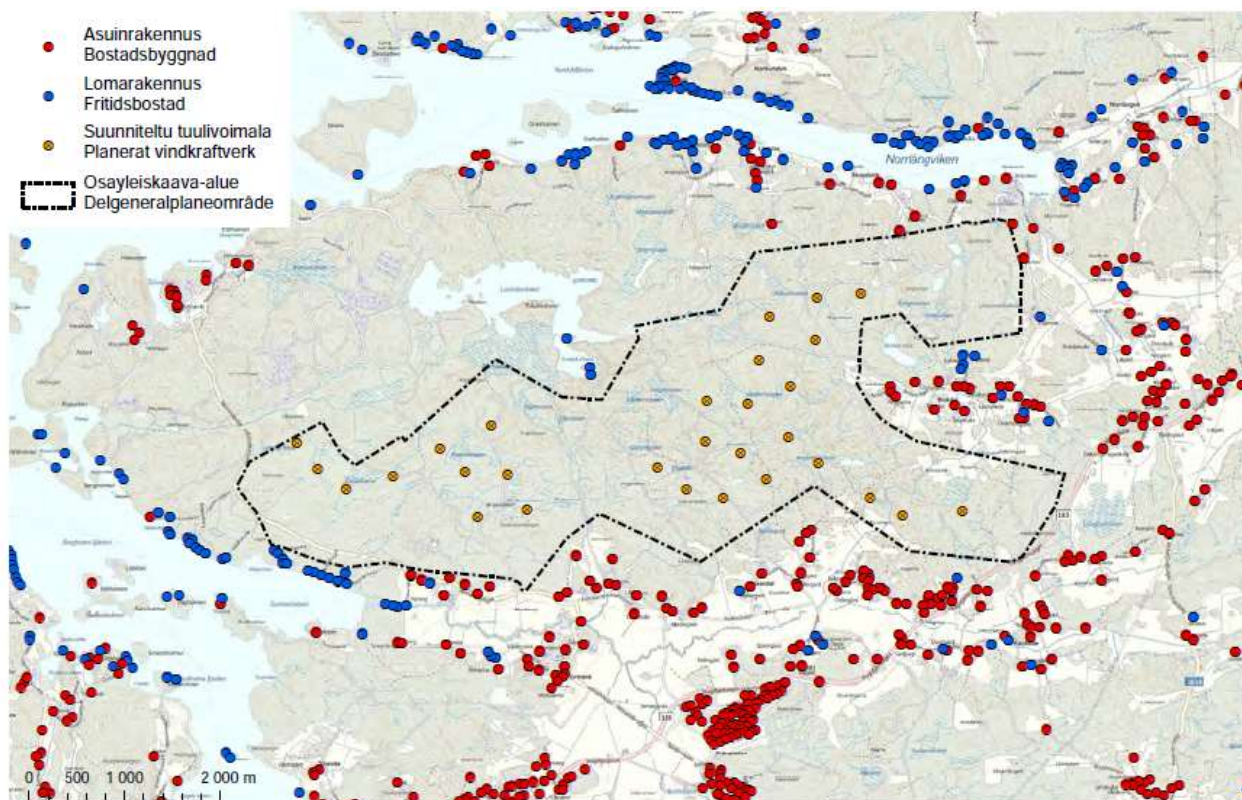
Delgeneralplanen utgår alltså i praktiken från ett skyddsavstånd som är *de facto* enbart hälften av de avstånd som SHM rekommenderar. Tilläggas kan att SHM har en mycket klar åsikt i fråga om skyddsavstånd. I skriften Ympäristö- ja Terveyslehti 4-2014³⁶ skriver också SHM:s tjänstemän Pekkola och Keinänen följande:

”Alle 2 km etäisyydelle ei tulisi ilman kattavaa terveystarkkailun arviointia rakentaa voimaloita.”

Ingen dylik analys har heller utförts i samband med uppgörandet av delgeneralplanen för Nordanå-Lövböle.

Det är uppenbart, att ett skyddsavstånd om enbart ca 700 meter till närmaste bostadshus från vindkraftverket äventyrar en trygg och hälsosam miljö enligt relevant vetenskaplig forskning, vedertagen internationell praxis, lagstiftning samt nationella myndigheters ställningstaganden. Etableringarna medför medicinska konsekvenser, mest sannolika är sömn-/koncentrations-svårigheter, depressioner, migrän etc. Vissa individer är också känsliga för de magnetfält som uppstår.

Enligt uppgifterna i delgeneralplanen pt 2.4.3. (s.17) finns det från planeområdet hela 155 bostäder och 93 fritidsbostäder inom 1 km radie från planeområdet och 48 bostäder och 14 fritidsbostäder 1 km från de utmärkta platserna för vindkraftverk. Det absoluta närområdet omfattar och påverkar alltså hundratals individer i praktiken.

Karta över byggnadsbeståndet på planområdet och i dess näromgivning (källa: Terrängdatabasen, Kimitoöns byggnadstillsyn).

³⁶ Terveyslehti 4-2014

Tilläggas bör även att Miljöministeriet bereder för tillfället en förordning beträffande bullergränser för vindkraftsverk, varför kommunen borde definitivt ha tillämpat försiktighetsprincipen vid avgörandet av ärendet.

Det finns redan konkreta exempel över vindkraftsetableringar, med turbiner av exakt motsvarande effekt, där konsekvenserna för invånarna är synnerligen betydande. Dessa två exempel är Kopsa i Brahestad (7 st turbiner á 3,0 MW), Peitto i Björneborg (12 st turbiner á 4,5 MW) och Öje i Vasa (1 st turbin 3,6 MW). Noteras kan att i Öje/Vasa projektet har även Ramboll fungerat som planeringskonsult och bl.a. uppgjort MKB.

HFD har även i domslutet per 1.7.2014 (2096/2014) konstaterat att:

”Yhteensovittamistarpeita arvioitaessa on erityisesti melua koskevien selvitysten osalta lisäksi otettava huomioon se, että suoritettujen mallinnuksien tuloksia on verrattu valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaisesti melutason ohjearvoihin, joiden ei suoraan voida katsoa soveltuvan tuulivoimamelun häiritsevyyden arviointiin. Saatujen kokemusten ja häiritsevyytustutkimusten perusteella näiden ohjearvojen käyttäminen suunnittelussa johtaa liian suureen meluhäiriöön. Haittojen ehkäisyä ei voida jättää myöskään yksinomaan rakennuslupamenettelyssä ratkaistaviksi.”

Ett ansvarsfullt beslutsfattande borde definitivt ha utgått från de erfarenheter och mätresultat som existerar för motsvarande vindkraftsetableringar.

Det är också förvånande, att Kimitoöns kommun / Tekniska nämnden besökte även Gotland för ett studiebesök den 9-10.4.2014 men de erfarenheterna har inte beaktats överhuvudtaget. I PM:et från besöket framgår bl.a. att vindkraftssamordnare Lars Thomsson definierat att acceptansen utgår från ett hänsynsavstånd 1000 meter mellan vindkraftsverk och bostäder (både fasta och fritids), 2 km till kyrkor och 2 km till detaljplanerade områden.

Kommunfullmäktige har även den 29.9.2014 §37 remitterat delegeneralplanen för Gräsböle vind med följande motivering:

”Fullmäktige anser att för att inte invånarnas hälsa skall äventyras samt för att kunna värna om invånarnas trivsel krävs ett minimiavstånd på 1 500 m från en vindkraftsmölla till närmaste bebyggelse. Detta oberoende av om fastigheten bebos av fast bosättning eller deltidsboende. Givetvis bör bullerdirektiven följas också vid ett längre avstånd som ovannämnda”.

Inom rättpraxis kan noteras begreppet ”*maanomistajien tasapuolinen kohtelu*”. Begreppet och den rättspraxis som existerar kan härledas från Finlands Grundlag (732/1999) 6§. Det är uppenbart att om fastighetsägare, men även näringsidkare, bör behandlas lika inom kommunen då dimensionering - avstånd till bosättning - fastställs.

Enligt Förvaltningslag (434/2003) 31§ skall en myndighet skall se till att ett ärende utreds tillräckligt och på behörigt sätt. Myndigheten skall i detta syfte skaffa den information och den utredning som behövs för att ärendet skall kunna avgöras.

Delgeneralplanen uppfyller inte dessa krav och är således även till denna del lagstridig.

Det är således uppenbart att delgeneralplanen står i strid med Finlands grundlag 6§, Markanvändnings- och bygglag 5§, 9§, 12§, 39§, 40§, 41§, 77a§, 77b§, 137§ samt Markanvändnings- och byggförordningen 1§ 1 mom., 10§ 1 mom. och 17§.

7.3.1. Bullerestimat och utredningar

Ett vindkraftverk avger lågfrekvent buller i ljudvågor som når mycket långt. Enligt professor Henrik Möller i undersökningen "Lågfrekvent ljud från stora vindkraftverk" vid Aalborgs universitet (Danmark) konstaterar han att stora vindkraftverk avger lågfrekvent buller i en omfattning och styrka som hittills icke beaktats vid vare sig planläggning eller tillståndsgivning för byggnation. I rapporten rekommenderas bl.a. en högsta tillåten ljudnivå vid bostäder som skulle t.ex. innebära mer än en halvering av vad gällande regler i Sverige tillåter idag.

Dr Nina Pierpoint rapporterade år 2009 om allvarliga psykiska och fysiska symptom av att bo inom 2 km från vindkraftverk, och brittiska underhuset krävde i juli 2010 ett minimiavstånd om 2 km till bosättning. Ett 60-tal motsvarande internationella undersökningar finns att tillgå inom området. I Danmark har införts nya bestämmelser från 1.1.2012 som medför begränsning om 20 dB för lågfrekvent (10-160 Hz) ljud inomhus. Inom SHM förbereds för tillfället motsvarande normer för buller inomhus, beredningen utgår från Hälsoskyddslagen 763/1994.

Enligt Miljöförvaltningens anvisningar 4 sv/2012 (s. 59-60) konstateras nämligen att:

"Statsrådets beslut om riktvärden för bullernivå (SRb 993/1992) kan inte direkt tillämpas på bedömningen av vindkraftsbullrets störningsgrad. På grund av erfarenheter från vindkraftsutbyggnad att bullerstörningarna blir alltför stora om man använder dessa riktvärden för bullernivå i planeringen."

HFD har även i domslutet per 1.7.2014/2096 konstaterat samma sak.

Miljöministeriets anvisningar 4sv/2012 (s 61) stipulerar vidare att:

"Man bör dock beakta att det vid modelleringen av hur ljuden från vindkraftverk sprider sig förekommer flera faktorer som kräver särskild expertis, bland annat när det gäller bedömningen av osäkerheten i resultatet. Ljudet från ett vindkraftverk kan i fråga om styrka och andra egenskaper i hög grad variera med tiden beroende på avståndet till kraftverket. Det kan till exempel vara så att ljudet hörs enbart under vissa tider. Målet för den detaljerade planeringen är att förhindra eller minimera den skadliga effekten av buller. Den skadliga effekten anses vara minimerad när planeringsriktvärdena för medelljudnivån dagtid och nattetid underskrids vid observationspunkten."

I enlighet med Miljöministeriets anvisningar 4sv/2012 så kan alltså Statsrådets beslut om riktvärden för bullernivå (993/1992) inte direkt tillämpas och enligt Miljöministeriets anvisningar:

"För att minimera bullereffekterna från vindkraftsbyggandet bör man förlägga vindkraftverken tillräckligt långt från bosättning och från andra bullerkänsliga objekt." (s 60).

Detta krav har inte beaktats i delgeneralplanen. I det föreliggande utkastet till delgeneralplan är närmast avstånd till bostad enbart ca 700 m och antalet turbiner är hela 29 st till antalet.

Det bör speciellt därtill noteras att bullermodellen är uppgjord så att det t.o.m. krävs ett skilt miljö-tillstånd vilket är ett mycket exceptionellt och s.a.s ett synnerligen kreativt förfarande.

Miljöministeriets anvisningar 4sv/2012 definierar vidare att på områden utanför tätorter som används för fritidsboende får bullernivån vara 40 dB dagtid och 35 dB nattetid. Utöver detta kontateras att:

"Om ljudet från vindkraftverket är särskilt störande, dvs om ljudet vid observationspunkten är klingande (tonalt), smalbandigt eller impulsartat ljud eller om det är tydligt

pulserande (amplitudmodulerat, dvs ljudstyrkan varierar med tiden) ska man tillägga 5 decibel till beräknings- eller mätvärdet innan man jämför det med planeringsriktvärdet.”

Enligt WSP:s bullerestimater s. 2 framgår det att ”Laskennassa ei ole otettu huomioon mahdollista melun impulssimaisuuden tai kapeakaistaisuuden lisäystä”.

Detta påstående ter sig därför synnerligen intressant då man jämför med bilaga 10 sida 20 (Olofsgårdin tuulivoimapuisto, Kemiönsaari melumallennus) daterad den 13.6.2014. Även den planen uppgjord av konsultbolaget Ramboll. Där igen konstateras det att det inte finns uppgifter över om ljudet är smalbandigt, impulsartat eller pulserande (amplitudmodulerat) för ifrågavarande typ av turbin. Se utdrag nedan.

2/3

Melun erityspiirteiden mittaus ja havainnot:

Kapeakaistaisuus / Tonaalisuus	Impulssimaisuus	Merkityksellinen sykintä (amplitudimodulaatio)	Muu, mikä
☐ Kyllä ☒ Ei ☐ Ei tietoa	☐ Kyllä ☐ Ei ☒ Ei tietoa	☐ Kyllä ☐ Ei ☒ Ei tietoa	

Planeringskonsulten Ramboll har alltså utfört två bullerutredningar med exakt samma vindkraftverk, Nordex N117 som avses placeras på Kimitoön. Om det inte finns vetskap över ljudets karaktär, ens inom samma konsultbolag, bör självklart försiktighetsprincipen tillämpas och 5 dB adderas till beräkningsvärdet.

I delgeneralplanens bullerberäkning (s. 51) har inte heller uppnåtts de målsatta mätvärden som Miljöministeriets anvisningar 4 sv/2012 stipulerar. Överskridningar sker dagtid för 3 st fritidsbostäder dagtid då gruvdriften pågår enligt bullerberäkningen.

Marginalerna är också väldigt, väldigt små och nattetid så kommer bl.a. 21 st. bostadshus att ha en bullerpåverkan om 35-40 dB.

Eftersom den faktiska felmarginalen ej heller kan i en teoretisk modell uppskattas korrekt, borde definitivt i planeringen ha tagits hänsyn till försiktighetsprincipen.

Antal bostadshus och fritidshus i bullerzonen (källa: Terrängdatabasen och Kimitoöns kommuns bygglovsregister) med Nordex vindkraftverk. Grön ruta betyder bullervärde som ligger under rekommendationen i Miljöministeriets guide Planering av vindkraftsutbyggnad (4/2012) och röd ruta betyder ett värde som överskrider rekommendationen. För buller från gruvor gäller andra gränsvärden.

Bullerzon	Dagtid då gruvdrift pågår:		Dagtid utan gruvdrift:		Nattetid:	
	Vindkraftverkens ljudeffektnivå 106 dB		Vindkraftverkens ljudeffektnivå 106 dB		Vindkraftverkens ljudeffektnivå 106 dB	
	bostadsbyggnader	fritidsbostäder	bostadsbyggnader	fritidsbostäder	bostadsbyggnader	fritidsbostäder
35–40 dB	69 kpl	40 kpl	66 kpl	26 kpl	21 st	0 st
40–45 dB	30 kpl	2 kpl	16 kpl	0 kpl	0 st	0 st
över 45 dB	0 st	1 st	0 st	0 st	0 st	0 st

Därtill har det i delgeneralplanen intagits något som benämns ”bullerreduktion” (noise mode 7).

I delgeneralplanen s. 51 konstateras att ”I bullermodelleringen användes Nordex 141 m höga vindkraftverk N117/3000. Ljudeffektnivåerna är de som turbinens tillverkare uppger och bullerreduktion används nattetid då bullret till följd av vindförhållandena lätt rör sig mot bosättningen.”

I närliggande områden som angränsar till planområdet överskrids således samtliga bullernormer nattetid (kl. 22-07) om ej ”bullerreduktion 7” används.

”Bullerreduktion 7” utgår från ett buller om 101,5 dB, när de facto utgångsbullret för Nordex 117/3000 är hela 106 dB. Decibelskalan är ett logaritmiskt mått, vilket bör här speciellt noteras. Att utgå från en bullernivå om 101,5 dB nattetid är således en adekvat utgångspunkt.

Det bör speciellt noteras att i en delgeneralplan kan inte begränsningar intas som begränsar vindkraftsverkets buller vid drift. Förfarandet strider entydigt mot Markanvändning- och bygglagen 41§. Detta har också konstaterats i NMT-centralens utlåtande 10.9.2014³⁷.

”NMT-centralen konstaterar att det inte är möjligt att med hjälp av planbestämmelser tvinga till användning av de dämpningsmetoder som lagts fram i beskrivningen (avsnitt 4.2.24.1.2.). Bygglov för vindkraftverken kan emellertid beviljas bara om den som ansöker om lovet kan påvisa att det för bosättningen i närområdet inte uppkommer några bullerkonsekvenser som skulle överskrida riktvärdena.”

Bullermodellen bör även alltid utgå från principen om maximal påverkan av omgivningen. Begränsningar för industriverksamhet, i detta fall energiproduktion, kan enbart införas via ett miljötillsånds-förfarande. Detta framkom också vid informationsmötet 5.8.2014.

Enligt Miljöskyddslagen (86/2000) 28§ 2 mom. pt 3. krävs miljötillstånd för ”

...verksamhet som kan utsätta omgivningen för sådant oskäligt besvär som avses i 17 § 1 mom. i lagen angående vissa grannelagsförhållanden (26/1920).”

Miljöministeriets anvisningar sv/2012 (s. 12) är även helt entydiga på denna punkt: ”En utgångspunkt är att avståndet från vindkraftverk till bebyggelse eller andra störningskänsliga objekt bör vara så långt att miljötillstånd inte behövs”.

Vasa Förvaltningsdomstol har den 25.6.2014 (14/0212/2) konstaterat i sitt domslut huruvida det krävs miljötillstånd för uppförandet av vindkraftverk i Kristinestad att :

”Asiassa laaditun melumallinnuksen ja sen täydennyksen perusteella hallintooikeus toteaa, että ympäristöministeriön ohjeen mukaiset ulkomelun sekä päivä- että yöajan keskimelutasoa koskevat ohjeet ylittävät lähimmissä häiriintyvissä kohteissa, kuten Skatan alueella, tai tuulivoimaloita aiheutuva melu on joka tapauksessa hyvin lähellä suunnitteluarvoja. Kun vielä otetaan huomioon tuulivoimaloista lähtevän äänen ominaisuuksien erityislaatuisuus ja melun jatkuvuus sekä asutuksen läheisyys, toiminnasta saattaa aiheutua melun muodossa eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasisutusta lähiasutukselle.”³⁸

Dessa ”bullerreduktion”-begränsningar i delgeneralplanen binder alltså inte heller vindkraftsoperatören i juridisk mening på något sätt. Detta har även Miljöministeriet konstaterat i sitt utlåtande till Åbo Förvaltningsdomstol 31.10.2014 Dnr YM1/5234/2014³⁹:

³⁷ VARELY/1100/07.01/2012 s. 3

³⁸ Vasa Förvaltningsdomstol har den 25.6.2014 (14/0212/2) s. 19

³⁹ Miljöministeriet utlåtande 31.10.2014, Dnr.YM1/5234/2014

"Maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvat kaavat ovat aluevarauksia, jotka toteutuvat rakentamisen edistyessä. Kaava ei edellytä valvontaa. Yleiskaavamääräyksistä säädetään maankäyttö- ja rakennuslain 41 §:ssä. Kaavamääräykset eivät sisällä toiminnallisia vaatimuksia."

Denna "bullerreduktion" är inte heller mätt utgående från IEC-standarden.

Beträffande estimering av buller inomhus konstaterar underleverantörskonsulten i bilaga 6, Bullerutredning s. 3 följande: "Laskentatulosten perusteella on arvioitu sisällä vallitsevia melutasoja Tanskan ympäristöministeriön ohjeistuksen mukaisesti. Sisämelutasojen arvioinnissa on käytetty taulukossa 1 esitetty julkisivujen ääneneristävyttä kuvaavia äänitasoeroja."

Planeringskonsulten igen konstaterar i sitt genmäle s. 31 att " Miljöministeriets anvisningar har följts bland annat gällande planeringsriktvärden för buller och skuggbildning."

Detta stämmer dock inte, utan estimeringen av buller inomhus är felaktigt utförd.

Ari Saarinen, miljøråd vid MM konstaterar i ett e-postmeddelande 24.9.2014⁴⁰ följande:

"Ympäristöministeriön (YM) ohjeistus (Tuulivoimaloiden melun mallintaminen, ympäristöhallinnon ohjeita 2|2014) lähtee rakennuksen sisämelutasojen mitoituksessa siitä, että melutasot alittavat Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) asumisterveysohjeen (Asumisterveysohje, sosiaali- ja terveysministeriön oppaita 2003:1) arvot pienillä taa-juuksilla ja yleiset melutason ohjearvot (VNp 993/1992). Asumisterveysohjeen pienitaajuista melua koskevat lukuarvot on tarkoitus viedä terveydensuojeluasetukseen (TSA). Ohjeistus sisämelutasoista on esitetty raportissa Tuulivoimarakentamisen suunnittelu (ympäristöhallinnon ohjeita 4|2012). Se ei siis pidä paikkaansa, ettei YM tai STM ole säätänyt tai ohjeistanut tuulivoimaloiden tuottamista rakennusten sisämelutasoarvoista.

Menettely rakennuksen vaipan ääneneristävyden arvioinnista on esitetty ohjeessa Tuulivoimaloiden melutason mittaaminen altistuvassa kohteessa (Ympäristöhallinnon ohjeita 4|2014): "Arvio rakennuksen vaipan ääneneristävydestä voi perustua mittaukselle, laskentaan tai vertailuun tunnetun rakenteen tai rakennusosan ilmäääneneristävydestä". Mikäli Tanskan mallin mukaisia julkisivun ilmäääneneristävyysarvoja käytetään, tulee ohjeen mukaan olla tiedossa vastaavatko kohteen rakennusosien ääneneristävydet Tanskan mallin mukaisia rakennusosien ääneneristävyksiä. Rakennuksen vaipan ilmäääneneristävyys voidaan aina myös mitata ISO 140-5 mukaisella menetelmällä. Se ei siis pidä paikkaansa, ettei YM ole ohjeistanut miten sisämelutasot tulisi arvioida. Ohjeistuksessa konsultilta edellytetään akustiikan erityisosaamista, joka koskee myös rakennusakustiikkaa."

Det är således uppenbart, att bullerutredningen är även ur detta perspektiv felaktigt uppgjord. Konkret handlar det alltså om att det danska modellhusets ljudisolering inte kan tillämpas i Finland om man inte känner till hurudan ljudisolering den specifika fastighet, som omfattas av buller i Finland, är försedd/utrustad med.

Delgeneralplanen har således inte uppgjorts med beaktandet av Miljöministeriets anvisningar 4sv/2012, OH2/2014 samt YM 19/2011.

Kommunfullmäktige har därtill den 21.3.2012 §15 i "Riktlinjer för vindkraft på Kimitoön" fastslagit att "Kimitoöns kommun följer Miljöministeriets allmänna rekommendationer gällande planläggning och

⁴⁰ E-post Ari Saarinen 24.9.2014

bygglov för vindkraftverk". Detta är således utgående från ovanstående inte fallet. Beslutet har tillkommit i fel ordning.

De i delgeneralplanen föreliggande bullerutredningarna och bullerkartorna saknar även centrala uppgifter över hur vindens kasteffekt har beaktats, uppgifter över tidigare uppmätta vindriktningar och styrka. Likaså saknas uppgifter över vindhastighetens effekt på bullernivån, över den förstärkande effekten av flera vindkraftverk i resonans och i nodlinjer.

Inga uppgifter presenteras heller beträffande tryckförskjutningar av propellerdriften. Under vintertid då is förekommer på vingarna ökar bullret betydligt, uppemot 10 dB ökning har uppmätts i forskningssammanhang, vilket även borde ha beaktats i delgeneralplanen. Också vid situationer då markvinden avtagit och det fortfarande blåser på högre höjd sträcker sig ljudet betydligt längre än vad modellen beaktar. Dessa aspekter borde ha beaktats i delgeneralplanen. Detta speciellt eftersom det i delgeneralplanen kapitel 4.2.24.1.1. (s. 51) framgår att s.k. "bullerreduktion" har använts.

Konsultbolaget Ramboll har alltså i samband med Olofsgård vindkraftsområde utfört en bullerutredning (i samband med MKB) med exakt samma turbintyp och effekt som nu avses användas i Nordanå-Lövböle. I bilaga 10 (Olofsgårdin tuulivoimapuisto, Kemiönsaari melumallennus) daterad den 13.6.2014 sida 19 (se utdrag nedan) finns det dock inte heller uppgifter över möjligheten att tekniskt begränsa bullret. Varifrån uppgifterna om möjlighet till "bullerreduktion" i samband med Nordanå-Lövböle vindkraftspark har erhållits, är också för beredningen obekant.

1/3

Laatija: Janne Ristolainen, Ramboll Finland Oy
Päivämäärä: 13.6.2014

Hankevastaava: Föreningen Konstsamfundet
Hankealue: Olofsgård, Kemiönsaari

Mallinnohjelman tiedot

Mallinnohjelma ja versio: Mallinnohjelma
SoundPlan 7.1 ISO 9613-2

Tuulivoimaloiden perustiedot

Tuulivoimalan valmistaja:	Tyyppi:	Sarjanumero:	
Nordex	N117	-	
Nimellisteho:	Napakorkeus:	Roottorin halkaisija:	Tornin tyyppi:
3 MW	141 m	117 m	-

Mahdollisuudet vaikuttaa tuulivoimalan melupäästöön käytön aikana ja sen vaikutus meluun

Lapakulman säätö:	Pyörimisnopeus:	Muu, mikä:
☐ Kyllä ☒ Ei tietoa	☐ Kyllä ☒ Ei tietoa	
☐ Ei	☐ Ei	

Med tanke på att begränsningen av bullret också ingår i planebeteckningen på s. 30 i delgeneralplanen är det inte korrekt eller entydigt formulerat då orden "ska kunna regleras..." och "ska kunna utrustas" används. En dylik skrivning är *de jure* inte bindande.

En konsekvens av denna vaga formulering är således, att bullerutredningen borde ha utförts utan s.k. "bullerdämpning" eftersom planebeteckningarna inte är bindande och delgeneralplanen är uppgjord enligt 77a§, dvs en generalplan med rättsverkningar. D.v.s. en delgeneralplan som avses

vara så detaljerad beträffande planbeteckningarna och -bestämmelserna för vindkraftsparken att den kan styra direkt hur den ska förverkligas. Nedan utdrag från delgeneralplanen s. 30.

*Vindkraftverkets tornhöjd får vara högst 145 meter och totalhöjden får inte överstiga 205 meter, förutsatt att vindkraftverkets totalhöjd över havet inte överstiger de av luftfartsmyndigheterna angivna höjdbegränsningarna. Vindkraftverkens alla konstruktioner, också rotorbladens rotationsområde, ska ligga helt inom området. Vindkraftverkens monterings- och resningsområden fränsett serviceområdena ska återställas och anpassas till landskapet efter byggskedet. Kraftverken **ska kunna** regleras så att bullerpåverkan och skuggeffekten vid bostadsbyggnaderna inte blir oskäligen. Kraftverken **ska kunna** utrustas med avisningssystem eller med system som motverkar isbildning. Innan varje enskild vindkraftverksenhet byggs ska flyghindertillstånd sökas enligt luftfartslagen (1194/2009) 165 §. Innan bygglov för vindkraftverk beviljas måste projektet vara godkänt av Försvarmakten. Till vindkraftverkens bygglovsansökan ska bifogas en bullerutredning för den valda kraftverkstypen. Innan bygglov beviljas ska det säkerställas att kraftverken inte orsakar buller för den närliggande bosättningen som överstiger bullerföreskrifterna*

Överhuvudtaget bör bullerdämpning även rent tekniskt förkastas även om miljötillstånd teoretiskt skulle beviljas mot MM anvisningar sv/2012 (s. 12). I delgeneralplanen framgår bl.a. inte hur de situationer hanteras då ett eller flere av vindkraftverkens bullerdämpning inte fungerar.

Högst sannolikt är elproduktion nattetid också olönsamt enligt denna delgeneralplan om "bullerdämpning" tillämpas i den omfattning så som nu föreslås. Det är knappast i operatörens intresse att minska elproduktion till en nivå som är olönsam.

Konsultbolaget Ramboll har också medverkat i andra kartläggningar visavi vindkraftsbuller. I samband med kartläggningen av s.k. tysta områden i Päijät-Häme år 2012 ("Päijät-Häme hiljaisten alueiden selvitys") är konsultbolagets uppfattning över skyddsavstånd till bosättning något helt annan än vad som är tillämpats i denna delgeneralplan.

Ett citat från s. 8 i ifrågavarande rapport :

"...Tuulivoiman suuntaa-antavana puskurivyöhykkeen leveytenä suhteessa hiljaisiin alueisiin voidaan tarvittaessa pitää taulukossa 3.2.1 esitetyjä etäisyyksiä.

Taulukko 3.4.1 Tuulivoimaloiden 35 dB:n melualueiden laajuus (Ramboll Finland Oy 2012):

Taulukko 3.4.1 Tuulivoimaloiden 35 dB:n melualueiden laajuus (Ramboll Finland Oy 2012)

		35 dB*
1 voimala	Akustisesti kova pinta (vesi)	1400 m
	Akustisesti puolikova pinta	1200 m
	Akustisesti pehmeä pinta	1000 m
5 voimalaa rivissä	Akustisesti kova pinta (vesi)	2300 m
	Akustisesti puolikova pinta	2000 m
	Akustisesti pehmeä pinta	1800 m

*melualueen laajuus vaihtelee hieman käytettävästä standardista riippuen, taulukossa on esitetty hieman yli keskiarvon oleva tulos standardien Nord2000, GPM ja ISO 9613-2 arvioista. Laskennoissa voimalan äänitehotasona Lwa on ollut 109 dB ja napakorkeutena 140 m. Laskennat on tehty tasaiselle maastolle.

Det är således skäl att ställa sig synnerligen kritiskt till de bakgrundutredningarna som konsultbolaget Ramboll jämte underleverantörer har utfört.

Det är också skäl att påpeka att Sibelcos gruvdrift och det buller verksamheten orsakar är tillståndspliktig verksamhet. Sibelco har omfattande begränsningar enligt miljötillståndet (Dnro LSY2006Y299) per 31.12.2007

”Toiminta on sallittu arkipäivinä (ma–pe) klo 6.00–22.00. Lauantaina, sunnuntaina ja arkipäivinä on toiminta kokonaan kielletty. Hydraulivasaran käyttö on sallittua arkipäivinä (ma–pe) klo 7.00–18.00. Ajanjaksona 15.6–15.8. on louhintatyöt kokonaan kielletty.”

Optimeringen av turbinernas effekt på planområdet, som inverkar direkt också på bullernivån, kan utläsas i pt 3.4. (s 28) i delgeneralplanen: *”Avsikten är att 29 kraftverk med en sammanlagd kapacitet på uppskattningsvis 66,7,4–116 MW ska byggas på området”.*

Bullerutredningen är dock utförd med Nordex N117/3000 vindkraftverk. Om 29 vindkraftverk uppförs innebär det alltså att det är möjligt att vindkraftverken har en effekt om 4 MW. Bullerutredningen är dock utförd med 3 MW turbiner.

Bullerestimaten och modellerna för skuggeffekterna borde ha utförts med uppgifter från ett vindkraftverk med effekt om 4 MW för att estimeras ”worst possible scenario”.

Då det redan i delgeneralplanen, som är uppgjord enligt Markanvändnings- och bygglagen 77a§, d.v.s. en generalplan med rättsverkningar, fastställs bullernivå för planområdet (inklusive närområdets avgränsning) är det entydigt att bullerutredningen borde ha utförts med 4 MW vindkraftverk utan ”bullerdämpning”.

I Miljöförvaltningens anvisningar 2/2014 ”Tuulivoimaloiden melun mallintaminen ” s. 12 konstateras även att:

”Maanpinnan muodon vaikutus: Tuulivoimalan perustusten sijaitessa yli 60 metriä korkeammalla suhteessa melulle altistuvan kohteen maanpinnan korkeuteen voimalan melupäästön takuuarvoon lisätään 2 dB.”

I bullerutredningen nämns inte huruvida planeområdets höjdskillnader överskrider 60 m.

En kontroll utförd med Google Earth ger dock uppgiften att planområdets nivåskillnad är över 60 meter vilket således implicit medför att bullerutredningen är felaktig också utgående från dessa premisser. Inte heller denna aspekt har utretts i enlighet med Markanvändning- och bygglagen 9 § eller Markanvändnings- och byggförordningen 17§.

Bullerutredningen borde också ha innehållit uppgifter om turbintillverkarens testresultat enligt IEC61400-standarderna. I bullerutredningen finns inte heller uppgifter över ISO 9613-2 standardens innehåll eller den programvara som används (Cadna A / 4.4.). Felmarginalen har definitivt en väsentlig betydelse i detta fall då marginalerna är synnerligen obetydliga.

Kommunen har sannolikt inte heller presenterat och framlagt alla bilagor, rapporter och mätresultat som erhållits av operatören/turbintillverkaren. Detta krav accentueras av det faktum att det för exakt motsvarande turbin enligt konsultbolaget Ramboll saknas uppgifter om bl.a. över om ljudet är smalbandigt, impulsartat eller pulserande (amplitudmodulerat). I samband med framläggandet av Gräsböle-Bogsböle vindkraftspark presenterades av kommunen inte alla bilagor tillhörande bullerutredningen. Detta verkar nu även vara fallet varför det är sannolikt att förfarandet strider mot Markanvändnings- och byggförordningen 17§ 1 mom. pt. 3.⁴¹

I delgeneralplanen finns inte heller intaget sådana planbeteckningar som skulle begränsa t.ex. avverkning av skog. Då koefficienten för markområden i bullerutredningen antagits vara 0,4 innebär det att skogsavverkningar, nya kala ytor (eller t.e.x. då markbrand härjar som skedde två ggr ifjol på området) inverkar det på bullernivån i närområdet.

⁴¹ Se även HFD 23.1.2006 / T 99.

De bullermodeller som ingår i delgeneralplanen är således kraftigt missvisande, optimerade, otillräckliga, fyller inte de myndighetsnormer som existerar eller ens kommunens egna beslut.

I delgeneralplanen har inte heller beaktats Hälso- och sjukvårdslagens (1326/2010) 12 § där det stipuleras att kommunerna ska i sin strategiska planering ställa upp mål för främjandet av hälsa och välfärd som baserar sig på lokala förhållanden och behov, fastställa de åtgärder som stöder målen och som grund för dem använda kommunspezifika indikatorer för välfärd och hälsa.

Förfarandet strider även mot det s.k. Århus-fördraget (122/2004) artikel 5,6,7 och 8.

Det är således uppenbart att delgeneralplanen står i strid med Finlands grundlag 6§, Markanvändnings- och bygglag 5§, 9§, 12§, 39§, 40§, 41§, 43§ 2 mom., 77a§, 77b§, 137§ samt Markanvändnings- och byggförordningen 1§ 1 mom., 10§ 1 mom. och 17§ 1 mom.

7.3.2. Skugg- och blinkande effekter

I delgeneralplanen (s. 53) lyfts fram att bl.a. Nordanå, Brokärr och Rosendal som kommer att påverkas av skugg- och blinkande effekter. Totalt omfattas 15 fastigheter där skuggeffekten förekommer mer än 8 timmar om året. Detta strider mot stadganden i Marknadsanvändnings- och bygglagens 5§. Därtill har det i delgeneralplanen även här intagits en kreativ möjlighet till "timer" som stoppar vindkraftverken då skuggeffekter uppkommer.

En skrivning om en s.k. "timer-funktion" kan inte tas med i en delgeneralplan. Enbart genom ett ev. miljötillståndsförfarande kan en dylik begränsning intas för industriverksamheten. Samma argument, vad beträffar delgeneralplanens beteckningar och innehållet i beteckningarna som gäller för buller, åberopas även här. Planbeteckningarna är lagstridiga.

Därtill saknas i delgeneralplanen en exakt visualisering över var gränsen för 30 skuggtimmar/år förekommer.

Enligt Miljöministeriets anvisningar 4sv/2012 (s 63) kan

"Roteringsen av rotorbladen ge upphov till en rörlig skugga som beroende på vindkraftverkens storlek, läge och solens vinkel kan sträcka sig upp till 1-3 km."

I delgeneralplanen nämns skuggeffekter enbart för ett avstånd om 0-1,5 km.

Tyska riktvärden är högst 8 timmar om året för inverkan av ett vindkraftverk på närbelägen bosättning. Enligt uppgifterna i delgeneralplanen överskrids dessa värden alltså för hela 15 fastigheter.

Delgeneralplanen borde definitivt beakta att värden för skuggeffekter och ljusfenomen håller sig inom internationella vedertagna normvärden för samtliga fastigheter i närområdet. Faktum är att under perioder när det är gott om molnfria morgnar och kvällar, kommer antalet timmar skuggeffekterna som påverkar närliggande fastigheter de facto att vara betydligt fler än vad det medelvärde som presenterats i delgeneralplanen låter förstå.

Liknande riktvärden som i Tyskland tillämpas också i Sverige och dessa bör beaktas och noggrannare uträkning av skuggeffekterna för närliggande bostads- och fritidshus bör utföras med tillämpliga matematiska modeller och verktyg. I Miljöministeriets anvisningar 4sv/2012 sägs att

"Vid bedömning av blinkeffekter kan man med fördel använda sig av de rekommendationer som andra länder har gett om begränsning av blinkeffekterna". (s 63).

Kommunen har inte tillämpat försiktighetsprincipen i denna fråga. Och även till denna del strider alltså planeutkastet mot Kommunfullmäktiges beslut per den 21.3.2012 §15 i ”Riktlinjer för vindkraft på Kimitoön” där det har fastslagits att ”Kimitoöns kommun följer Miljöministeriets allmänna rekommendationer gällande planläggning och bygglov för vindkraftverk”. Beslutet har således tillkommit i fel ordning.

Vindkraftverken kommer även att förses med flyghinderbelysning. Enligt flyghinderbelysningstillverkaren Obelux Oy innebär kravet konkret följande:

*”Pääsääntöisesti yli 150 metriin yltävät voimalat tulee varustaa suurtehoisilla tyypin B (100 000 cd) lentoestevaloilla. Voimala tulee merkitä siten, että lentoestevalot ovat havaittavissa jokaisesta ilmansuunnasta lähestyttäessä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että voimalat tulee varustaa kahdella lentoestevalolla, joiden väliin on jätettävä riittävä etäisyys, jotta lapa ei missään asennossa aiheuta molempien valojen peittoa.... Valot toimivat päiväsaikaan täydellä valoteholla ja yöllä niiden valotehot laske-
taan 2 000 cd:aan, kansainvälisen ilmailuviranomaisen ICAOn suositusten mukaisesti. Uusi infra-puna (IR) vaatimus koskee myös suurtehoisia lentoestevaloja.”*

Den ljuseffekt som kommer att krävas är betydligt större jämfört med de hinderljus som idag existerar på telemaster.

Flyghinderljusens påverkan på livsmiljön bör definitivt beaktas så att starkt blinkande sken inte förekommer vid fastigheterna. Bakgrundsljuset är också överlag väldigt lågt i området vilket förstärker den störande effekten från flyghinderljuset.

Det bör noteras, att Finland ännu saknar vissa specifika nationella normer för anläggande av industriell vindkraftsproduktion p.g.a. att industriell vindkraftsproduktion uttryckligen är outvecklad verksamhet i Finland varför försiktighetsprincipen inom planläggningen definitivt borde ha följts.

Det är således uppenbart att delgeneralplanen står i strid med Finlands grundlag 6§, Markanvändnings- och bygglag 5§, 9§, 12§, 39§, 40§, 77a§, 77b§, 137§ samt Markanvändnings- och byggförordningen 1§ 1 mom., 10§ 1 mom. och 17§.

7.3.3. Isbildning

I delgeneralplanens planbeskrivningen (byggbestämmelser) framgår även att ”Kraftverken ska kunna utrustas med avisningssystem eller med system som motverkar isbildning”

I likhet med möjligheten till reglering av bullerpåverkan och skuggeffekt är skrivningen inte korrekt eller entydigt formulerad då orden ”ska kunna utrustas...” har använts. En dylik skrivning är *de jure* inte bindande.

Is, som lossnar från rotorbladen från på ca 200 m höga vindkraftverk kan flyga t.o.m. 800 meter, i en hastighet av ca 200 km/h. Turbinerna kommer som närmast att placeras ca 700 meter från närmaste bosättning.

Kommunens eget konsultföretag Ramboll har konstaterat följande i en utredning:

"Laskennan perusteella voidaan sanoa, että jääkappaleet eivät lennä edes teoriassa yli 900 metrin etäisyydelle. Teoriassa yli 800 m lentää 1% jääkappaleista, yli 200 metriä lentää 50% jääkappaleista ja alle 600 metriä lentää 90% jääkappaleista."⁴²

Vindkraftsverkstillverkaren Vestas skriver i sina egna säkerhetsanvisningar om V96-kraftverket att ingen utom servicepersonal får gå närmare än 400 m.

I Juha Stenvalls diplomarbete "Tuulivoimalan lapojen huolto ja tarkastukset, 1.9.2013"⁴³ konstaterar han bl.a. att ett fullständigt fungerande system för att hindra isbildning inte existerar. Uppvärmning som slås på för tidigt eller är på för länge tar energi och förkortar uppvärmningssystemets livstid. Om värmen slås på för sent finns risk för rätt hård isbildning som kan försvaga turbinens produktivitet.

"Täydellisesti toimivaa tunnistusjärjestelmää ei vielä ole. Liian aikaisin päälle kytkeytyvä lapojen lämmitys tai liian pitkään päällä oleva lämmitys lisää energian kulutusta ja lyhentää lämmitysjärjestelmän käyttöikää. Liian myöhään päälle kytkeytyvä lämmitysjärjestelmä taas antaa mahdollisuuden melko kovalle jäänmuodostumiselle ja jään muodostuminen ehtii heikentämään turbiinin tuottoa.

Med beaktande av ovanstående är det påvisat att planens byggbestämmelse (plankartan) inte är närmelsevis tillräcklig med beaktande av säkerheten för människor i närområdet av turbinerna. Detta bekräftar även av planläggaren själv i bilagan "Uttalanden och anmärkningar om planförslag II" C18⁴⁴ där planläggaren konstaterar att:

"Anmärkaren har det rätt i att några slags anti-is system fungerar så att de täcker bara framkanten på vingen. Emellertid är det så att isproblemet har sitt ursprung just där: isbildningen börjar på framkanten eftersom vindens tryck är störst där. Det kommer att vara tillåtet att röra sig på vindkraftsområdet, men på eget ansvar.

Vasa Förvaltningsdomstol har i sitt domslut den 29.01.2014 (14/0018/2) konstaterat beträffande isbildning på vindkraftverkens rotor följande:

"Vaaraa ei kuitenkaan voida hallinto-oikeuden arvion mukaan pitää niin vähäisenä, etteikö sitä olisi syytä pyrkiä ehkäisemään jään leviämistä ympäristöön ehkäisevillä määräyksillä ja vaihtoehtoisesti tai sen lisäksi liikkumista voimalan suojaetäisyydellä rajoittavilla määräyksillä."⁴⁵

Det är således uppenbart att delgeneralplanen står i strid med Finlands grundlag 6§, Markanvändnings- och bygglag 5§, 9§, 12§, 39§, 40§, 77a§, 77b§, 137§ samt Markanvändnings- och byggförordningen 1§ 1 mom., 10§ 1 mom. och 17§.

7.4. Landskapsbilden och kulturlandskapet

En av de viktigaste och mest typiska verkningarna vid inledande av industriell vindkraftsproduktion kommer dramatiskt till synes i landskapsbilden. Landskapsbilden blir för nuvarande och kommande generationer kraftigt förändrad. Stora delar av Kimitoöns småskaliga landsbygds- och unika skär-

⁴² Koillinen teollisuusalue, Rauma, Jäävaaraselvitys. Ramboll 2011

⁴³ Tuulivoimalan lapojen huolto ja tarkastukset, Lappenrannan Teknillinen Yliopisto, Juha Stenvall 1.9.2013

⁴⁴ C18 / Kenneth Ahlqvist s. 18 punkt 8

⁴⁵ 29.01.2014 (14/0018/2) s. 15-16.

gårdsmiljö förvandlas i praktiken till ett enormt industriområde. Delgeneralplanen borde definitivt ha beaktat och bevarat kustlinjen, inner-skärgården inom Kimitoöns kommun.

Tidigare utredningar på landskapsnivå, vad gäller etablerandet av vindkraft i regionen, har utförts av Pöyry Environment Oy så sent som 14.3.2007, på uppdrag av Egentliga Finlands Förbund. Utredningen påvisade då att det fanns teoretiskt sex (6) möjliga platser för större vindkraftsetableringar inom regionen. Ifrågavarande Nordanå-Lövböle område för vindkraft ansågs vid utredningen inte vara ett dylikt lämpligt område för industriell vindkraftsindustri av varken mindre eller större omfattning.

De nu i delgeneralplanen planerade vindkraftverken har en effekt om 3,0 MW (eller i praktiken möjliggör delgeneralplanen utbyggnad av 4,0 MW vindkraftverk då totaleffekten definierats till 116 MW) och en tornhöjd om 140 m plus en rotor om 117 m som ger en svephöjd om 200 m. Noteras bör alltså att utöver nacell/tornhöjden tillkommer ännu placeringen över havet (placering på höjd typ berg samt gjutet betongfundament), dvs totalhöjd för konstruktionen är ställvis helt otroliga ca. 250 m.ö.h.

Några jämförelser; vindkraftsverken på Högsåra som färdigställdes år 2007 har en navhöjd om enbart 65 meter och är belägna ca 26 meter över havsnivån. Rotorns diameter 70,7 meter. Jämför också med existerande motsvarande konstruktioner, t.ex. Näsineula torn är 134,5 m högt och befinner sig ca 15 meter över Näsijärvi. En annat torn att jämföra med är tv-tornet i Åbo /Svalberga som är enbart 102 meter högt och befinner sig 20 m.ö.h. Det bör alltså understrykas att storleken för de planerade vindkraftverken är fullständigt enorma. Detta är definitivt inte vindkraftverk av sk. modell "gårdsvindkraftverk" vars höjd i regel uppgår till ca 40-50 m och är placerade några m.ö.h. som t.ex. i Sagu.

Det kan också konstateras att bilden (s. 39) i delgeneralplanen över den teoretiska synligheten regionalt, är felaktig. Synligheten avtar inte i väst omedelbart/abrupt utan fortsätter naturligtvis stegvis.

En kartläggning av hur många bostadshus och fritidshus som omfattas åtminstone av dominanszonen och närområdet borde ha ingått i pt 4.2.9. eftersom turbinernas antal är hela 29 st.

I delgeneralplanen (s. 35) som var till påseende 8.11.-7.12.2012 konstaterades att *"I det traditionella, småskaliga odlingslandskapet passar stora vindkraftverk som representanter för ny teknologi inte särskilt bra in i landskapet"*. Skrivningen har under arbetets lopp även här förskönats och i föreliggande delgeneralplan (s. 39) igen konstateras *"Skärgårdens landskapsbild är i allmänhet känslig och har liten tolerans för förändringar och störningar i landskapet."*

Planeområdet Nordanå-Lövböle motsvarar också exakt ett sådant landskap som miljöministeriet beskriver som ett typexempel för landskap som är särskilt känsliga och därmed olämpliga för vindkraftsbygge. Särskilt vindkraftverk som byggs på en höjd som är omgiven av öppna landskap och hav får en betydligt accentuerad landskapsinverkan.

Vid utbyggnad av industriell vindkraftsindustri i innerskärgården, placerad på en bergsrygg, finns det inga metoder att minska på inverkan på det omliggande landskapet. Utsikten från hundratals bostäder blir fullständigt dominerad av vindkraftsområdet, eftersom vindkraftsområdet blir på väldigt många ställen, tex. från väster och norr, rakt på andra sidan om ett vattendrag. Där finns inget som skymmer. Området har inte heller sådan bebyggelse vars belysning skulle dämpa inverkan av nattljuset.

I delgeneralplanen pt 2.4.8. (s. 18) fattas ytterligare centrala uppgifter.

NMT-centralen föreslår att ett nytt omfattande område alldeles i närheten, Bogsböle-Nordvik, är ett värdefull område på landskapsnivå (valtakunnallisesti arvokas maisema-alue). Detta område åter-

finns inte heller i bilagan "Maisema- ja kulttuuriympäristöselvityksen päivitys". Från detta område, som även långt omfattar byarna Nordvik och Norrsundvik norr om planområdet, kommer vindkraftverken att bli mycket synliga.

Finland har även den 1.4.2006 ratificerat Europiska landskapskonventionen (RP 73/2005). Konventionen lyfter fram landskapets betydelse för att människorna skall må väl, och envar skall ha möjlighet att medverka i planering som gäller landskapet. Den godkända delgeneralplanen uppfyller inte heller stadgandena i ifrågavarande konvention.

Med beaktandet att Skärgårdshavets nationalpark även hör till Unescos internationellt erkända biosfärsområde (Pan Parks-nätverket) bör det framhållas att de 29 st. turbinernas visuella konsekvenser definitivt inte har i tillräcklig mån utretts i delgeneralplanen.

Även i Markanvändnings- och bygglagens 28§ preciseras närmare kraven för planen och särskild vikt bör bl.a.fästas vid att områdesanvändningen är ekologiskt hållbar, att landskapet, naturvärdena och kulturarvet värnas. Enligt 73§ i Markanvändnings- och bygglagens 9§ skall en plan basera sig på tillräckliga undersökningar och utredningar. När en plan utarbetas skall miljökonsekvenserna, inklusive de samhällsekonomiska, sociala, kulturella och övriga konsekvenserna, av planen och av undersökta alternativ utredas i nödvändig omfattning. Utredningarna skall omfatta hela det närområde där planen kan tänkas ha väsentliga konsekvenser.

HFD har i domslutet (1.7.2014/2096) konstaterat att:

*"Nyt kysymyksessä olevaan metsätalousvaltaiseen alueeseen ei asiassa saadun selvityksen mukaan kohdistu rakentamispainetta tai muutakaan erityistä maankäytön suunnittelun tarvetta. **Hanke aiheuttaa kuitenkin tavanomaista asuinrakentamista huomattavasti laajemmalle alueelle ulottuvia vaikutuksia, jotka tässä tapauksessa ulottuvat ranta-alueella rakentamista ohjaavan osayleiskaavan alueelle.** Osayleiskaava-alueen ja sillä sijaitsevien rakennuspaikkojen etäisyys suunnitelluista tuulivoimaloiden sijaintipaikoista on vain noin 700 metriä. Alueen loma-asutus on varsin tiivistä. Lisäksi läntisimmän tuulivoimalan etäisyys Timarinjärven rannasta, jolla niin ikään sijaitsee jo olevaa loma-asutusta, on noin 700 metriä....*

*Edelleen perusteluissa todetaan, että **tuulivoimarakentamisella on useissa tilanteissa merkittävä vaikutus juuri maisemaan ja ympäristöön, minkä vuoksi tuulivoimarakentamisen sijoittumista ohjaavaa yleiskaavaa laadittaessa tulisi ottaa erityisesti huomioon tuulivoimaloiden rakentamisen sopeutuminen maisemaan ja muuhun ympäristöön sekä maiseman mahdolliset erityispiirteet.** Lainkohdassa tarkoitettua mainintaa tuulivoimarakentamisen sopeutumisesta ympäristöönsä tulisi tulkita kunkin rakentamishankkeen tapauskohtaisista olosuhteista lähtien. Tuulivoimalan ympäristöön sopeutumisen arvioinnissa ja selvityksissä saatetaan joutua tapauskohtaisesti kiinnittämään huomiota esimerkiksi **luonnonarvoihin ja luonnon suojeeluun, virkistystarpeisiin, kulttuuriympäristön arvojen säilyttämiseen sekä asuin- ja elinympäristöjen laatuun.**"*

HFD har i domslutet per 28.11.2013 (183/2013) konstaterat att:

*Korkein hallinto-oikeus toteaa, että tapauskohtaiseen arviointiin vaikuttaa muun ohella **voimaloiden koko ja niiden etäisyys häiriintyvistä kohteista sekä ympäröivän alueen toteutuneen tai sille osoitetun maankäytön laatu.** Asian arviointiin vaikuttaa osaltaan myös se, että tuulivoimalat on muun ohella roottorien koosta, voimaloiden lukumäärästä ja sijoittumiskohdista riippuen sijoitettava useiden satojen metrien etäisyydelle toisistaan, mistä seuraa, että **jo muutamankin voimalan muodostama kokonaisuus varaa muun käytön ulkopuolelle tavanomaiseen asuntorakentamiseen verrattuna poikkeuksellisen laajoja alueita.** Lisäksi tuulivoimarakentami-*

sen erityispiirteenä esimerkiksi tavanomaiseen asuinrakentamiseen nähden on se, että tuulivoimaloiden toiminnasta ympäröivän alueen maankäytölle aiheutuvat rajoitukset poikkeavat sekä laatusa että laajuutensa osalta suunnittelutarveratkaisuilla tavanomaisesti osoitettavissa olevasta rakentamisesta silloinkin, kun hankkeesta ei aiheutuisi maankäyttö- ja rakennuslain 137 §:n 4 momentissa tarkoitettua vaikutuksiltaan merkittävää rakentamista tai merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

Såsom ovan framförts har det föreliggande utkastet till delgeneralplan definitivt inte utrett konsekvenserna tillräckligt eller på tillbördigt sätt vad beträffar effekterna på landskapet enligt gällande lagstiftning, MM anvisningar eller internationella konventioner för planeområdet.

Utredningen av konsekvenserna borde definitivt även ha bättre omfattat även planeområdets närliggande områden med beaktandet av de enorma konstruktionernas höjd, ljus och rörelser.

Det är således uppenbart att delgeneralplanen står i strid med Finlands grundlag 6§, Markanvändnings- och bygglag 5§, 9§, 12§, 39§, 40§, 77a§, 77b§, 137§ samt Markanvändnings- och byggförordningen 1§ 1 mom., 10§ 1 mom. och 17§ jämte Europeiska landskapskonventionen (RP 73/2005).

7.4.1. Fotomontagen

Effekterna visavi landskapsbilden och kulturlandskapet bör definitivt ha utretts betydligt noggrannare så som ovan konstaterades.

Det som speciellt fattas är objektiva och mångsidiga visualiseringar/fotomontage från centrala riktningar och intressepunkter. Nu existerar enbart fyra (4) st. uppdaterade fotomontage.

Att bygga, i småskalig jordbruks- och skärgårdsmiljö, landskapets största vindkraftsområde med 29 st. turbiner utgående från informationen i bilaga 3 "Fotomontage" med enbart fyra (4) fotomontagen är fullständigt förkastligt och lagstridigt. Då det är fråga om en dylik massiv industrietablering borde utöver mångsidiga fotomontagen också ha presenterats visualiseringar, animationer och virtualmodeller i 3D där vindkraftverken är i drift i enlighet med Miljöministeriets anvisningar 4sv/2012 (s. 58). Dessa borde ha varit utförda av neutral, tillförlitlig instans, inte av vindkraftsoperatören.

De nu presenterade fotomontagen är speciellt utvalda. Endel placerade bakom träd och dylika skymmande föremål, inbäddade i ljusa cumulusmoln. Ett intressant exempel på behandlad bild är fotomontaget från Nordvik⁴⁶ där flere turbiner plötsligt har försvunnit trots den obetydliga förändring i delgeneralplanen (år 2012 och 2014 planutkast).

Genom en ändring i kontrasten har också bildmontaget förändrats betydligt jämfört med tidigare planutkast. Förändringarna är tydliga (vindkraftverken syns ej mer) efter att enbart två av turbinerna avlägsnats från planeutkastet (år 2012 och år 2014 år planutkast)

I bildmontagen syns tydligen inte heller överhuvudtaget de turbiner där enbart en eller två av propellrarna skulle synas från observationsplatsen.

Avståndet till vindkraftverken är i fotomontaget med de fyra uppdaterade bilderna är från följande avstånd: 1300 m, 2550 m, 2600 m och 3400 m. D.v.s. tagna väldigt långt från turbinerna.⁴⁷

⁴⁶ bilaga 3, Bildmontage s. 1

⁴⁷ Se närmare bilagan "Tuulivoima ja maisema" 19.3.2013 där skillnaden tydligt framgår beroende av från vilket avstånd fotomontagen är gjorda.

Det är uppenbart dessa fotomontage inte uppfyller närmelsevis de krav som bör ställas visavi representativa bildvinklar eller avstånd till vindkraftverken om de närmaste bostäderna är belägna enbart på ett avstånd om ca 700 meter.

Dessa fotomontage borde med tanke på planens omfattning beakta iakttagelsepunkter som realistiskt motsvarar platser där betraktare befinner (bostäder, frekvent använda vägar och farleder, öppna landskap).

Istället har vidvinkelobjektiv användts för att ge en bredare uppfattning av landskapet. Dess större vinkel och längre utzoomning, desto mindre ser objekten ut på bilden.

Tilläggas kan också att de fotomontage som presenterats är också enbart från en tidpunkt, nämligen sommaren. För att kunna bedöma och bilda sig en uppfattning över hur landskapsbilden och kulturlandskapet förändras bör också fotomontage - och visualiseringar uppgöras då vegetationen inte är så frodig och täckande som om sommaren.

HFD har i domslutet 28.11.2013 / 183 konstaterat följande:

*”Korkein hallinto-oikeus toteaa, että **tapauskohtaiseen arviointiin vaikuttaa muun ohella voimaloiden koko ja niiden etäisyys häiriintyvistä kohteista sekä ympäröivän alueen toteutuneen tai sille osoitetun maankäytön laatu. Asian arviointiin vaikuttaa osaltaan myös se, että tuulivoimalat on muun ohella roottorien koosta, voimaloiden lukumäärästä ja sijoittumiskohdista riippuen sijoitettava useiden satojen metrien etäisyydelle toisistaan, mistä seuraa, että jo muutamankin voimalan muodostama kokonaisuus varaa muun käytön ulkopuolelle tavanomaiseen asuntorakentamiseen verrattuna poikkeuksellisen laajoja alueita. Lisäksi tuulivoimarakentamisen erityispiirteenä esimerkiksi tavanomaiseen asuinrakentamiseen nähden on se, että tuulivoimaloiden toiminnasta ympäröivän alueen maankäytölle aiheutuvat rajoitukset poikkeavat sekä laatunsa että laajuutensa osalta suunnittelutarveratkaisulla tavanomaisesti osoitettavissa olevasta rakentamisesta silloinkin, kun hankkeesta ei aiheutuisi maankäyttö- ja rakennuslain 137 §:n 4 momentissa tarkoitettua vaikutuksiltaan merkittävää rakentamista tai merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.***

*Nyt kysymyksessä oleva hanke sijoittuu geologisesti ja maisemallisesti sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaille alueille tai tällaisten alueiden välittömään vaikutuspiiriin. Alueen erityispiirteiden vuoksi sillä on katsottava olevan mainittujen rakentamista ja sen sijoittumista osaltaan rajoittavien aluevarausten vuoksi merkitystä muun muassa virkistyskäytössä. **Tuulivoimaloiden määrästä ja koosta seuraa, että hanke aiheuttaa tavanomaista asuinrakentamista huomattavasti laajemmalle alueelle ulottuvia vaikutuksia.** Edellä mainittu huomioon ottaen tapauskohtaisella suunnittelutarveratkaisulla ei voida saada sellaista riittävää selvitystä, jonka perusteella hanketta voitaisiin arvioida asemakaavan tai tuulivoimalarakentamista koskevan yleiskaavan erityisten sisältövaatimusten kannalta.”*

Det är således uppenbart att delgeneralplanen står i strid med Finlands grundlag 6§, Markanvändnings- och bygglag 5§, 9§, 12§, 39§, 40§, 77a§, 77b§, 137§ samt Markanvändnings- och byggförordningen 1§ 1 mom., 10§ 1 mom. och 17§.

7.5. Fastigheters värde

Anläggning av ett område för industriell energiproduktion i form av vindkraftsverk har en betydande negativ påverkan på fastighetsvärdet. Detta gäller såväl permanent- som fritidsbostäder men

kommer också att omfatta lantbruksfastigheter som omfattas av byggnadsinskränkningar och inte erhåller markarrende.

Enligt Markanvändnings- och bygg 9§ när en plan utarbetas skall de samhällsekonomiska och övriga konsekvenserna utredas i nödvändig omfattning där planen kan tänkas ha väsentliga konsekvenser. Effekterna på fastigheternas ekonomiska värde inom och närmast planeområdet har inte överhuvudtaget granskats i delgeneralplanen.

Den största negativa påverkan orsakas de fast- och fritidsfastigheter som finns nära planområdet.

Förfarandet gentemot fastighetsägare invid planeområdet skapar väldigt stor osämja markägare emellan och medför en ojämlig behandling av markägarna, vilket strider mot Markanvändnings- och byggnadslagen. Förfarandet tangerar också Grundlagens (731/1999) 15§ egendomsskydd och principen att var och ens egendom är tryggt.

Det skulle definitivt ha krävts utredningar över vilka begränsningar i markanvändningen som uppstår för markägare inom och invid planeområdet, bl.a. inskränkningar i möjligheterna att få bygglov (p.g.a. dB-begränsningar) och övriga aspekter visavi markplanering. Helt i enlighet med vad NMT-centralen påpekade i sitt utlåtande VARELY/1100/07.01/2012.

Kommunen borde också ha beaktat proportionalitetsprincipen, emedan den skada som åsamkas majoriteten av markägarna inte är i proportion med nyttan som några få markägare erhåller.

I flera internationella undersökningar anses en prissänkning på 30 % vara en norm på 2 km:s avstånd från vindkraftverken.

Det existerar i Finland även rättspraxis beträffande ersättningar för förluster i landskapsförändringar. Bl.a. existerar en sammanställning gjord av Lantmäteriverket från 2006 (Maanmittauslaitoksen julkaisuja nro 99) *"Maisemahaittoja ja niiden käsittelystä maanmittaustoimituksissa"* ISSN 1236-5084. För ungefär 12 000 st. fastighetsaffärer har prisnedsättningen varit 10-20 %. Landskapsförändringarna omfattas av bl.a. broar, vägar, kraftlinjer, master etc. D.v.s. konstruktioner som kan i viss mån jämföras med ett vindkraftverk.

Noteras kan speciellt att ersättningsskyldigheten har också omfattat objekt som inte finns på den egna fastigheten.

Aktias regionchef, fastighetsförmedlare LKV Mosse Lindholm har också gett ett utlåtande den 17.1.2013 beträffande det vindkraftsområde som planeras i Bjärnä / Näse. I utlåtandet konstateras det att:

"Tuulivoimailoiden suuren koon ja sijoituksen takia maisema- ja asuinviihtyvyys heikenee merkittävästi alueella. Arvioimme että asuin- ja kiinteistöjen arvo alenee keskimäärin kolmasosan jo tuulivoima-alueen lähivaikutusalueella, eli 3 kilometrin säteellä. Alueen laajuuden takia, kiinteistöjä on paljon, jolloin yhteenlaskettu arvonaleneminen on merkittävä."

Emedan de geografiska omständigheterna är mycket likadana för Lövböle-Nordanå området är motsvarande värdeminskning uppenbar även i detta fall.

I samband med ett seminarium i Kimito som Finlands Fastighetsvärderingsförening⁴⁸ ordnade kring vindkraft och fastigheter så konstaterade Juhana Hiironen att för stora vindkraftsparker så återhämtar sig inte fastighetspriserna.

⁴⁸ YLE nyhet 11.9.2014, Fastighetsvärderingsföreningens seminarium om fastigheters prissättning & vindkraft

Enligt Förvaltningslagen (434/2003) § 31 bör myndigheten se till att ett ärende utreds tillräckligt och på behörigt sätt och myndigheten är skyldig att i detta syfte skaffa den information och den utredning som behövs för att ärendet skall kunna avgöras.

Det är således uppenbart att delgeneralplanen står i strid med Finlands grundlag 6§, Markanvändnings- och bygglag 5§, 9§, 12§, 39§, 40§, 77a§, 77b§, 137§ samt Markanvändnings- och byggförordningen 1§ 1 mom., 10§ 1 mom. och 17§.

7.6. Arkeologiska kulturarvet

På Nordanå-Lövböle området finns enligt den ursprungliga delgeneralplanen 13 st. fornlämningsområden från främst sten-, järn- och bronsåldern. Kompletteringen utförd 2014 har därtill en ny kolmila upptäckts.

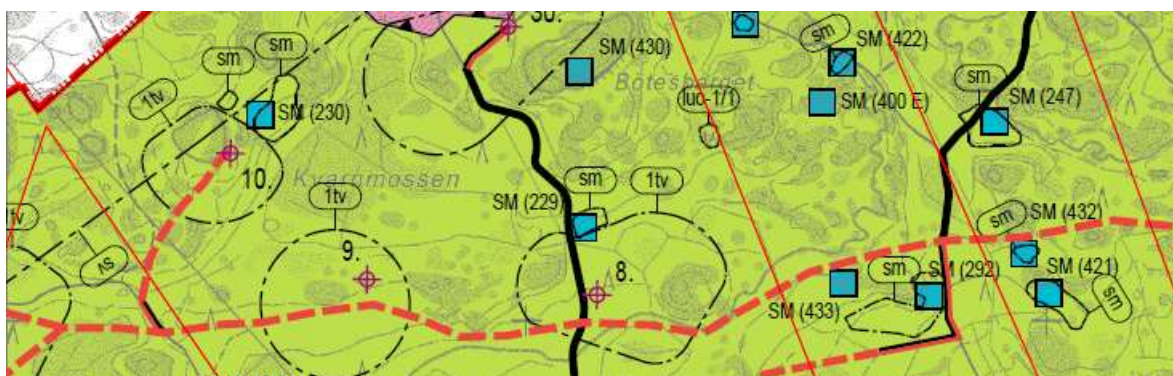
Området är långt outforskat (klass 2) och en ingående, noggrann arkeologisk inventering av behörig myndighet borde ha utförts enligt Lag om fornminnen (295/1963) 5§ och 8§.

På s. 23 i etappplansplanen för vindkraft beteckningar, konstateras även att *"I samband med kommunal planläggning ska fornlämningsinventeringar som saknas ytterligare göras."*

Det är uppenbart att de utredningar och kompletterande utredningar som gjorts inte uppfyller de krav beträffande inventering av området p.g.a. sin snäva omfattning.

Enligt Markanvändnings- och bygglagens (132/1999) 41 § kan i planen utfärdas bestämmelser att gälla för särskild styrning av markanvändningen och byggandet på ett visst område samt förhindrande eller begränsning av skadliga miljökonsekvenser.

De införda beteckningarna i delgeneralplanen bör anses vara otillräckliga och synnerligen begränsade med tanke på de talrika fynd som finns på området. Det kan även noteras att nya vägdragningar kommer att dras över fornminnesområden/fasta fornlämnningar som är fredade enligt L om fornminnen (295/1963). Se utdrag nedan

Nödvändiga, noggranna arkeologiska utredningar borde ha utförts och Museiverket och Arkeologiska kommissionen borde ha tagit ställning till fornfynden för delgeneralplanen godkändes. Även Naturvårdslagens 23§ borde ha beaktats och nödvändiga åtgärder vidtas för att bevara fornlämningsområdena och noggrannare kartlägga de samma.

Noteras bör även att Museiverket konstaterar i sitt utlåtande visavi förslaget till etappplansplanen 20.6.2012 att *"Maakuntakaava ei saa johtaa ristiriitaan ympäristön suojeluarvojen ja alueiden käytölle osoitettujen varausten välillä. Tästä syystä jo maakuntakaavavaiheessa tulee tutkia tar-*

kemmin näiden alueiden soveltuvuus tuulivoimaloiden sijoittamiselle. Jo olemassa olevan tiedon perusteella mm. Kemiönsaaren Nordanå - Lövbölen alue voi osoittautua tuulivoimaloiden sijoittamisen kannalta soveltumattomaksi.”

I det av Egentliga Finlands landskapsmuseum avgivna utlåtandet den 24.9.2014 framkommer även att delgeneralplanen inte i tillräcklig mån beskriver ortens bebyggelsehistoria.

I plankartan har också samma objekt ("sm" / fornminnesobjekt) betecknats både med objektangivelse och med delområdesangivelse. Dvs planbeteckningarna är fel i plankartan.⁴⁹

Det är således uppenbart att delgeneralplanen står i strid med Finlands grundlag 6§, Markanvändnings- och bygglag 5§, 9§, 12§, 39§, 40§, 77a§, 77b§, 137§ samt Markanvändnings- och byggförordningen 1§ 1 mom., 10§ 1 mom. och 17§.

7.7. Flyttfåglar och utrotningshotade arter på planeområdet

Konsekvensbedömningarna för fågellivet, flyttfågelrutter och speciellt med beaktande vår- och höstflyttningarna, är föråldrade och otillräckligt undersökta samt därtill felaktigt klassificerade. Delgeneralplanen bygger också på information som inte är uppdaterad eller korrigerad.

De utförda fågeliakttagelserna skedde under augusti-november 2011 enbart under totalt 15 dagar och mars-maj 2011 under totalt 14 dagar, vilket definitivt inte är tillräckligt. Det mycket begränsade antalet observationsdagar framkommer inte heller i delgeneralplanens kapitel 4.2.12.1 (s. 42).⁵⁰

På det planerade vindkraftsparksområdet görs de facto återkommande havsörns- och fiskljusobservationer samt speciellt flyttfåglarnas rutter är långt koncentrerad till denna del av Kimitoön, vilket senare presenteras.

Utdrag från delgeneralplanen (s. 42).

Medan vår- och höstflyttningen studerades på området för Nordanå–Lövböle vindkraftspark observerades sammanlagt 143 arter på vindkraftsområdet (vårflyttningen 43, höstflyttningen 79, en del av arterna var desamma). Antalet observerade fågelindivider på vindkraftsområdet under vårflyttningen var sammanlagt 1 843 stycken och under höstflyttningen 12 679 stycken

Artrikedomen och volymerna vad beträffar flyttfåglar är alltså synnerligen betydande, även nationellt sett.

Suomen Luonnonsuojeluliitto, WWF och Birdlife har i uppgjort anvisningarna ”*Luonnon monimuotoisuuden huomioiminen tuulivoimahankkeissa*”. Nedan ett utdrag från anvisningarna

”Tuulivoimahankkeet on ohjattava esiselvityksien perusteella paikoille, joilla ne eivät vaaranna merkittävästi luontoarvoja. Seuraavat merkittäviä luontoarvoja omaavat kohteet tulee sulkea pois tuulivoimarakentamisen suunnittelusta kokonaan:

- 1) luonnonsuojeluun varatut alueet*
- 2) kansainvälisesti, kansallisesti ja maakunnallisesti tärkeät lintualueet*
- 3) luonnonsuojelulain mukaiset rajatut uhanalaisten lajien esiintymät*
- 4) luonnonsuojelulain, metsälain ja vesilain mukaiset rajatut tärkeät elinympäristöt*
- 5) tiedossa olevien suurikokoisten uhanalaisten päiväpetolintujen (merikotka, maa-kotka, kiljukotka)*

⁴⁹ ”Utlåtanden och anmärkningar om planförslag” II A2 Egentliga Finlands landskapsmuseum s. 1-2.

⁵⁰ Se även Tavastehus Förvaltningsdomstol 7.12.2005 (05/0771/2) där domstolen konstaterade att kartläggningen av flygekorrar hade utförts vid olämplig tidpunkt.

pesien lähiympäristöt 2 km säteellä

6) alle 10 metriä syvät merialueet, ellei alueelta ole riittäviä inventointitietoja siitä, että alueella ei ole

merkittäviä luontoarvoja

7) valtakunnallisesti arvokkaat perinneympäristöt

8) UNESCO:n maailmanperintökohteet, joiden perusteena on luonto

9) valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet

10) valtakunnallisesti arvokkaat kallio-, moreeni-/tuuli- ja rantakerrostuma-alueet

11) ojittamattomat suot”

Det är uppenbart att vid planeringen har inte dessa anvisningar noterats eller beaktats.

Det kan inte påpekas tillräckligt att Kimitoön är ett ytterst centralt flyttstråk under vår och höst. Därför vore det väldigt viktigt att undvika vindkraftsbygge på viktiga flyttleder för fåglarna, och speciellt där en s.k. ”tratteffekt” uppstår.

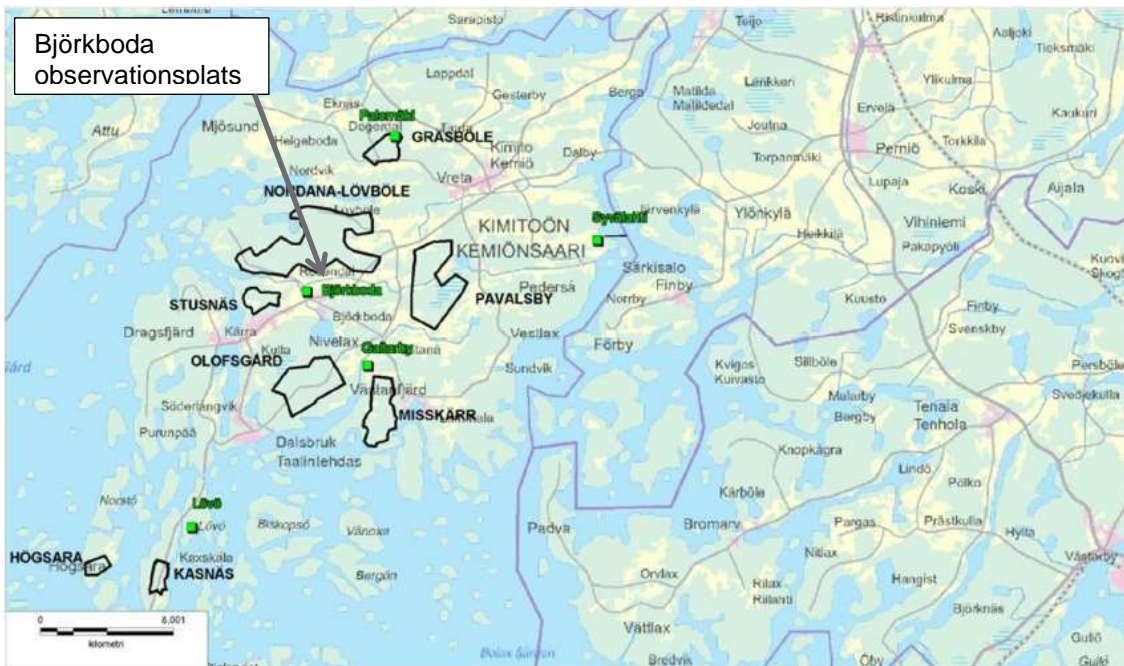
Utredningen gällande flyttfåglarna vid Nordanå-Lövböle är definitivt inte tillräckliga med tanke på var området är beläget och var flyttrutterna längs kustlinjen för vissa arter kan variera kraftigt vilket senare påvisas.

Det är uppenbart att vid uppgörandet av delgeneralplanen har inte ”*Yleissopimus muuttavien luonnonvaraisten eläinten suojelemisesta*”, som trädde ikraft 1.1.1989 (förordning 1317/1988 SopS 62/1988) beaktats vilket är lagstridigt.

Efter diskussion som förts med lokala sakkunniga bör speciellt nämnas att effekterna för tranornas flyttled bör undersökas, dessa har precis sitt flyttstråk brevid och direkt över planeområdet och vars flyghöjd är motsvarande de planerade vindkraftverkens.

Björkboda fält är en mycket central samlingspunkt för flyttfåglar och det har framkommit ny information och kartläggning över flyttfåglarnas rörelser (se Birdlife 14.5.0214 bilagor). Noteras kan att *de facto* den 23.9.2014 så räknades totalt 14750 st. flyttande tranor från observationsplatsen i Björkboda⁵¹.

⁵¹ Skärmdump (per 28.9.2014) från Tiira.fi

Kuva 3-1. Havainnointipaikat joiden tietoihin linnustoselvitys pääosin perustuu.

Tranornas flyghöjd beror främst på vädret, och speciellt vid molnigt och regnigt väder är flyghöjden låg.

ART A DATUM KOMMUN LOKAL ANTAL TILLÄGGSUPPGIFTER OBSERVATÖRERNA

Kungpörn	23.9.2014	Kimitoön Björkboda	1	1kv m 5	Timo Elovaara, Paul Bo...
Havsörn	23.9.2014	Kimitoön Björkboda	25	p /kier. n25	Timo Elovaara, Paul Bo...
Ormvärk	23.9.2014	Kimitoön Björkboda	25	m	Timo Elovaara, Paul Bo...
Sill karrhök	23.9.2014	Kimitoön Björkboda	8	7 n-puk m, 1 k +2kv m	Timo Elovaara, Paul Bo...
Ringduva	23.9.2014	Kimitoön Björkboda	685	m 15a	Timo Elovaara, Paul Bo...
Vitkindad gås	23.9.2014	Kimitoön Björkboda	860	840 m, 20 p	Timo Elovaara, Paul Bo...
Ob. gås	23.9.2014	Kimitoön Björkboda	1179	m 9a	Timo Elovaara, Paul Bo...
Prutgås	23.9.2014	Kimitoön Björkboda	287	m 5	Timo Elovaara, Paul Bo...
Trana	23.9.2014	Kimitoön Björkboda	14750	m 160a, Ensimmäinen m p...	Timo Elovaara, Paul Bo...

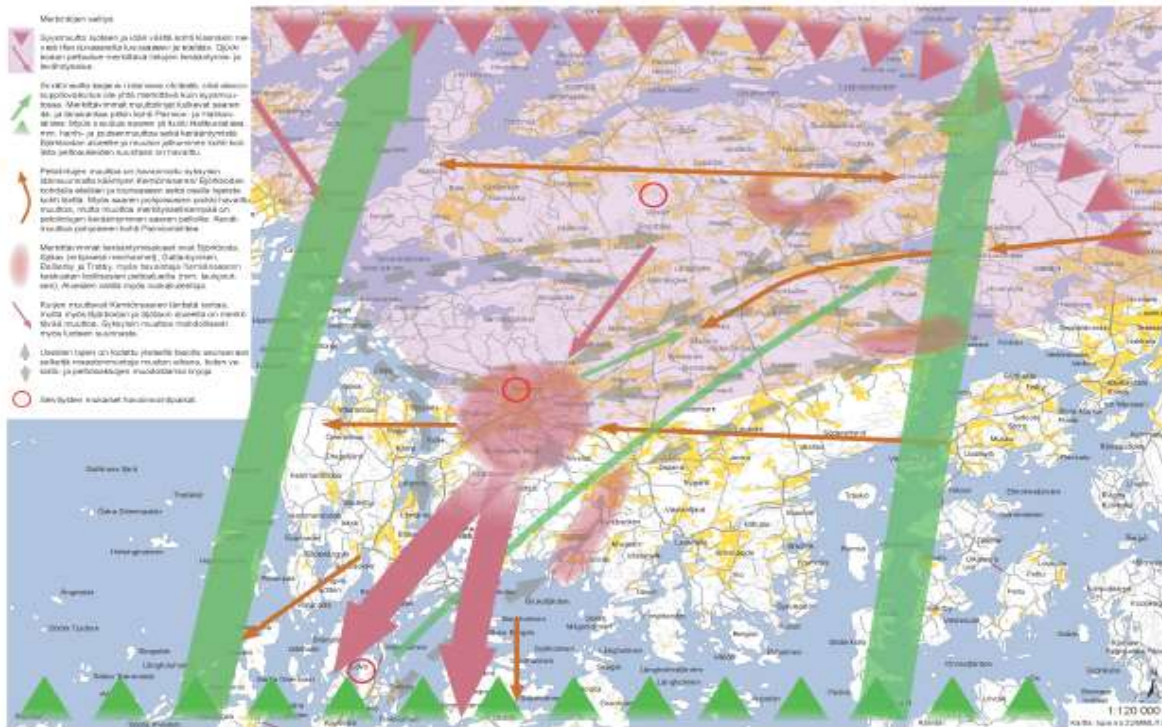
Tiira - Visa observationen - Windows Internet Explorer
 http://www.tiira.fi/velain/naytahavis.php?id=12019562

Trana GRUGRU, 14750
 23.9.2014 Kimitoön, Björkboda
 Observeringsperiod: 07:00-14:00
 14750 m

Tilläggsuppgifter: 160a. Ensimmäinen m parvi klo 7.03 ja klo 7.30 menyt jo kolme parvea (yht.200).
 Muutto alkoi selkeästi hilljentyä n.klo 12.00. Pääosa meni itäpuolelta, mutta reilusti
 meni myös länsipuolelta ja osa ihan päältä. Kalkilla paikalla oljolle uusi
 muuttoennätys määrässä! Onneksi oli porukkaa laskemassa!

Observatörer: Timo Elovaara, Paul Bojer, Oskari Härmä, Heimo Mänty, Tarmo Nurmi, Markus
 Tuomi
 Rapportör: [Timo Elovaara](#)

Siten tallennettu 23.9.2014

Karttuträg⁵²

Uppgifterna / tabellen i delgeneralplanen pt 2.3.7.2. (s 16) är således kraftigt missvisande, föräldrade och direkt felaktig då bl.a. mycket betydande mängd tranor flyttat över planområdet hösten 2014. Se utdrag från Tiira.fi ovan.

Enligt delgeneralplanen s. 16 är antalet flyttande tranor uppgivet till enbart 1 270 st medan observationer hösten 2014 uppgår till hela 14 750 st. Det är uppenbart, att godkännandet av delgeneralplanen grundar sig på data som medvetet inte har uppdaterats.

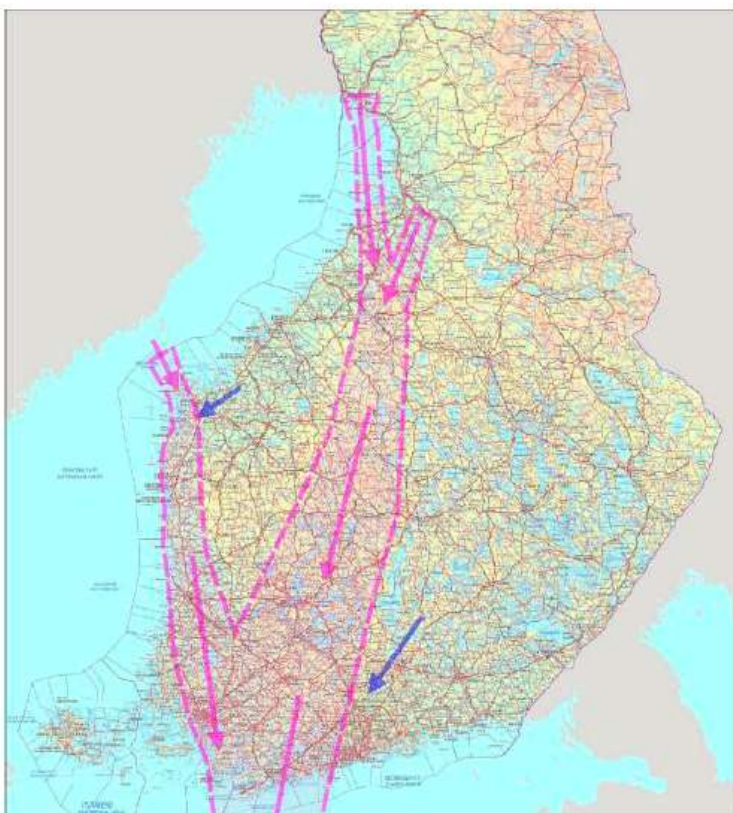
⁵² "Linnuston muuttoreitit ja kerääntymisalueet Kemiönsaarella - yhteenveto tehdyistä linnustoselvityksistä 2013" / Varsinais-Suomen liitto

Nedan utdrag från Birdlife kartläggning 14.5.2014.

Lintujen päämuuttoreitit Suomessa

Kurki syksy

Kuva 33. Kurjen päämuuttoreitit syksyllä. Pohjakartan © Maanmittauslaitos. Muuttotietojen © BirdLife Suomi ry.

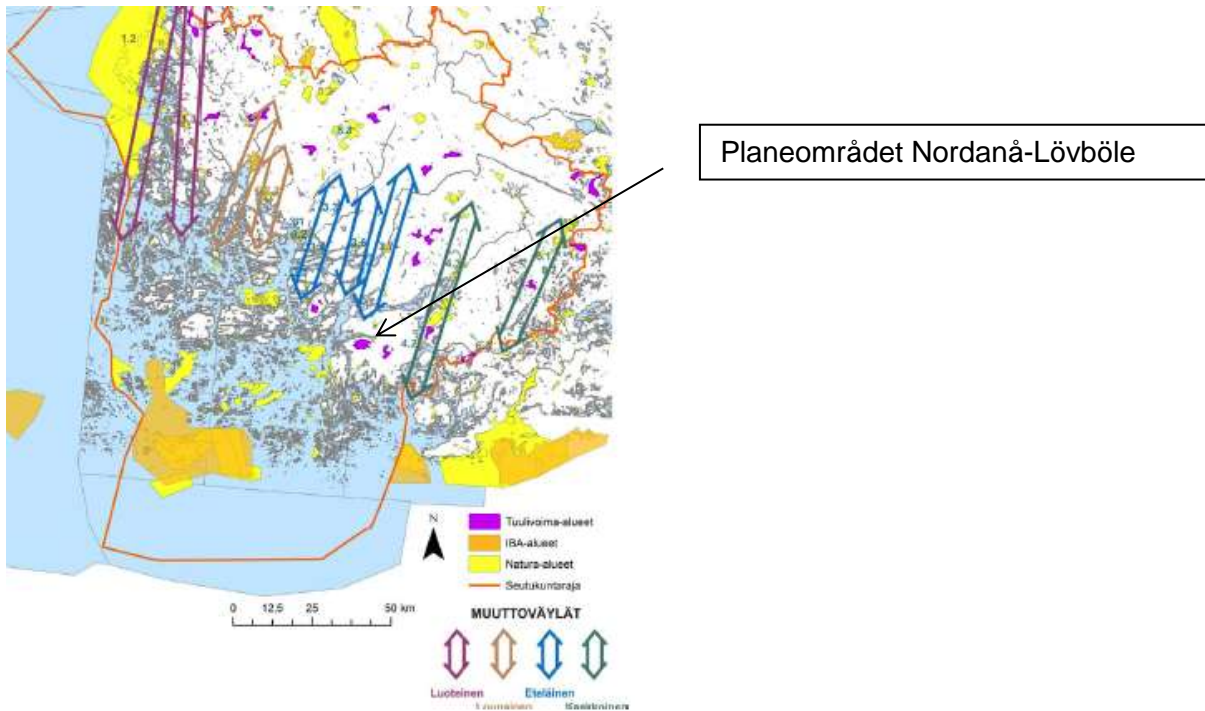
I dokumentet ”*Syysmuutto*” konstateras följande

”Merkittävä osa selvityksessä havaituista läpimuuttavista linnuista kulkee suunniteltujen tuulipuistoalueiden poikki. Lintujen muuttokorkeus vaihteli sääolosuhteiden mukaan ja mm. pilvisellä ja heikkotuulisella säällä muuttokorkeus oli mm. useilla petolinuilla törmäysriskialueella.”

NMT centralen konstaterar 15.6.2012 således också konsekvent i sitt utlåtande beträffande landskapsförbundets etapplandskapsplan att:

”ELY-keskus pitää linnustovaikutusten takia ongelmallisena Kemiönsaarelle sijoittuvia alue- ja kohdemerkintöjä. Kemiönsaari tunnetaan merkittävänä petolintujen ja ns. isojen lintujen kuten kurkien ja hanhien muuttoreittialueena keväisin ja syksyisin”

Egentliga Finlands förbund har inlett kartläggningen av viktiga fågelområden i skriften ”*Varsinais-Suomen tärkeät lintualueet 2012*”. På s. 6 finns tydligt avbildat de mest centrala flyttstråken. Flyttstråken går rakt över planeområdet (samt Gräsböle, Olofsgård och Misskärr planeområden, se bild). Björkboda fälten är av ornitologer synnerligen välkänt observationsområde eftersom såväl överflygning som mellanlandning sker här. Detta har dock inte noterats i dokumentet som Egentliga Finlands Förbund uppgjort, varför också etapplandskapsplanen för vindkraft till denna del är missvisande.

NMT-centralen har även i samband med MKB-utlåtande 23.10.2014 (VARELY/5/07.04/2013) visat det planerade vindkraftsområdet Olofsgård s.28 konstaterat följande:

”Enligt den översikt över fåglarnas huvudflyttstråk i Finland (Lintujen päämuuttoreitit Suomessa) som BirdLife Finland gjort på uppdrag av miljöministeriet ingår Kimitoön i flyttstråk av riksomfattande betydelse för åtminstone följande arter: trana (vår och höst), kungsörn (höst), ormvråk (höst), sparvhök (höst) och havsörn (höst). I synnerhet tranor som anländer på våren flyger relativt lågt (på kollisionsriskhöjd) när de just passerat Finska viken. På ön observeras dessutom rikligt med vattenfåglar, mera sällsynta rovfågelsarter samt bl.a. på sensommaren stora ansamlingar av grågäss. Vissa år kan största delen av de tranor som flyttar via Finland flytta via Kimitoön. Ett av tranornas huvudflyttstråk går uttryckligen över planeringsområdets västra del. NMT-centralens utlåtande samt de observationer som gjorts hösten 2014 förstärker det faktum att planeområdet är olämpligt för industriell vindkraftsproduktion.

Beträffande häckande fåglar på planområdet så framgår det i bilagan ”Kemiönsaaren Nordanå-Lövbölen ja Gräsbölen tuulipuistohankkeiden ympäristöselvitykset. Pesimälinnuselvitys 2011” att det finns fem utrotningshotade fågelarter på planområdet. Fredandet av dem grundar sig i lag på Natuvårdslagens (1096/1996) 38§. Enligt 49§ är det förbjudet att förstöra och försämra platser där individer av de djurarter som nämns i bilagan förökar sig och rastar.

”Alueilla pesivät/esiintyvät kansallisessa uhanalaisluokituksessa mainitut lintulajit

*Hiirihaukka (Buteo buteo) 1 pari (NT= silmälläpidettävä), svenska ormvråk
Teeri (Tetrao tetrix) kts. 3.2 (NT= silmälläpidettävä) svenska orre
Huuhkaja (Bubo bubo) kts. 3.2 (NT= silmälläpidettävä), svenska berguv
Kivitasku (Oenanthe oenanthe) 3 paria (NT= silmälläpidettävä), svenska stenskvätta
Sirittäjä (Phylloscopus sibilatrix) 5 paria (NT= silmälläpidettävä), svenska grönsångare”*

Enligt BirdLife Finland så är dock den korrekta skyddsklassen för nämnda utrotningsarter följande, d.v.s. uppgifterna i delgeneralplanen grundar sig på felaktiga bakgrundsuppgifter och klassificering:

Hiirihaukka (Buteo buteo), VU=Vaarantuneet
Kivitasku Oenanthe oenanthe VU=Vaarantuneet

Huuhkaja Bubo bubo, NT=Silmälläpidettävät
Sirittäjä Phylloscopus sibilatrix, NT=Silmälläpidettävät
Teeri Tetrao tetrix, NT=Silmälläpidettävät

En inventering av häckfågelbeståndet förutsätter naturligtvis också ett tillräckligt antal terrängbesök. På området hittades dessutom också häckande individer av flygekorre, duvhök, sparvhök, lärkfalk och sparvuggla. Eventuellt häckar på planeområdet därtill också bivråk, stenfalk, pärluggla och hornuggla.

Redan en flyktig anblick ger alltså vid handen att analysen och definitionen av utrotningshotade arter på Nordanå-Lövböle fågelbeståndet är felaktig och utredningen således icke professionellt utförd. Detta accentueras av att beredningen utgått från Egentliga Finlands förbunds etappplansplan och ”*Viktiga fågelområden i Egentliga Finland*” (Faunatica 2012). Utredningen har av flere fågel- och miljöorganisationer konstaterats vara synnerligen bristfällig. Bl.a. kan nämnas att i denna undersökning, som planen hänvisar till, finns t.ex. inte upptaget Björboda fälten överhuvudtaget som en plats där flyttfåglarna rastar under sin flytt.

Det är uppenbart att planläggningen inte har satt sig överhuvudtaget in i frågavarande material och slutsatserna därvid är i betydande mån är felaktiga.

Utdrag från ”Tuulivoimavaihehuuakuntakaavaehdotus - Saadut lausunnot ja muistutukset sekä niihin laaditut vastineet” 29.4.2013 och den respons som givits av Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiiri ry. s 165

”.. Kuten jo edellä todettiin, Kemiönsaari on koko maan mittakaavassa merkittävä lintujen läpimuutto- ja lepäilyalue. Esitystä varten laadittu linnustoselvitys on erityisen riittämätön juuri tämän alueen osalta. Myös lepakoiden muuton ohjautumisesta Kemiönsaaren kautta on viitteitä, mutta asiaa on selvitetty vasta vähän. Muuttavien lepakoiden liikkeistä Kemiönsaarella (ja muuallakin rannikkoalueilla) tarvitaan lisää tietoa. Esityksessä mainittujen hankkeiden lisäksi Kemiönsaarelle on suunnitteilla useita muita tuulivoiman tuotantoalueita (esim. Kasnäs, Stusnäs, Misskärr, sekä mahdollisesti myös Dragsfjärdin Stormossen). Näiden kaikkien hankkeiden yhteysvaikutukset tulee selvittää, ja huomioida asia kaavoituksessa. Nordanå-Lövböle sekä ainakin osin myös kolme muuta kohdetta sijoittuvat luonnon ydinalueille, jotka tulisi pyrkiä pitämään kaavoituksen avulla mahdollisimman eheinä. Kohteista ainakin Nordanå-Lövbölen alueella esiintyy metsoa, jonka säilyminen alueella tulee taata kaavoituksella. Piirin mielestä ehdotuksessa kuvattujen Kemiönsaarelle sijoittuvien hankkeiden toteuttaminen ainakin nykyisessä mittakaavassa on luonnonsuojelun kannalta kestävämpiä puhumattakaan lukuisista muista, tämän esityksen ulkopuolelle jäävistä tuulivoimahankkeista.”

Förekomsten av hotade naturtyper i influensområdet bör således skyddas och vid den fortsatta beredningen bör Naturvårdlagen (1096/1996) 3§, 4§, 38§, 47§, 49§ tillämpas, liksom Europeiska gemenskapens direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, rådets direktiv 79/409/EEG om bevarande av vilda fåglar samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/35/EG om miljöansvar för att förebygga och avhjälpa miljöskador beaktas.

Det är således uppenbart att delgeneralplanen står i strid med Finlands grundlag 6§, Markanvändnings- och bygglag 5§, 9§, 12§, 39§, 40§, 77a§, 77b§, 137§ samt Markanvändnings- och byggförordningen 1§ 1 mom., 10§ 1 mom. och 17§.

7.7.1. Havsörnen

Gällande havsörnen anses arten vara en av de känsligaste arterna när det gäller kollisioner med vindkraftverk på grund av dess stora storlek och dess flygsätt. Eftersom det uppstår stigande luftströmmar på ifrågavarande område, som sedan havsörnen utnyttjar, är det mycket sannolikt att havsörnar kommer att fortsättningsvis röra sig på det område där turbinerna avses byggas.

Området är idag synnerligen väl frekventerat av havsörnarna och nya planebestämmelser infördes (Tekniska nämnden 22.9.2014, §163) där det konstateras att området är särskilt viktigt med tanke på naturens mångfald och är en potentionell livsmiljö för havsörn. Närmare utredningar existerar dock inte.

Nedan en skärmdump (per 28.9.2014) från Tiira.fi över de havsörnobservationer som gjorts från Kimitoön under perioden 17.8-23.9.2014. Som nedan kan konstateras så är såväl antalet observationer från Björkbodafälten samt antalet havsörnar iögonfallande koncentrerade på Björkboda området

ART ▲	DATUM	KOMMUN	LOKAL	ANTAL	TILLÄGGSUPPGIFTER	OBSERVATÖRERNA
Havsörn	17.8.2014	Kimitoön	Dragsfjärd, Lövä	12	kiert minimi	Henrik Lindholm
Havsörn	23.8.2014	Kimitoön	Björkboda	8		Tarja Nykänen, Jarmo S...
Havsörn	30.8.2014	Kimitoön	Dragsfjärd, Lövä	20	kiert Noin, 15 samankert...	Henrik Lindholm
Havsörn (Samling)	30.8.2014	Kimitoön	Björkboda	20	p	Sebastian Andrejeff, P...
Havsörn	1.9.2014	Kimitoön	Björkboda	20	p minimi	Ville Räihä, Oskari Hä...
Havsörn	1.9.2014	Kimitoön	Hiittinen, Rosala	20	kiert noin	Kimmo Kuusisto, Jussi ...
Havsörn	31.8.2014	Kimitoön	Björkboda	8	p kiert	Pekka Toola
Havsörn	6.9.2014	Kimitoön	Björkboda	35	27 samaanaikaan ilmassa.	Tarja Nykänen, Jarmo S...
Havsörn	7.9.2014	Kimitoön	Björkboda	11	kiert	Heimo Mänty
Havsörn	6.9.2014	Kimitoön	Orglosön	88	m S Mioletöntä hali-muu...	Ilkka Laiho, Marita La...
Havsörn	7.9.2014	Kimitoön	Orglosön	21	m S	Ilkka Laiho, Marita La...
Havsörn	13.9.2014	Kimitoön	Björkboda	50	kiert n50	Timo Elovaara, Hannu A...
Havsörn	13.9.2014	Kimitoön	Dragsfjärd, Öro	15	kiert	Mauno Mustakangas, Esk...
Havsörn	14.9.2014	Kimitoön	Dragsfjärd, Öro	11	p	Mauno Mustakangas, Esk...
Havsörn	14.9.2014	Kimitoön	Björkboda	20	kiert	Oskari Härmä, Paavo Ha...
Havsörn	20.9.2014	Kimitoön	Björkboda	12		Tom Lindroos, Hannu Ko...
Havsörn	23.9.2014	Kimitoön	Björkboda	25	p /kiert. n25	Timo Elovaara, Paul Bo...

I delgeneralplanen har således inte beaktats WWF anvisningar ”Ohje merikotkien huomioon ottamiseksi tuulivoimaloita suunniteltaessa” per 05/2012. I anvisningarna pt 2. konstateras följande:

”Alueet, jotka eivät sovellu tuulivoimaloiden rakentamiseen merikotkan suojelun takia:

Suunnittelussa tuulivoiman rakentamiselta pois suljettavia alueita ovat:

- Merikotkan pesäpaikat ympäristöineen noin 2 km:n säteellä, mukaan lukien vaihtopesät.
- Merikotkan pesien lähistöllä, noin 10 km:n säteellä, olevat lintujärvet, matalat merenlahdet, lintuluodot ja allikkoiset suot sekä lentoreitit näiden ja pesien välillä (ks. edellä).
- Merikotkan potentiaaliset säännölliset kaartelualueet, joissa on voimakkaita nousevia ilmapirtauksia (ks. edellä).”

Vad beträffar planområdet Nordanå-Lövböle omfattas dessa definitivt av punkterna 2 och 3. Havsrörarna flyger och jagar frekvent vid den grunda Norrlångviken samt Sunnanåviken. Men också de omfattande myrarna, träskan och våtmarkerna på själva planeområdet är biosfärer som bör beaktas och noteras. Planområdets olämplighet understryks av det faktum att det består av en bergsrygg där uppåtstigande vindar uppstår.

NMT-centralen har även i samband med MKB-utlåtande 23.10.2014 (VARELY/5/07.04/2013) visat det planerade vindkraftsområdet Olofsgård sid 29 konstaterat följande:

”När det gäller havsrörarna ökar de många vindkraftsprojekten på Kimitoön kollisionsrisken och dödligheten litet i taget, så deras kumulativa inverkan på arten borde bedömas bättre. I kollisionsmodelleringen för Olofsgård har antalet havsrörskollisioner uppskattats till 1,7 per år och det kan mycket väl vara en kritisk faktor för den lokala populationen, då det läggs till kollisioner enligt projekt som eventuellt genomförs tidigare.”

I samkonsekvensbedömningen borde sålunda även de kumulativa effekterna på havsrörstammen ha bedömts.

Det är således uppenbart att delgeneralplanen står i strid med Finlands grundlag 6§, Markanvändnings- och bygglag 5§, 9§, 12§, 39§, 40§, 77a§, 77b§, 137§ samt Markanvändnings- och byggförordningen 1§ 1 mom., 10§ 1 mom. och 17§.

7.7.2. Tjädern

Då planeutkastet lades till påseende för tiden 26.6.-15.8.2014 deklarerades dock bilaga 11, ”Metson soidinkartoitus 2013” att den enbart står till myndigheters bruk.

Så var dock inte fallet. Förfarandet stred mot stadganden i L om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) 1§ samt 5§. Planeutkastet sattes därför till påseende ånyo för tiden 2.10.-3.11.2014.

På planeområdet förekommer tjäder (se bilagan Metson soidinkartoitus 2013) och planerna äventyrar klart tjäderns spelplatser och dess levnadsbetingelser.

Vid planeringen har inte beaktats Jord- och skogsbruksministeriets anvisningar ”Suomen metsäkanalintukantojen hoitosuunnitelma (12.06.2014 MMM004:00/2009). Förfarandet strider också mot det sk. Bern avtalet (Konvention om skydd av europeiska vilda djur och växter samt deras naturliga miljö 29/1986).

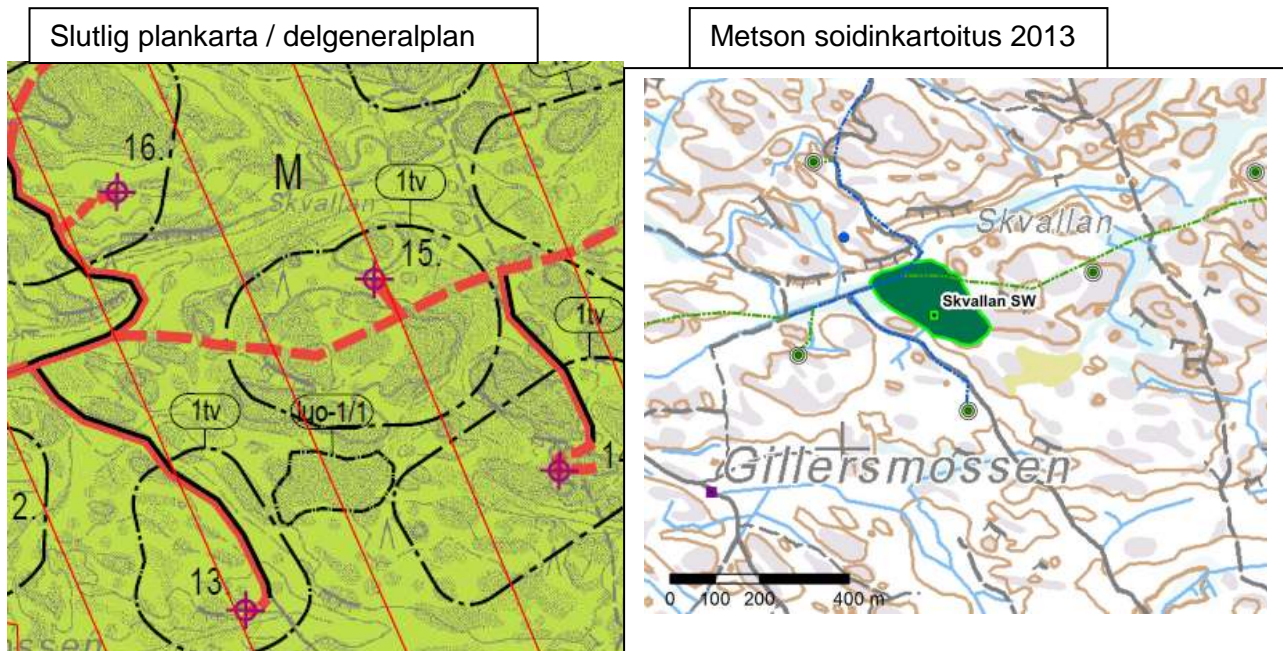
I delgeneralplanen har även ignorerats de i tjäderkartläggningen (s. 4) föreslagna åtgärderna ”Lähimmät voimalat (A05, A07 ja A16) sijoittuvat noin 200-300 metrin etäisyydelle. Tiesyhteys sijoittuu soidinalueelle ja se voi heikentää soidinalueen toimivuutta. Tiesyhteyden siirto hieman pohjoisemmaksi on suotavaa.”

NMT-centralen har även i samband med MKB-utlåtande 23.10.2014 (VARELY/5/07.04/2013) visat det planerade vindkraftsområdet Olofsgård (s. 29) generellt tagit ställning till avstånd mellan tjäderns spelplatser och placeringen av vindkraftverk. NMT-centralen har konstaterat (.s 28) följande:

”Särskilt tjäderspelet är regionalt viktigt, antalet tuppar hör sannolikt till de största på Kimitoön. Kraftverk bör inte placeras närmare spelområdet än 500 meter.”

Ett avstånd om 200-300 meter som nu har tillämpats i planen är således alldeles för kort.

Nedan ett utdrag från planeutkastet samt "Metson soidinkartoitus 2013" där det framkommer att vägsträckningen går rakt genom tjäderns spelplats och det fortsättningvis finns turbiner på ett mycket kort avstånd från tjäderns spelplats. Förekomsten av tjäder har inte ens utmärkts med någon planebeteckning ("luo-x") för området del. Se utdrag från karta nedan.

Planeringen har även låtit bli att notera FD Saija Kuusela (Sirkiä) / Finlands Miljöcentral dokument "Metson soidinpaikkojen huomioiminen tuulivoimarakentamisessa" (Saija Sirkiä 2013) där hon konstaterat följande:

"Tuulivoimarakentamisen yhteydessä soidinkeskuksen läheltä muutamia satoja metrejä kauemmaksi siirretyt voimalat eivät siis millään muotoa pelasta soidinpaikkaa. Soidinkeskuksen ympäriltä tulisi jättää rakentamatta vähintään noin kilometrin säteinen alue, jotta soidinpaikka säilyisi lintujen käytössä. Tämän alueen läpi ei myöskään tulisi rakentaa teitä tai muita rakenteita, joiden myötä häiriö soidinalueella lisääntyy. Dokumentet som bilaga.

En skyddszon om 1 km från tjäderns spelplats bör tillämpas och inga vägar, ellinjer eller övriga konstruktioner får byggas genom zonen. Saija Kuusela (o.s. Sirkiä)⁵³ har den 28.8.2014 specifikt tagit ställning till Nordanå-Lövböle delgeneralplan och till bilagan "Metson soidinkartoitus 2013".

Några direkta citat från Kuuselas analys nedan:

"Tien leventäminen myös todennäköisesti tuhoaa olemassa olevan soitimen - valitettavasti näytti siltä, että pohjoispuolelle siirtäminen ei onnistu jyrkänteen vuoksi. Tien ja myllyjen rakentamisvaihe voi jo häiritä lintuja niin, etteivät ne palaa soidinpaikalle. En siis toteaisi niin rohkeasti kuin selvityksen tekijä: "Suunniteltu tuulivoimapuisto (YVAn VE 1/VE2) ei tämän selvityksen perusteella hävitä, pirsto tai heikennä metson soidinalueita." Itse uskon, että tuulivoimapuisto tulee vähintään heikentämään soidinalueita, etenkin sitä aluetta, jolla tietä levennetään.

⁵³ E-post Saija Kuusela (o.s. Sirkiä) 28.8.2014

Selvityksen tekijä viittaa Valkeajärven ja kumppaneiden työhön, jossa todetaan, että metsojen soidinpaikat voivat siirtyä. Tämä pitää paikkaansa, mutta metsot voivat myös hylätä soidinalueita (Sirkiä 2010 viitteet lähettämässäni tekstissä). Nuoriin metseen siirtyvät soidinalueet eivät välttämättä kerro, että metso voisi lajina hyvin. Yhtenäisiä, riittävän laajoja vanhoja metsiä ei enää ole metson soidinalueille tarjolla, eli nuoret metsät ovat metsolle "pakkorako". Sopeutumisesta on kyse, mutta sen hintaa emme tiedä.

En tunne Kemiönsaarta kovin hyvin, mutta en usko että siellä on kovin vahva metso-kanta. Yli viiden kukon soitimia on tällöin turha odottaa löytävänsä, vaan Varsinais-Suomen ja Uudenmaan soitimet ovat tyypillisesti pieniä (pari, kolme kukkoa). Tämä ei siis pitäisi olla perusteena sille, että soidinpaikat voidaan uhrata, etenkin jos lähitöllä ei ole riittävän laajoja yhtenäisiä metsiä, joille nämä linnut voisivat siirtyä. Toivotavasti tällaisia seutuja vielä alueelta löytyy."

Det är således uppenbart att delgeneralplanen inverkar på tjäderns spelplatser på ett sätt som inte finner stöd hos forskare som uttryckligen är specialiserade på tjädrar. Detta faktum försätter också det tidigare hemligförklarandet av "Metson soidinkartoitus 2013" också helt i en annan dager.

Det är sammanfattningsvis klart att delgeneralplanen bör utformas så att kommunen *de facto* tar ansvar för att samtliga arter av fridlysta, utrotningshotade häckande fåglar samt flyttfåglar vars flyttstråk går över planeområdet. Överlag bör kommunens handlande när det gäller skyddandet av naturvärden sättas in i rätt kontext och de osunda personkopplingar som presenteras i kapitel I och II. Tidigare har Kimito kommun tagit väldigt aktivt ställning mot betydligt mindre miljöingrepp bl.a. då 110 KV ellinjen till Förby (Omya Oy) skulle byggas (KHO 2007/41).

Nivån på naturutredningarna är under all kritik. Mer ingående om bristerna framgår i utlåtandet som Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiiri r.y., Kimitoöns Natur r.f. / Kemiönsaaren luonto r.y., Turun Lintutieteellinen Yhdistys r.y. och Suomen lepakkotieteellinen yhdistys r.y. gjort i samband med etappplansplanen år 2013.

Faktum är att etablering av industriell vindkraft i området Nordanå-Lövböle i denna omfattning otvivelaktigt påverkar nämnda skyddade fågelarter på ett sätt som strider med artens fredade status i enlighet med Naturvårdlagen (1096/1996) och miljöministeriets riktlinjer för vindkraftsbygge.

Samtliga arter omfattas också av Fågeldirektivets bilaga I, d.v.s. de arter gemenskapen anser vara viktiga och för vilkas skydd särskilda skyddsområden bör anvisas (Natura 2000). Motsvarande förpliktelse gäller de flyttfåglar som regelbundet förekommer i Finland, särskilt beträffande våtmarker. Fredandet av dem grundar sig i lag på Naturskyddslagens (1096/1996) 38 §. Enligt 49 § är det förbjudet att förstöra och försämra platser där individer av de djurarter som nämns i bilagan förökar sig och rastar.

Förekomsten av hotade naturtyper i influensområdet har således inte noterats vid uppgörandet av delgeneralplanen och Naturvårdlagen (1096/1996) 3§, 4§, 38§, 47§, 49§ har inte tillämpas, liksom inte Europeiska gemenskapens direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, rådets direktiv 79/409/EEG om bevarande av vilda fåglar samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/35/EG om miljöansvar för att förebygga och avhjälpa miljöskador.

Vid beredningen av delgeneralplanen för vindkraft har inte heller "Yleissopimus muuttavien luonnonvaraisten eläinten suojelemisesta", som trädde ikraft 1.1.1989 (förordning 1317/1988 SopS 62/1988) samt direktivet *Guidance document on the strict protection of animal species of Community interest under Habitats Directive 92/43/EEC, Final version, February 2007* beaktats och tillämpats vid avvägande av områdets lämplighet för industriell vindkraft.

Emedan omfattningen av de betydande miljöskador ett godkännande av delegeralplanen skulle medföra, speciellt med beaktandet av flyttfåglarna, är det motiverat att Åbo Förvaltningsdomstol inbegär enligt artikel 267 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt ett förhandsutlåtande av unionens domstol beträffande huruvida delgeneralplanen är i kongruens med gällande rättsakter som unionens organ har antagit.

Det är således uppenbart att delgeneralplanen står i strid med Finlands grundlag 6§, Markanvändnings- och bygglag 5§, 9§, 12§, 39§, 40§, 77a§, 77b§, 137§ samt Markanvändnings- och byggförordningen 1§ 1 mom., 10§ 1 mom. och 17§.

7.7.3. Fladdermöss

Nordanå-Lövböle området är också ett viktigt habitat för fladdermöss. Enligt miljöskyddslagen är alla tretton fladdermusarter som förekommer i Finland fridlysta.

Det största hotet mot fladdermössen i Finland är att de lämpliga livsmiljöerna för arten försvinner. Fredandet grundar sig i lag på Naturvårdslagens (1096/1996) 38 §. Fladdermössen skyddas också enligt Naturvårdslagen 49 §, då arten ingår i bilaga IV (a) EU:s habitatdirektiv.

På planområdet konstaterades åtminstone följande arter av myotis/ fladdermöss:

nordisk fladdermus, Eptesicus nilssoni
vattenfladdermus, Myotis daubentoni
trollfladdermus, Pipistrellus nathusii
dvärgfladdermus, Pipistrellus pygmaeus

Till följd av fladdermusens fredade status avråder miljöministeriet bygge av vindkraft på eller nära viktiga födoområden eller daggömslen.

Planeringen borde entydigt ha utgått från Miljöministeriets anvisningar 4sv/2012 och övriga av MM givna anvisningar. Kommunfullmäktige har därtill den 21.3.2012 § 15 i ”Riktlinjer för vindkraft på Kimitoön” fastslagit att ”Kimitoöns kommun följer Miljöministeriets allmänna rekommendationer gällande planläggning och bygglov för vindkraftverk”.

Naturvårdslagen 49 §, Europeiska gemenskapens specialbestämmelser om artskydd stipulerar att: ”Det är förbjudet att förstöra och försämra platser där individer av de djurarter som nämns i bilaga IV (a) till habitatdirektivet förökar sig och rastar.”

Miljöförvaltningens anvisningar 4 sv/2012 konstateras följande:

”I andra länder har problem förekommit särskilt där vindkraftverk är belägna vid fladdermössens flyttvägar eller i närheten av stora kolonier. Om fladdermössens flyttbeteende och flyttvägar i Finland vet man ännu ganska litet. Det har dock konstaterats att fladdermössen gärna följer tydliga terrängformer såsom uddar och andra linjeformade strukturer i landskapet. När platsen för vindkraftverk väljs bör man därför undvika smala rutter som är viktiga för fladdermössens flyttning samt viktiga födosöksområden och områden nära fladdermuskoloniernas daggömställen.”

En skild undersökning utfördes över hur fladdermusen flyttar år 2013, ”Kemiönsaaren lepakoiden muuttoselvitys 2013” där det på s. 2 konstateras att ifrågakarande undersökning avgränsas uttryckligen till att ”...tarkoituksena on selvittää lepakoiden muuttokorkeuksia ja –reittejä, aktiivisuushuipun ajankohtaa sekä lajistoa Kemiönsaarella.” I flyttundersökningen konstateras också att ”Projektalueen länsiosassa sijaitsevassa Nordanån GSM-mastossa tavattiin alemmassa mikrofonissa

pohjanlepakoiden (kuva 10) ja siippojen lisäksi myös pikkulepakoita sekä vaivaislepakko (taulukko 9). Vaivaislepakko on Suomessa harvalukuinen ja sitä on havaittu Etelä-Suomessa vain muutama otteeseen.”

Planområdet är således ett område genom vilket fladdermössen flyttar, därav också synnerligen sällsynta fladdermusarter. Naturvårdslagen 49 § bör alltså tillämpas.

Resultaten från flyttundersökningen kan tyvärr dock inte jämföras med andra områden på Kimitoön som också kartlades samtidigt, speciellt slutsatser visavi antal iakttagelser. Detta eftersom antalet obeservationsdagar som räknas inte är jämförbara.

I undersökningen s.12 konstateras nämligen att *”Alueelta kerättyyn aineistoon tuli joitakin katkoja akkujen ennenaikaisen tyhjenemisen vuoksi. Syyskuun 9. päivä. tehdyllä huoltokäynnillä todettiin jonkun käyneen kääntämässä laitteen ylösalaisin, jolloin akun navat olivat kastuneet, aiheuttaen oikosulun. Kaikkiaan laitteen toiminnassa oli katkoja 2. - 11.6., 30.7. – 5.8., 30.8. – 6.9., 16.9. – 20.9. ja 3.10. – 8.10. Katkot otetaan huomioon lopullisissa analyyseissä käyttämällä vain niitä ajankohjoja jolloin kaikki detektorit ovat olleet samanaikaisesti toiminnassa.”*⁵⁴

Detta hindrar dock inte att beredningen i den tidigare planebeskrivningen dra följande slutsatser (s. 43) *”Av de undersökta områdena är Nordanå–Lövböleområdet med stor sannolikhet minst betydelsefullt. Trollfladdermus observerades vid båda masterna på området, men det noterade antalet kan inte anses vara betydande, för vid vissa jämförelsemaster på annat håll på Kimitoön var antalet observationer vid samma tid närmare tiofaldigt.”* och ännu *”Nordiska fladdermöss noterades dock i mindre antal vid masterna på Nordanå–Lövböle området än vid andra master på ön. Antalen av både nordisk fladdermus och trollfladdermus på 60 meters höjd var mycket mindre än antalet som flög i höjd med trädtopparna.”* Beredningens utskrivna slutsatser från senaste planebeskrivning har nu avlägsnats från den godkända delgeneralplanen, men inga förändringar i planen har gjorts.

Den finska fladdermuspopulationen, bl.a. bevarandet av övervintringsställen, daggömslen och viktiga födoområden, skyddas också av skyldigheterna som ingår i det internationella EUROBATS-avtalet (943/1999 SopS 104/1999).

Nedan några direkta citat ur undersökningen för att påvisa undersökningens omfattande brister.

I *”Lepakkoselvitys 2011”* konstateras i punkt 2.3.9 att Lövböle-Nordanå planeområde är de facto väl lämpat som livsmiljö för fladdermöss *”Alueelta ei löytynyt merkittäviä lepakoiden pessimäyhdyskuntia, Dragsmossenin mahdollista louhoskuoppaa lukuun ottamatta, mutta lepakoita havaittiin useimmilla havainnointipaikoilla”*. Denna är en mycket kontraversionell skrivning.

Förekomst av övervintringsplats inom området konstateras dock i samma undersökning vara mer än sannolikt *”Dragsmossenin louhos ja sen rikkonaiset kallionreunat saattaisivat kuitenkin soveltua talvehtimispaikoiksi, mikäli kallion ruhjeet ulottuvat riittäväen syvään umpikallioon.”* Meningen är synnerligen vagt och ändamålsenligt formulerad.

Noteras bör att planområdet består av ett stort antal större och mindre träsk, myrar, mossar utöver den nämnda Dragsmossen. Vid dessa övriga våtmarker gjordes också observationer enligt kartan som är bifogad i den synnerligen bristfälliga utredningen. Observationer som dock av någon anledning inte beaktas skriftligt i utredningen. Sådana platser är enligt den bristfälliga utredningens kartmaterial bl.a. Stormossen, Tärsmossen, Mölnmossen.

⁵⁴ Se även Tavastehus Förvaltningsdomstol 7.12.2005 (05/0771/2) där domstolen konstaterade att kartläggningen av flygekorrar hade utförts vid olämplig tidpunkt.

Redan av den synnerligen bristfälliga fladdermusutredning som uppgjorts kan konstateras att det på området rör sig rikliga mängder fladdermöss. Nivån på utredningarna fyller inte de krav som stipuleras i Markanvändnings- och bygglagen 9§.

Nedan ännu några citat:

"Pohjanlepakko oli havaintojen perusteella alueen runsaslukuisin ja laajimmalle levinnyt lepakkolaji, Yhteensä havaintoja tehtiin noin 25 pohjanlepakosta."

"Pohjanlepakoiden suosimia paikkoja alueella ovat Björkbodan peltoalueen reunamat, jotka sijaitsevat heti suunnittelun alueen eteläpuolella sekä louhosalueet, joista Dragmossenin louhosalueet reuna-alueineen oli merkittävin."

"Dragmossenin louhosalueen länsireunalla havaittiin hieman poikkeavassa ympäristössä vesisiip-paryhmä, jossa yksilöitä saattoi olla jopa 20."

"Muista lajeista alueella saattaisi esiintyä ainakin viiksi/isoviiksisiippoja."

Gällande daggömslen på områden konstaterar man att dylika ställen inte närmare undersökts på området, trots att undersökningarna indikerar att sådana finns på området. *"Louhoskuopan jyrkät reumat saattavat olla vesisiippojen suosima päivälepo- ja mahdollisesti myös pesimäpaikka, mutta alueella käytiin vasta elokuun puolella, jolloin pesintä saattaa olla jo ohi."*

Med tanke på daggömslenas betonade vikt för skyddandet av fladdermössens habitat är det ofattbart att detta inte ännu heller utretts noggrannare och under en adekvat tidsperiod.

Planeområdet är således synnerligen viktigt med tanke på naturens mångfald. Som lösning på problemet som faran för fladdermössen utgör, konstateras i motsats till undersökningsresultaten att: *"Suurin osa suunnitellusta tuulivoimala-alueesta on lepakoiden kannalta marginaalista elinympäristöä. Alueella on suuria yhtenäisiä metsäkuvioita, jotka eivät ole lepakoiden suosimaa elinympäristöä. Yksittäisiä pohjanlepakoita näillä alueilla kuitenkin esiintyy."*

I Miljöministeriets anvisningar beskrivs inverkan på fladdermuspopulationen bestå av (förutom direkta kollisioner med kraftverken) att fladdermössen dör då luftbubblor bildas i lungorna och skadar blodkärnan samt genom inre blödningar (s.k. barotrauma). Detta sker till följd av snabba ändringar i lufttrycket p.g.a. rotorbladens rotation. Små förflyttningar av kraftverkens placering påverkar knappast denna inverkan, då ifrågavarande jaktmarker (våtmarker) är omfattande och fladdermössen ofta också jagar i närheten av vindkraftverk. Nattljusen, den vita färgen och värmen som tornen utstrålar får insekterna att samlas kring kraftverken och de öppna områdena skapade av röjningen kring kraftverkens fundament utgör dessutom idealiska jaktområden för fladdermöss.

Det att nattljusen drar till sig fladdermöss veifieras också i den undersökning över hur fladdermussen flyttar och som utfördes år 2013, *"Kemiönsaaren lepakoiden muuttoselvitys 2013"* där det konstateras att *"Syksyn aikana pikkulepakoita havaittiin jokaisesta GSM-mastosta. Vertailuajankohdaksi otettiin 20.8.–20. 9., sillä tuona aikana kaikki laitteet olivat samanaikaisesti toiminnassa. Ylivoimaisesti eniten pikkulepakoita tavattiin niin kahdeksan kuin 60 metrin korkeudella Taalintehtaalla. Mitä luultavimmin suuren havaintomäärän takana ei ole se, että Taalintehtaan kautta muuttaisi yhtä merkittäviä määriä lepakoita kuin havaintomäärät antavat ymmärtää. Todennäköisempää onkin, että lepakot saalistavat Taalintehtaan keskustan keinovalojen houkuttelemia hyönteisiä."*

Till och med själva kraftverken kan alltså fungera som viloplats för fladdermössen. Då insekterna lockas av ljusen kan också fladdermössen jaga på en högre höjd än de vanligtvis skulle.

Gällande Nordanå-Lövböle planeområde finns inga förutsättningar att dra några övergripande slutsatser visavi förekomsten av fladdermöss på området. Fladdermusutredningarna som gjorts på

Nordanå-Lövböle planområde visar ett uppenbart ringaktande av naturskyddslagens bestämmelser och de internationella förpliktelser som Finland förbundit sig till gällande skyddandet av arten. Undersökningen år 2011 grundar sig på enbart 6 nattobservationer (planområdet i det skedet nästan 2000 hektar), men redan dessa synnerligen knapphändiga iakttagelser ger helt klart fakta om att beståndet av fladdermöss är rikligt på planeområdet.

Skribenterna till utredningen "Lepakkoselvitys 2011" framställer själv också klart att utredningen är synnerligen obetydlig och otillräcklig:

"Koska tutkimusalue oli hyvin laaja, selvitystyö keskitettiin niihin ympäristötyyppeihin, joissa saattaa olla lepakoiden pesimäpaikkoja tai ruokailualueita."

"Alueen lepakkolajistosta saatiin kuuden yön havainnoinnin perusteella kohtuullinen yleiskuva."

"Näinkin suurelta tutkimusalueelta kuuden yön selvitys on vain otos ja siihen liittyy epävarmuustekijöitä. Lepakoiden lentoaikojen ennustaminen tietyllä alueella on epävarmaa ja tarkka lajistonselvitys näinkin suurella alueella vaatisi kymmenien öiden kuuntelujaksoja"

De befintliga uppgifterna gällande projektområdet borde definitivt således ha kompletterats med utvidgad systematisk fladdermössinventering, tex. utförd av Chiropterologiska föreningen i Finland rf. I Naturvårdslagen 1096/1996) 58§ pt 1. stipuleras även att "Om straff för miljöförstöring eller för naturskyddsbrott som strider mot denna lag stadgas i 48 kap. 1§-5§ strafflagen "

.Den som avsiktligt eller av oaksamhet bryter mot stadganden eller bestämmelser som för att skydda naturen utfärdats i denna lag eller med stöd av den... skall, om inte gärningen skall bestraffas som naturskyddsbrott, för naturskyddsförseelse dömas till böter".

I denna nödvändiga, kompletterande utredning borde fladdermössens föröknings- och rastplatser samt födosökningsplatser objektivt och heltäckande ha klarlagts

Den finska fladdermuspopulationen, inklusive bevarandet av övervintringsställen, daggömslen och viktiga födoområden, skyddas av skyldigheterna som ingår i det internationella EUROBATS-avtalet (943/1999 SopS 104/1999).

Även direktivet *Guidance document on the strict protection of animal species of Community interest under Habitats Directive 92/43/EEC, Final version, February 2007* har lämnats obeaktat vid avvägande av områdets lämplighet för industriell vindkraft.

Noteras kan, att i artikel 16 i habitatdirektivet anges de grunder på vilka det är möjligt att i enskilda fall avvika från skyddet av dessa arter. Dessa har implementerats i den nationella lagstiftningen genom den hänvisning som tagits in i 49§ 3 mom. i Naturvårdslagen. För att en avvikelse ska tillåtas måste dock samtliga de villkor som föreskrivs i artikel 16.1 i direktivet vara uppfyllda.

Dock, med hänsyn till att på ifrågavarande område planeras industriell vindkraft fyller detta ändamål inte heller de grunder som anges i artikel 16 i habitatdirektivet emedan det föreligger otaliga övriga alternativa placeringar av industriell vindkraftsproduktion i vårt land.

Emedan omfattningen av de miljöskador ett godkännande av delegeneralplanen skulle medföra, med beaktandet av beståndet av fladdermöss på området, är det motiverat att Miljöministeriet inbegär enligt artikel 267 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt ett förhandsutlåtande av unionens domstol beträffande huruvida delegeneralplanen är i kongruens med gällande rättsakter som unionens organ har antagit.

Det är således uppenbart att delgeneralplanen står i strid med Finlands grundlag 6§, Markanvändnings- och bygglag 5§, 9§, 12§, 39§, 40§, 77a§, 77b§, 137§ samt Markanvändnings- och byggförordningen 1§ 1 mom., 10§ 1 mom. och 17§.

7.8. Näringslivet och kommunens ekonomi

Turismnäringen är en näringsgren som under en lång tid utvecklats i Kimitoön.

Lokala näringsidkare har framfört sin oro över vindkraftsetableringarna i media. I den undersökning Kimitoöns kommun gjort bland lokala näringsidkare finns den största framtidsandan bland turism och metallverkstäderna (YLE 8.11.2012). Också näringslivschefen ser de största möjligheterna inom tillverkning eller förädling, service, upplevelser och turism.

Etablering av industriell vindkraft av dessa mått kommer att ha konsekvenser beträffande existerande deltid- och fritidsinnevånarens intresse att t.ex. mantalsskriva sig på orten, upphandla varor och tjänster lokalt, pendla och deltidsjobba från ön. Det existerar en överhängande risk att deltidboende inte rekommenderar Kimitoön som fritids- eller bostadsort framledes. D.v.s. etableringarna påverkar kommunens varumärke (brand).

Ifråga om effekterna på turismnäringen finns även relevant forskning att tillgå, t.ex. *Metla työraportteja* 237 (30.5.2012). I undersökningen framkommer det att bland turister i Lappland försvagades kommunens imago som rese-mål betydligt eller i någon mån om vindkraft byggs:

”Kriittisimmin tuulipuistohankkeeseen asennoituivat alueella vierailevat ulkomaalaiset matkailijat. Kotimaisten matkailijoiden suhtautuminen tuulipuistohankkeeseen oli selvästi myönteisempää. Ulkomaalaisista matkailijoista suuri osa arvioi tuulipuiston toteutuessaan vähentävän heidän halukkuuttaan vierailla uudelleen Muoniossa. Tuulipuisto vaikuttaisi kielteisesti erityisesti Muonion imagoon erämaisena luontomatkailukohteena. Lähes puolet vastaajista vastusti tuulipuiston rakentamista ja toinen puolisko ei ottanut asiaan kantaa tai kannatti puiston rakentamista. Tuulipuiston mahdollisen rakentamisen kielteiset matkailuvaikutukset kohdistuisivat ensisijaisesti kansainväliseen matkailuun, jonka merkitys on Muoniossa poikkeuksellisen suuri”.

Samma argument ledde också till att vid fullmäktiges möte i Muonio 8.10.2012 röstades omkull delgeneralplanen som skulle ha möjliggjort industriell vindkraftsetablering (10-15 vindkraftverk, 30-45 MW)), uttryckligen med hänvisning till effekterna på turismnäringen, detta trots att vindkraftsoperatören WPD Finland erbjöd ersättning till turismföretagarna via markanvändningsavtalet till kommunen. Etableringen av vindkraftsindustrin i Muonio fälldes alltså uttryckligen p.g.a. motstånd bland turismföretagarna. Motsvarande exempel finns det gott om också från Sverige, där avvägning mellan turismnäringen och vindkraft har gjorts.

De negativa aspekterna visavi turismnäringen lokalt har således korrekt påpekats av kommunens företagsrådgivare (YLE 31.10.2012).

Farhågorna kunde bekräftas i YLE nyheter 20.11.2012 där turismföretagare i Kimitoön intervjuades.

I ÅU den 6.8.2014 kunde man läsa om en företagare som valde bort Kimitoön som etableringsort p.g.a. vindkraftplanerna. Fastighetsaffärer rinner ut i sanden då kännedom om vindkraftsplanerna kommer fram, det finns redan flere exempel. Fastighetsförmedlare igen konstaterar att fastighets-handeln är t.o.m. sämre än på 90-talet (YLE 20.8.2014). Konsekvenserna för kommunens varumärke/brand är tyvärr betydande, imagemässigt och ekonomiskt perpektiv.

Ett godkännande av delgeneralplanen påverkar och försvårar således näringsidkares, speciellt de som är verksamma inom turismnäringen, möjligheter till utkomst.

Det saknas i delgeneralplanen kalkyler över de totala, lokala positiva ekonomiska fördelarna som en etablering av industriell vindkraft medför för kommunen. Likaväl saknas fullständigt kalkyler över de negativa ekonomiska konsekvenser etableringarna hämtar med sig. Konsekvenser som uttryckligen är centrala för Kimitoöns kommun och dess näringsstruktur.

Förfarandet strider mot Markanvändnings- och bygglagen 39§ 2 mom. 6 pt samt Markanvändnings- och byggförordningen 17§ 1 mom. pt. 4. Delgeneralplanen strider även mot Lag om främjande av skärgårdens utveckling (494/1981) 2§ beaktats där det stipuleras att:

”Med åtgärder av stat och kommun bör man sträva efter att bevara den fasta bosättningen i skärgården genom att för befolkningen skapa tillräckliga möjligheter till utkomst, samfärdsel och basservice samt efter att skydda skärgårdens landskapsbild och natur för miljöskador”.

I det tidigare utkastet till delgeneralplan (s. 47) konkretiserades detta i följande skrivning: *”Vindkraftsparker har lokalt en avsevärd sysselsättande effekt, speciellt i schaktningsarbeten och motsvarande uppgifter.”* Denna skrivning har nu avlägsnats i den slutliga delgeneralplanen.

Det företag som avser uppföra de 29 turbinerna är Egentiga Finlands Energi Oy. Aktiebolaget har ett aktiekapital om minimi 2500,00 e. Enligt bolagets bokslut för år 2013 som uppgjorts kan bl.a. utläsas från resultaträkningen att bolaget gjorde en förlust om -27.304,54 e. Bolagets egna kapital är i väsentlig mån negativt, -152.024,47e. Bolagets främmande kapital uppgår till 495.661,49 e, varav 382.163,00 e består av ett kapitallån (Andreas Fischer).

Det är uppenbart att dessa ekonomiska omständigheter inte heller har presenterats beslutsfattarna i samband med beredningen av delgeneralplanen.

Överhuvudtaget är konsekvenserna för kommunen och hur t.ex. fastighetsskatten har uträknats pt 4.2.17.3. (s. 47) förlagt i mörker. Enbart en slentrianmässig skrivning existerar om *”Fastighetsskatten utgör flera tusen euro om året per kraftverk. Om hela projektet genomförs kommer det alltså att ge Kimitoöns kommun hundratusentals euro per år i fastighetsskatt.”*

En dylik skrivning i delgeneralplanen är beskrivande för på vilken nivå de ekonomiska konsekvenserna är utredda.

En kalkyl också över hur årsavdragen vid fastighetsbeskattningen påverkar under vindkraftverkens livscykel borde definitivt också ha presenterats och bilagts delgeneralplanen.

Även kalkyl över de ekonomiska effekterna de närliggande fastigheters utnyttjade och outnyttjade byggrätter borde ha uppgjorts. Även inskränkningar i byggrättigheter (p.g.a. dB-begränsningar) etc inom en varierande radie från området (fast- och fritidsbosättning) borde ha tagits med i kalkylerna enligt olika scenarier då fastighetsvärdet minskar.

Noteras bör också att på s. 38 konstateras att *”Det görs servicebesök till vindkraftverken enligt ett serviceprogram, cirka 2–5 gånger per kraftverk årligen, och ungefär lika många oförutsedda servicebesök”.* Antalet besök indikerar att behovet av t.ex. kost- och logitjänster lokalt även är minimalt då vindkraftverken är i drift.

Enligt Förvaltningslag (434/2003) 31§ bör myndigheten se till att ett ärende utreds tillräckligt och på behörigt sätt och beredningen bör i detta syfte skaffa den information och den utredning som behövs för att klargöra samhällsekonomiska effekterna, bl.a. de realistiska effekterna för sysselsättning som hänför sig till vindkraftsetableringen. Detta har inte gjorts av Kimitoöns kommun.

Enligt Markanvändnings- och byggnadslagen 9§ skall när en plan utarbetas de samhällsekonomiska och övriga konsekvenserna utredas i nödvändig omfattning där planen kan tänkas ha väsentliga konsekvenser. Bl.a. effekterna på fastigheternas ekonomiska värde samt effekterna för näringslivet har inte överhuvudtaget granskats i delgeneralplanen.

Emedan vindkraftsföretaget enbart ingår arrendeavtal med markägare som äger marken där vindkraftsparkerna avses anläggas beaktas inte den stora merparten av markägarna som äger marken omkring de planerade vindkraftverken. De markägare som ingått avtal med vindkraftsföretaget får en (del av subventionen) ersättning, medan övriga markägare får begränsade användningsmöjligheter för sin mark och/eller värdenedsättning för fastigheternas del.

Den största negativa påverkan orsakas av fast- och fritidsfastigheter som finns nära planeområdet. Förfarandet och nonchalansen gentemot fastighetsägare och fastighetsvärden i vindkraftsplanerna skapar stor osämja mellan markägarna och medför en ojämlig behandling av markägarna, vilket även strider mot markanvändnings- och byggnadslagen. Förfarandet tangerar också Grundlagens (731/1999) § 15 egendomsskydd och principen att var och ens egendom är tryggt.

Det är således uppenbart att delgeneralplanen står i strid med Finlands grundlag 6§, Markanvändnings- och bygglag 5§, 9§, 12§, 39§, 40§, 77a§, 77b§, 137§ samt Markanvändnings- och byggförordningen 1§ 1 mom., 10§ 1 mom. och 17§.

Förfarandet strider även mot Lag om främjande av skärgårdens utveckling (494/1981) 2§.

7.8.1. Återställandet av området och givande av säkerhet

Av betydelse har också den säkerhet bolaget lämnar, och till vem säkerheten ges. På s.9 (pt 2.2.) konstateras att *"Vindkraftsbolaget garanterar rivningen genom att betala en säkerhet som är avtalad i arrendeavtalet. Säkerheten betalas senast då byggandet börjar och används ifall vindkraftsbolaget efter att kraftverkets drift avslutats inte har uppfyllt sin skyldighet att återställa området."*

Det bör definieras i delgeneralplanen till vem och hurudant belopp säkerheten är per vindkraftverk. I Sverige har Naturverket definierat ansvaret enligt följande

"Tillstånd till en vindkraftverksamhet kan förenas med krav på att ekonomisk säkerhet ställs (16 kap. 3 § miljöbalken). Huvudsyftet med att ställa krav på ekonomisk säkerhet är att slippa riskera att allmänna medel måste användas framöver för till exempel nedmontering och återställande av mark. Det är sökanden som ska visa att säkerheten är tillräcklig och i övrigt godtagbar....Med tanke på att säkerheten ska kunna realiserats och utnyttjas när den behöver tas i anspråk är det inte självklart att skrotvärdet och metallvärdet kan tillgodoräknas vid beräkningen av en ekonomisk säkerhet. När ett garanterat belopp sätts måste hänsyn tas till att materialvärdet kan variera. Med andra ord får inte ett för lågt belopp sättas bara för att en metall i produkten är värdefull idag (se Naturvårdsverkets vägledning om finansiella garantier för producentansvar för elektriska och elektroniska produkter).

Motsvarande villkor borde ha införts i delgeneralplanen utgående från Miljölagen (86/2000) 43§ pt 4 där det stadgas att:

"Tillstånd ska förenas med behövliga villkor om...åtgärder efter avslutad verksamhet, såsom iståndsättning av områden och hindrande av utsläpp."

Riksdagsman Eeva-Maria Maijala har också noterat denna aspekt i sitt skriftliga spörsmål SS 523/2014 rd per den 6.8.2014 där hon efterlyses klarhet i ansvaret för rivning av vindkraftverk och

huruvida det lagstifningsvägen borde krävas säkerheter av vindkraftsbolagen för att garantera ersättningar som orsakas av eventuella olägenheter, anläggningsarbeten och olika skador.

Kultur- och bostadsminister Piia Viitanen konstaterar följande i sitt svar till Maijala:

”...Ansvaret för rivningen av en byggnad (såsom ett vindkraftverk) och de kostnader som hänför sig till den åligger byggnadens ägare. Om ett vindkraftverk uppförs på någon annans än dess ägares mark, kan man komma överens om hur det ska tas ur bruk och de efterföljande åtgärderna i arrendeavtalet mellan kraftverkets ägare och markägaren....De bestämmelser i markanvändnings- och bygglagen som berör underhåll av byggnader omfattar också vindkraftverk. Enligt 166 § i denna lag ska en byggnad och dess omgivning hållas i sådant skick att den hela tiden bl.a. uppfyller kraven på säkerhet och inte medför miljöolägenheter eller förfular omgivningen. Skyldigheten till underhåll gäller byggnadens ägare. Inom detaljplaneområden och generalplaneområden förutsätts tillstånd enligt markanvändnings- och bygglagen för en eventuell rivning av en byggnad om detta föreskrivits separat. Också i en kommunplan som tillåter byggande av vindkraft kan man genom planbestämmelser förpliktiga till nedmontering av ett vindkraftverk efter att användningen har upphört. Vid själva rivningen beaktas de krav som ställs i 154 § i markanvändnings- och bygglagen och i avfallslagstiftningen. Den som påbörjar rivning ska enligt 8 § i avfallslagen och 15 och 16 § i statsrådets förordning om avfall se till att det avfall som uppstår vid rivningen hanteras och återvinns på tillbörligt sätt.”

Det vore definitivt ha varit skäl att ovanstående krav på nedmontering hade intagits i delgeneralplanen och i presenterad form är planen otillräcklig och således även lagstridig.

De ekonomiska riskerna för kommunen, och speciellt då verksamheten upphört, är synnerligen betydande och risken att skattebetalarna står som nedmonteringen/uppstädningen är synnerligen betydande i detta fall. Därtill har framkommit att vissa program som estimerar vindhastigheten (Bl.a. danska WASP) estimerat vindstyrkan i betydande grad fel, vilket medför att de lönsamhetskalkyler som uppgjorts är kraftigt felaktiga.

Det kan inte tillräckligt påpekas att den drivande kraften är en fullständigt främmande aktör och Egentliga Finlands Energi Ab är uttryckligen ett projektbolag med intet annat intresse i Kimitoön än optimal avkastning för ägarna med okänt ekonomisk bakgrund och finansiering.

Enligt Förvaltningslag (434/2003) § 31 bör myndigheten se till att ett ärende utreds tillräckligt och på behörigt sätt och myndigheten är skyldig att i detta syfte skaffa den information och den utredning som behövs för att ärendet skall kunna avgöras.

Det är således uppenbart att delgeneralplanen står i strid med Finlands grundlag 6§, Markanvändnings- och bygglag 5§, 9§, 12§, 39§, 40§, 77a§, 77b§, 137§ samt Markanvändnings- och byggförordningen 1§ 1 mom., 10§ 1 mom. och 17§.

7.9. Försvarsmakten

Uppdaterade utredningar och slutliga utlåtanden över eventuella påföljder visavi försvarsmaktens verksamhet saknas. Den geopolitiska situationen i våra närområden har förändrats radikalt under den senaste tiden.

Ett av försvarsmaktens mest centrala strategiska områden inom Skärgårdshavet, Sjöstridskrafternas depå i Skinnarvik ligger alldeles invid planeområdet.

Omfattande skogsområden har också sommaren 2014 drabbats av skogsbrand, även av denna orsak vore det skäl och motiverat att inbegära ett uppdaterat utlåtande av Försvarsmakten över de risker som en omfattande skogsbrand skulle medföra för Försvarsmaktens verksamhet.

Försvarsmaktens flygstab konstaterar redan i sitt utlåtande till landskapsförbundets deletapplaningsplan den 14.6.2012 att *”Ilmavoimien Esikunta toteaa, että Varsinais-Suomen tuulivoimavaihe-maakuntakaavassa esitettyt potentiaaliset tuulivoimaalueet sijaitsevat kaikki Ilmavoimien ilmavaltatutkien vaikutusalueella.”* och vidare att *”Tuulivoimavaihe-maakunta-kaavaan merkityistä tuulivoima-alueista Turku-Helsinki tien eteläpuoleiset alueet ovat haastavia Ilmavoimien aluevalvonta-tehtävän toteuttamisen kannalta.”* Försvarsmaktens flygstab konstaterar också att effekterna på radarövervakningen bör undersökas vid VTT liksom effekterna på radiokommunikationen.

Huvudstabens logistikavdelning igen konstaterar i sitt utlåtande 25.6.2012 att *”Kemiönsaarelle suunnitellun Nordanå - Lövbölen tuulivoimaloiden alueen rajausta tulee tarkentaa siten, että alueen rajauksessa otetaan huomioon vieressä sijaitseva puolustusvoimien hallinnassa oleva alue. Tuulivoimaloiden aluetta ei tule suunnitella räjähdetarastoinnin kannalta keskeiselle suoja-alueelle.”* samt *”Puolustusvoimien käytössä oleville alueille tai niiden välittömään läheisyyteen ei tule suunnitella tuulivoimaloita. Kemiönsaarelle puolustusvoimien käytössä olevan alueen viereen suunnitellun tuulivoimaloiden alueen (Nordanå-Lövböle) rajausta tulee jatkosuunnittelussa muuttaa siten, että tuulivoimaloiden alue ei ulotu räjähdetarastoinnin kannalta keskeiselle suoja-alueelle.*

Staben för Västra-Finlands militärlän skriver 1.6.2012 att *”Skinnarvikin alueelle on esitetty tuulivoimaloiden alue valtion omistamalle alueelle. Ennen kuin sen suunnittelua viedään eteenpäin, tulee varmistaa, että selvitysalueen käyttö tuulivoimatuotantoon ei haittaa Skinnarvikin alueellaja sen ympäristössä olevaa Puolustusvoimien toimintaa. Näitä asioita ovat ainakin mahdolliset tutkiin vaikuttavat häiriöt ja tulevien tuulivoimaloiden sijainti pois räjähdeturvallisuuden edellyttämältä turva-alueelta. Lisäksi on kiinnitettävä huomiota generaattorien turvallisuuteen, jonka Merivoimien Materiaalilaitoksen edustajat ovat tuoneet esille myös keskusteluissa Varsinais-Suomen Energian edustajien kanssa. Pitää varmistua siitä, että vältytään mahdollisilta metsäpaloilta vikatapausten ilmaantuessa.”*

Miljöministeriets anvisningar 4sv/2012 beträffande placering av vindkraftverk nära intill försvarsmakten områden bör således följas: *”Vid utbyggnad av vindkraft bör man beakta försvarets behov och trygga tillräckliga förutsättningar för garnisoner, skjut- och övrningaormåden, depåverksamhet och militär luftfart inklusive resevlandningsplatser och övervakningssystem.”* (s. 49)

Utgående från de förändrade omständigheter och dessa utlåtanden som avgivits visavi etappplaningsplanen borde nya utlåtanden ha inhämtats.

Det är således uppenbart att delgeneralplanen står i strid med Finlands grundlag 6§, Markanvändnings- och bygglag 5§, 9§, 12§, 39§, 40§, 77a§, 77b§, 137§ samt Markanvändnings- och byggförordningen 1§ 1 mom., 10§ 1 mom. och 17§.

VIII Ersättningskyldighet av rättegångskostnader

Enligt Förvaltningsprocesslagen (586/1996) 74§ är en part skyldig att ersätta en annan parts rättegångskostnader helt eller delvis, om det särskilt med beaktande av avgörandet i ärendet är oskäligt att denne själv får bära sina rättegångskostnader.

Det bör speciellt noteras att det är privatpersoner som söker ändring i ärendet.

Som framgår av det omfattande materialet (utförliga uppgifter över fastigheter, köpebrev, kartor som anskaffats från Lantmäteriverket mm), den egen tid besvärställarna använt samt extern juri-

disk expertis, så är det uppenbart att den offentliga partens ersättningskyldighet bör speciellt prövas och beaktas i detta fall.

Beträffande myndighetens ersättningskyldighet yrkas även på ersättning för rättsbiträde enligt 75§ samt laglig dröjsmålsränta.

Kostnaderna i detta skede uppskattas till ca. 7.100 euro.

Advokatbyrå Bäckström & Co har stått för juridisk konsultation, upprättandet av besvärsskriften och bakgrundsutredningar. Advokatbyråns debitering är 3000 euro (inkl. moms).

Den tid (och förlust av arbetstid) som privatpersoner lagt ned på anskaffning av material och bakgrundsutredningar bör ersättas enligt 21 kap. 8§ i rättegångsbalken, kostnaderna uppgår till 4 000 euro (inkl. moms.). Beräkningen utgår från 80 timmar á 50 euro.

Det material som anskaffats från Lantmäteriverket uppskattas (slutlig faktura har ej ännu erhållits) till 100 euro (inkl. moms.).

IX. Sammanfattning

Delgeneralplanen innehåller således avsevärda brister, som i betydande grad kan hänföras till beredningen, föredragningen och beslutsfattandet i ärendet, och som implicit har samband med tjänsteinnehavare och förtroendevalda som enligt Kommunallagen 52 § varit jäviga att handlägga ärendet.

Emedan offentlig information undanhållits konsekvent av kommunala myndigheter, bl.a. under hösten 2014 kartläggningen av tjäderbeståndet på området, är det oklart om en rättsförlust uppstått och därför förbehåller sig undertecknade besvärställare möjligheten att komplettera detta kommunalbesvär i enlighet med Förvaltningslagen § 22. Detta gäller speciellt uppgifter beträffande fastighetsägare och släktskap med förtroendevalda och tjänstemän. Även tillgången till dokumentation (protokoll från myndighetsöverläggningar, arrendeavtal etc.) erhöles först 30.12.2014 från kommunen (tillgång extranet) trots att skriftlig begäran inlämnats 16.12.2014⁵⁵. Dokumentationen som erhållits från kommunen är tyvärr också bristfällig. Även specifika uppgifter över bl.a. turbinernas ljudegenskaper fattas vilka kan i väsentlig mån påverka bullermodellerna.

Kommunfullmäktiges beslut 9.12.2014, 57 § "Vindparksdelgeneralplan för Nordanå-Lövböle" har således tillkommit i felaktig ordning, kommunfullmäktige har överskridit sina befogenheter och delgeneralplanen strider även annars mot lag såsom stipuleras i Kommunallagen 90 §.

⁵⁵ Begäran av dokument för anförande av besvär 16.12.2014

Protokoll och övriga handlingar som i kommunal besväret hänvisas till

Bilagor

Delgeneralplan för Nordanå–Lövböle vindkraftspark 9.12.2014 jämte bilagor (till påseende 2.10.2014-3.11.2014)

Nordanå-Lövböle vindkraftspark planeringsavtal 22.9.2011

Arrendeavtal	Abrahamsson	28.2.2011	
	KGinman		30.8.2011
	Konstsamfundet r.f.		30.8.2011

Protokoll uppförda planeringsmöten med Ramboll
07.12.2011 Kimitoöns kommun & Ramboll
13.09.2012 Kimitoöns kommun & Ramboll

Protokoll uppförda vid myndighetsförhandlingar
19.11.2013
12.09.2014

Materialet finns även i följande adress:

<https://extranet.kimitoon.fi>

Användarnamn:
Lösenord:

MoT.NordanaLovbole
NordanaLovbole2015

Protokoll jämte bilagor till protokoll, finns även i följande adress <http://kimitoon.ktweb.fi>

Kommunfullmäktige	09.12.2014, § 57 21.03.2012, § 15 17.11.2010, § 52
Tekniska nämnden	24.11.2014, § 201 22.09.2014, § 163 18.06.2014, § 121 23.10.2012, § 222 23.10.2012, § 224 16.08.2011, § 170 16.08.2011, § 171 16.08.2014, § 173 24.05.2011, § 112 22.03.2011, § 57
Bygg- och miljötillsynsnämnd	07.10.2014, § 75 26.08.2014, § 65
Vattenverkets direktion	11.09.2014, §38

Ulåtande NMT-centralen VARELY/1100/07.01/2012

Antskog, kartskiss

Drugge_kartskiss

Vilander_kartskiss

Hakalax_kartskiss

Nummelin_kartskiss

Laurén_kartskiss

Åbo Underrättelser 14.3.2013, 6.8.2014, 16.09.2014, 12.12.2014

STM/2593/2013

http://tvky.info/wp-content/uploads/2013/10/Liite_1_Lausunto_Varsinais-Suomen_tuulivoimavaihemaakuntaavasta.pdf

Kommunförbundets utlåtande 15.11.2011(Dnro 3599/90/2011)

Kimitoöns kommun ”Utlåtanden och anmärkningar om planförslag II”

Ari Saarinen e-post 24.9.2014

Saija Kuusela (o.s. Sirkiä) e-post 28.8.2014

Metson soidinpaikkojen huomioimisesta tuulivoimarakentamisen yhteydessä

Terveyslehti 4-2014

”Lausunto Nordanå-Lövbölen tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta” 8.1.2013.
Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiiri ry., Kimitoöns Natur rf / Kemiönsaaren luonto ry, Turun Lintutieteellinen Yhdistys r.y. och Suomen lepakkotieteellinen yhdistys ry

Birdlife 14.5.2014. Lintujen päämuuttoreitit + karttaliite

<http://www.ymparisto.fi/download/noname/%7B31868315-3213-4C2E-ADB6-75A7BBF693F2%7D/100333>

NMT-centralen ”Bogsböle-Nordvikin kylämaisemat L1: Kulttuuri- ja luonnonarvot”

<http://www.maaseutumaisemat.fi/wp-content/uploads/2014/09/VAR-SAT-raportti-valtakunnalliset-ja-maakunnalliset.pdf>

Tuulivoima ja maisema 19.3.2013, Marie Nyman

Begäran av dokument för anförande av besvär 16.12.2014

Rättsfall

HFD 04.04.2013 / 55
28.11.2013 / 184
29.09.2012 / 180
23.01.2006 / T99
07.06.2005 / T1383
12.08.2003 / T1857

Vasa Förvaltningsdomstol	25.6.2014 (14/0212/2)
Vasa Förvaltningsdomstol	29.01.2014 (14/0018/2)
Helsingfors Förvaltningsdomstol	01.10.2004 (04/0682/5)
Tavastehus Förvaltningsdomstol	07.12.2005 (05/0771/2)

Myndighetsdirektiv

MM 4sv/2013

OH2/2014

Ympäristöhallinnon ohjeita 19/2011

Ympäristöhallinnon ohjeita10 | 2006 ,”Vaikutusten arviointi kaavoituksessa”

Linkar som hänvisas till i besväret

Godkänd delgeneralplan jämte bilagor samt tidigare planutkast till delgeneralplan 8.11 - 7.12.2012, 26.6 - 29.8.2014:

http://www.kimitoon.fi/sv/bygga-och-bo/byggande_planering/ideskisser/generalplaner/#vindkraft_nordana_lovbole

Strandgeneralplan Dragsfjärd 1.4.2013, Kimito kommun 4.6.2005

http://media.kimitoon.fi/uploads/pdf/mot/planer_i_kraft/stranddelgeneralplaner/2005-06-14_Kimito_Strandgeneralplan_karta_K.pdf

Regeringens Proposition HE 141/2010

<http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2010/20100141.pdf>

Kimitoöns kommun förvaltningsstadga

http://www.kimitoon.fi/media/kungorelser/pdf/2013/forvaltningsstadga_senaste_med_andringar_4.3.2013.pdf

Kimitoöns kommun "Riktlinjer för vindkraft"

http://www.kimitoon.fi/media/tekniska/pdf/planer/aktuella/generalplaner/riktlinjer_for_vindkraft.pdf

EKO-LOGISKT

http://media.kimitoon.fi/uploads/pdf/mot/hallbar_utveckling/netti_eko_esite_12s_sv.pdf

SLC .r.f. organisation

<http://www.slc.fi/organisation.asp>

http://www.slc.fi/utskott_asp.asp

SLC brochyr "Vindkraft - landsbygdens möjlighet"

<http://www.slc.fi/nyhetsutskrift.asp?id=1461>

Egentliga Finlands Förbund, landskapsfullmäktige 10.6.2013, § 29 [http://www.varsinais-suomi.fi/fi/tehtaevaet-ja-toiminta/suunnittelu-ja-kaavoitus](http://www.varsinais-suomi.fi/fi/tehtaevaet-ja-toiminta/suunnittelu-ja-kaavoitus/maakuntakaava/77-tehtaevaet-ja-toiminta/suunnittelu-ja-kaavoitus)

Varsinais-Suomen Liitto: "Linnuston muuttoreitit ja kerääntymisalueet Kemiönsaarella - yhteenveto tehdyistä linnustoselvityksistä 2013" [http://www.varsinais-suomi.fi/fi/tehtaevaet-ja-toiminta/suunnittelu-ja-kaavoitus](http://www.varsinais-suomi.fi/fi/tehtaevaet-ja-toiminta/suunnittelu-ja-kaavoitus/maakuntakaava/77-tehtaevaet-ja-toiminta/suunnittelu-ja-kaavoitus)

Varsinais-Suomen tärkeät lintualueet 2012 (Faunatica)

<http://www.varsinais-suomi.fi/fi/etusivu/77-suunnittelu-ja-kaavoitus/512-varsinais-suomen-taerkeaat-lintualueet-2012&Itemid=152>

Luonnon monimuotoisuuden huomioiminen tuulivoimahankkeissa (Suomen Luonnonsuojeluliitto, WWF ja Birdlife)

http://www2.wwf.fi/wwf/www/uploads/pdf/tuulivoima_yva_ngo_linjaus_110209.pdf

Suomen metsäkanalintukantojen hoitosuunnitelma

<http://riista.fi/riistatalous/riistakannat/hoitosuunnitelmat/metsakanalintukannat/>

Sibelco

2013 - 442826 / GruvNr 5459

K20142 / KL 2014:003

<http://www.tukes.fi/Tiedostot/kaivokset/Kuulutukset/nettikuulutuslemn%c3%a4str%c3%a4skliitteet.pdf>

Tertiary Gold Ltd

ML 2013:0031

http://www.tukes.fi/Tiedostot/kaivokset/Kuulutukset/ML20130031_hakemuskuulutus_nettiin.pdf

Olofsgårdin tuulivoimapuisto, Kemiönsaari melumallennus

http://www.kimitoon.fi/media/tekniska/pdf/planer/aktuella/generalplaner/olofsgard/utkast/liite4_olofsg%C3%A5rdin_tuulivoima_melumallennus_2014-11-27.pdf

Päijät-Hämeen hiljaisten alueiden selvitys 2012

http://www.paijat-hame.fi/easydata/customers/paijathame/files/ph_liitto/tehtavat/maakuntakaava/uusi_maakuntakaava/170820_12_paijat-hameen_hiljaiset_alueet_raportti.pdf

Aluejohtaja, kiinteistövälittäjä, LKV-tammisaari Mosse Lindholm, lausunto

http://www.hartola.fi/liitteet/Asuminen_ja_ymparisto/kaavoitus/purnu/kiinteistovalittajanarvio.pdf

www.tiira.fi

YM6/5222/2013

<http://www.ym.fi/download/noname/%7BD054C112-5385-4003-A0E4-9F9E8ADEE0C3%7D/102902>

Ramboll, jäävaraselvitys Raumo

[Koillinen teollisuusalue, Rauma, Jäävaraselvitys. Ramboll 2011](#)

Pöyry Environment Oy 14.3.2007

<http://www.varsinais-suomi.fi/images/tiedostot/Maankaytto/2010/yhdyskuntahuolto/tuulivoima2007raportti.pdf>

Maisemahaittoja ja niiden käsittelystä maanmittaustoimituksissa (ISSN 1236-5084)

http://www.maanmittauslaitos.fi/sites/default/files/Nro_99_maisemahaittoista_ja_niiden_kasittelysta_maanmittaustoimituksissa.pdf

YLE nyhet 11.9.2014, Fastighetsvärderingsföreningens seminarium om fastigheters prissättning & vindkraft

<http://svenska.yle.fi/artikel/2014/09/11/vindkraftverk-paverkar-fastighetspriser-atminstone-tillfalligt>

Tuulivoimaloiden melutasojen sääntelyä selvittäneen työryhmän loppuraportti

<http://www.ymparisto.fi/download/noname/%7B129F13E1-C01B-4128-A1B4-B30096FD2DE9%7D/102835>

Pohjavesialueiden suojelusuunnitelma 2014 / Teuvan kunta ja Närpes Vatten Ab

<http://www.teuva.fi/kunta/data/Pohjavesialueiden%20suojelusuunnitelma,%20kv%2010.11.2014/Teuvan%20pohjavesien%20suojelusuunnitelma%202014%20101014.pdf>

Underteckningar